

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Πάτρα)

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Διερεύνηση των αντιλήψεων των σπουδαστών σχετικά με την
ανάληψη καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων: Η περίπτωση του
Τμήματος Λογοθεραπείας με έδρα την Πάτρα - ΤΕΙ Δυτικής
Ελλάδας**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΜ: 11498

ΝΤΑΛΛΑ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΑΜ: 11554

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ ΑΜ: 11548

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΠΑΤΡΑ 2015

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Είναι εμφανές ότι στις μέρες μας η οικονομική κρίση που βιώνουμε σαν χώρα έχει προκαλέσει προβλήματα σε αρκετά επαγγέλματα. Ένα από αυτά είναι το επάγγελμα της λογοθεραπείας, όπου οι νέοι λογοθεραπευτές/τριες καλούνται να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σημερινής οικονομικής κατάστασης.

Συγκεκριμένα, αποφασίσαμε στην εργασία μας να διερευνήσουμε τους παράγοντες-λόγους που επηρεάζουν τη λήψη καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων, των σπουδαστών του τμήματος λογοθεραπείας με έδρα την Πάτρα.

Αρχικά κάναμε βιβλιογραφική ανασκόπηση σε έρευνες και μελέτες σχετικές με το θέμα που ερευνούμε και διαπιστώσαμε ότι οι σπουδαστές επηρεάζονται από ορισμένους παράγοντες. Οι πιο σημαντικοί από αυτούς είναι η υλοποίηση καινοτόμων ιδεών, η σίγουρη απασχόληση, το αναγκαίο κεφάλαιο, τα κενά που υπάρχουν στην αγορά σε προϊόντα και υπηρεσίες, και ο χρόνος που απαιτείται στην εργασία της επιχείρησης.

Για την επίτευξη του σκοπού μας έγινε έρευνα στο χώρο του ΤΕΙ με την χρήση ερωτηματολογίων τα οποία μοιράσαμε σε 170 σπουδαστές. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν αναλύθηκαν μέσα από το στατιστικό πρόγραμμα SPSS μέσω της ανάλυσης συχνοτήτων, ενώ εφαρμόστηκαν ορισμένοι μη παραμετρικοί έλεγχοι όπως το Friedman Test (K Related samples), το Mann -Whitney και το Kruskal-Wallis (2 και independent samples αντίστοιχα) για να κατανοήσουμε καλύτερα σε τι βαθμό επηρεάζουν οι παράγοντες τους σπουδαστές.

Στη συνέχεια εξάγαμε τα αποτελέσματα από την έρευνα και διαπιστώσαμε ότι οι παράγοντες που επηρεάζουν περισσότερο τους σπουδαστές του τμήματος λογοθεραπείας είναι η υλοποίηση καινοτόμων ιδεών, το αναγκαίο κεφάλαιο, τα κενά που υπάρχουν στην αγορά σε προϊόντα και υπηρεσίες, ο χρόνος που απαιτείται στην εργασία της επιχείρησης και η σίγουρη απασχόληση.

Τέλος ύστερα από τις αναλύσεις και τα αποτελέσματα που εξήχθησαν καταφέραμε να βγάλουμε ορισμένα συμπεράσματα που αφορούν τους στόχους που έχουμε θέσει. Καταλήξαμε λοιπόν στο ότι οι παράγοντες που επηρεάζουν τους σπουδαστές ως προς την λήψη καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων είναι

σημαντικοί και έχουν άμεση επίδραση πάνω τους. Για τον λόγο αυτό έγιναν κάποιες προτάσεις για τη καλύτερη ενημέρωση τους σε θέματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.

SUMMARY

It is prominent, that in our days the economic crisis we experience like country has caused problems at many professions. One of them is the profession of speech therapy, where new speech therapists must respond to the demands of the (today) economic situation.

Specifically, we decided in our essay to investigate the factors – reasons that affect the reception of novel operating actions, of the students from the speech therapy class of Patra.

In the first place we did bibliographic retrospection to researches and studies relevant to the subject we are investigating and we found that the students are affected of several factors. The most important of them are the actualisation of new ideas, the foolproof employment, the necessary principal, the market blanks at products and services and the time that is required to donate to the company (business).

For our purpose' s achievement we made research at our Technical Education Institute with the use of questionnaires that we issued to 170 students. The collected informations parsed through the stat program SPSS with the analysis of incidences. Also we applied some non parametric controls like the Friedman Test (K Related samples), the Mann -Whitney and the Kruscal- Wallis (2 and independent samples respectively) to empathize better how much the students are affected from the factors.

Consequently, we average the results of the research and we establish that the factors that affect the students of speech therapy class move are the implementation of new ideas, the necessary principal, the market blanks at products and services, the times that is required to donate to the company and the foolproof and permanent employment.

At last, after the reviews and the results we averaged, we successfully made some conclusions that have to do with our purpose. Our upshot is that the factors affecting the students to take some novel operating actions are important and have

direct influence to them. That is the reason that some proposals have been made for better information to novel and entrepreneurship issues.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στο σημείο αυτό, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή της πτυχιακής εργασίας μας κ. Κωνσταντίνο Βασιλείου, για τον επιτυχή συμβουλευτικό του ρόλο στην ανάθεση της συγκεκριμένης εργασίας. Τον ευχαριστούμε ιδιαίτερα για την επιστημονική του καθοδήγηση, την αμέριστη συμπαράσταση και την πολύτιμη βοήθειά του καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνάς μας και της ενασχόλησής μας με το θέμα της πτυχιακής εργασίας.

Ακόμη, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όσους συμμετείχαν στην έρευνα μας για τον πολύτιμο χρόνο που διέθεσαν και την προθυμία τους να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο της έρευνας μας.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την οικογένεια μας για την ψυχολογική υποστήριξη

Πίνακας περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	1
SUMMARY.....	3
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	11
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	11
1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	12
1.3 ΔΟΜΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	14
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	14
2.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ.....	15
2.2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ.....	15
2.2.2 ΟΦΕΛΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ.....	16
2.2.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ.....	16
2.2.4 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ.....	17
2.3 MARKETING ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ- Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ MARKETING ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	18
2.3.1 ΈΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ MARKETING.....	20
2.3.2 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ / ΟΦΕΛΗ.....	21
2.4 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ-ΣΤΟΧΟΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ.....	21
2.5 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ.....	22
2.5.1 ΑΝΑΦΕΡΟΥΜΕ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΚΑΠΟΙΟΥΣ ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ.....	23

2.6 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ.....	2
3	
2.7 ΑΠΟ ΜΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ.....	24
2.8 ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ.....	27
2.8.1 ΝΟΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	27
2.8.2 Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	28
2.8.3 ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ.....	29
2.9 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.....	30
2.9.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	31
2.10 ΜΟΚΕ.....	33
2.11 ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ.....	33
2.11.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ.....	34
2.11.2 ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΤΟΥ Τ.Ε.Ι.....	35
2.11.3 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ.....	35
2.11.4 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ.....	37
2.12 ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	40
2.12.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	40
2.12.2 Η ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ.....	40
2.13 ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	43
3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	43
3.2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	43
3.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ.....	46

3.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ.....	46
3.5 ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ.....	50
3.6 ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	50
3.7 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	51
3.8 ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	53
4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	53
4.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	53
4.3 ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.....	56
4.3.1 ΛΟΓΟΙ - ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.....	57
4.3.2 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.....	61
4.3.3 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	66
4.3.4 ΠΡΟΘΕΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	69
4.3.5 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΟΥ.....	72
4.4 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΛΗΨΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ (FRIEDMAN TEST).....	76
4.4.1 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ-ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ (FRIEDMAN TEST).....	76

4.4.2 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ (FRIEDMAN TEST).....	78
4.4.3 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (FRIEDMAN TEST).....	79
4.4.4 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (FRIEDMAN TEST).....	80
4.4.5 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΣΥΜΒΟΛΗΤΟΥ ΤΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΟΥ (FRIEDMAN TEST).....	81
4.5 ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ.....	82
4.6 ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	122
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	123
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	123
5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	123
5.2 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	123
5.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	124
5.3.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ-ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ.....	124
5.3.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.....	125
5.3.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	126

5.3.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΘΕΣΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	126
5.3.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΤΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΟΥ.....	127
5.3.6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ.....	127
5.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	128
5.4.1 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΤΕΙ.....	128
5.4.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ.....	128
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	129
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	131

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διαχείριση της τεχνολογίας και της καινοτομίας είναι ένα σημαντικό ζήτημα το οποίο αντιμετωπίζουν όλες οι σημερινές επιχειρήσεις. Ο ρυθμός των αναγκών στο επιχειρηματικό περιβάλλον είναι σήμερα, πιο γρήγορος απ' ό τι στο παρελθόν, καθώς οι νέες τεχνολογίες και οι καινοτομίες πιέζουν τους κλάδους και τις επιχειρήσεις να βρουν νέους τρόπους ανταγωνισμού και επιβίωσης. (White et.al, 2010)

Για να καλύψουν αυτές τις ανάγκες, οι επιχειρήσεις πρέπει, απαραιτήτως, να βρουν τρόπους διαχείρισης της τεχνολογίας και της καινοτομίας. Στις αλλαγές αυτές συγκαταλέγονται οι νέοι τρόποι σχεδιασμού και υλοποίησης στρατηγικών στόχων. Η υλοποίηση έχει να κάνει, μεταξύ άλλων, με ζητήματα όπως είναι οι νέοι τρόποι επικοινωνίας των απαιτούμενων πληροφοριών, οργάνωσης των καθηκόντων και διοίκησης των ανθρώπων. Στην πράξη, αυτές οι ραγδαίες αλλαγές οδηγούν σε αύξηση του αριθμού των μηχανικών που υπερβαίνουν τα στενά όρια της τεχνολογίας και εισέρχονται στο χώρο της διοίκησης. Παρομοίως, έχουν ωθήσει τα διευθυντικά στελέχη, τα οποία δεν πίστευαν ότι θα υπήρχε κάποτε η ανάγκη να κατανοήσουν τις λεπτομέρειες της τεχνολογίας, να εμπλακούν με τέτοια ζητήματα. (White et.al, 2010)

Στην περίοδο της οικονομικής κρίσης και της ύφεσης που διανύουμε, τίθεται συχνά το ερώτημα αν η προώθηση της καινοτομίας διατηρεί την προτεραιότητα της στην επιχειρηματική στρατηγική. Είναι παράδοξο αλλά ιστορικά αποδεδειγμένο: σε μια περίοδο ύφεσης όπου υπάρχουν πολλοί περιορισμοί (χρηματικοί, χρήσης πόρων κ.λπ.) πολλές επιχειρήσεις εξαναγκάζονται να αντιμετωπίσουν με δημιουργικό και καινοτόμο τρόπο προβλήματα που σε περιόδους οικονομικής ανόδου δεν θα πιέζονταν να επιλύσουν. Έχει επίσης αποδειχθεί ότι πολλά καινοτόμα προϊόντα δημιουργούνται σε καιρούς ύφεσης, σε μία προσπάθεια να προσφερθεί μεγαλύτερη αξία με μικρότερο κόστος στους δυνητικούς πελάτες τους. (White et.al, 2010)

Συνοψίζοντας, σήμερα που η σπουδή του φαινομένου της καινοτομίας αποτελεί πια έναν νέο αναδυόμενο επιστημονικό κλάδο, η επαγγελματική

διαχείριση της καινοτομίας και της τεχνολογίας που στηρίζεται στην επιστημονική γνώση και στη συστηματική θεώρηση της αντίστοιχης πρακτικής, μπορεί να προσφέρει έναν οδικό χάρτη για όλο το πέρασμα της περίφημης «κοιλιάδας του θανάτου» που χωρίζει τη σύλληψη μιας ιδέας και την επιστημονική διερεύνηση της από την εφαρμογή της και την πρακτική/οικονομική αξιοποίηση της. Έναν οδικό χάρτη που επιτρέπει σε κάποιον να διασχίσει τον δύσβατο που χωρίζει την εφεύρεση από την καινοτομία. (White et.al, 2010)

1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Σκοπός της πτυχιακής εργασίας είναι να διερευνήσουμε τις αντιλήψεις των σπουδαστών του τμήματος λογοθεραπείας με έδρα την Πάτρα σχετικά με τις νέες καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Πιο συγκεκριμένα, θέλουμε να γνωρίσουμε τους λόγους για τους οποίους οι σπουδαστές θα αποδέχονταν ή θα απέρριπταν την επιλογή μιας καινοτόμας επιχειρηματικής δράσης. Ειδικότερα οι στόχοι της έρευνας μας είναι οι εξής:

- Λόγοι –κίνητρα επιχειρηματικής δραστηριοποίησης των νέων
- Προβληματισμοί επιχειρηματικής δραστηριοποίησης των νέων
- Δυνατότητα δημιουργίας επιχείρησης
- Πρόθεση δημιουργίας επιχείρησης
- Συμβολή του ΤΕΙ στην επιχειρηματικότητα των σπουδαστών του

1.3 ΔΟΜΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ

Αρχικά στο δεύτερο κεφάλαιο, κάνουμε μια εκτενή αναφορά του θεωρητικού πλαισίου της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας. Συγκεκριμένα αναφέραμε τους ορισμούς της καινοτομίας, της διαχείρισης της καινοτομίας, της δημιουργικότητας και της τεχνολογικής καινοτομίας. Στη συνέχεια αναλύσαμε την έννοια του marketing καινοτομίας καθώς και την χρηματοδότηση της. Τέλος αναφερθήκαμε στην γενική έννοια της λογοθεραπείας και επικεντρωθήκαμε στο αντίστοιχο τμήμα της Πάτρας, όπως τα κριτήρια εισαγωγής και τα επαγγελματικά δικαιώματα του επαγγέλματος.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία που επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί στην έρευνα αυτή, όπως επίσης και τα στάδια της διαδικασίας σχεδιασμού της έρευνας. Έπειτα αναφέρονται τα βήματα που ακολουθήσαμε για το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου, καθώς και η βιβλιογραφία η οποία χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή του. Στη συνέχεια περιγράφεται η διαδικασία της δειγματοληψίας.

Στη συνέχεια, στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύσαμε τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τα ερωτηματολόγια. Αποφασίσαμε να χρησιμοποιήσουμε το πρόγραμμα στατιστικής ανάλυσης SPSS και να εφαρμόσουμε κάποιους μη παραμετρικούς ελέγχους ώστε να διαπιστώσουμε ποιοι παράγοντες επηρεάζουν τις αντιλήψεις των σπουδαστών σχετικά με τις νέες καινοτόμες επιχειρηματικές δράσεις. Ωστόσο εξετάσαμε την συχνότητα των απαντήσεων των ερωτηθέντων στην κάθε ερώτηση ξεχωριστά, αλλά και ειδικά για τους λόγους, τα κίνητρα, τους προβληματισμούς, τη δυνατότητα και την πρόθεση επιχειρηματικής δράσης.

Τέλος στο πέμπτο κεφάλαιο παρατέθηκαν τα συμπεράσματα όπως προέκυψαν από τα αποτελέσματα της έρευνας και από την βιβλιογραφική ανασκόπηση καθώς δώσαμε ορισμένες προτάσεις στο ΤΕΙ και στους σπουδαστές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αρχικά στην ενότητα 2.2, δίνεται ο ορισμός της καινοτομίας και αναλύεται η διαχείριση και τα οφέλη της. Στη συνέχεια εξηγήσαμε με ποιόν τρόπο συνδέονται τα συστήματα της καινοτομίας και το ρόλο που παίζει η δημιουργικότητα σε αυτήν.

Στην ενότητα 2.3, δίνουμε τον ορισμό του marketing καινοτομίας και εξηγούμε τη σημασία του στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, τους στόχους αυτού, τα οφέλη που προέρχονται από το marketing στην καινοτομία, και αναφέρουμε επίσης τους οργανισμούς που υποστηρίζουν την μέθοδο και τη δράση της καινοτομίας.

Στην ενότητα 2.4, αναφέρουμε τους στόχους χρηματοδότησης της καινοτομίας.

Εν συνεχεία, στην ενότητα 2.5, δίνουμε τον ορισμό της τεχνολογικής καινοτομίας και στην ενότητα 2.6, εξηγούμε το ρόλο της γνώσης στην καινοτομία.

Επιπλέον, στην ενότητα 2.7, κάνουμε αναφορά στο εκπαιδευτικό έργο του καθηγητή και ειδικότερα στις σχέσεις με τους μαθητές του, μια και θα πρέπει να γίνει ο ίδιος ενθαρρυντικός παράγοντας στην παραγωγική σκέψη τους, έτσι ώστε να απαιτήσουν νέα κίνητρα για νέες ιδέες.

Στην ενότητα 2.8, παρατίθεται ο ορισμός της δημιουργικότητας. Αναφέρουμε ακόμη τα χαρακτηριστικά που ωθούν το άτομο στην αναζήτηση δημιουργικών ιδεών καθώς και τα κριτήρια που οφείλονται να υπάρχουν στη δημιουργική σκέψη. Τέλος, δίνουμε πληροφορίες για τους παράγοντες που γεννούν μια δημιουργική ιδέα.

Στην ενότητα 2.9, δίνουμε έμφαση στις επιχειρήσεις, και στο ρόλο του επιχειρηματία. Επιπλέον, σχολιάζουμε τα χαρακτηριστικά αλλά και τους στόχους που διέπουν μια επιχείρηση, καθώς και το πώς μπορεί να επηρεάσει ολόκληρη η οντότητα στην οικονομική και την κοινωνική ανάπτυξη.

Στην ενότητα 2.10, κάνουμε μια αναφορά για την μέχρι πρότινος δράση της ΜΟΚΕ.

Στην ενότητα 2.11, δίνουμε πληροφορίες για την επιστήμη της Λογοθεραπείας και επικεντρωνόμαστε στο τμήμα της Λογοθεραπείας με έδρα την Πάτρα. Αναφέρουμε τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων του τμήματος και τα κίνητρα εισαγωγής που πρέπει να γνωρίζουν οι υποψήφιοι εισακτέοι για το τμήμα.

Εν κατά κλειδί, στην τελευταία ενότητα του 2^{ου} κεφαλαίου 2.12, αναφερόμαστε στην τηλεκπαίδευση και στο ρόλο που παίζει στην λογοθεραπεία. Παραθέτουμε ακόμα τα πλεονεκτήματα της τηλεκπαίδευσης στη λογοθεραπεία, καθώς και τις μεταπτυχιακές σπουδές που μπορεί να κάνει κάποιος στο εξωτερικό.

2.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Ο ευρύτερος ορισμός της καινοτομίας, είναι ο ορισμός που έδωσε ο Rubenstein, ο οποίος όρισε την καινοτομία ως «τη διαδικασία μέσω της οποίας αναπτύσσονται νέες και βελτιωμένες υπηρεσίες, διαδικασίες, προϊόντα και υλικά και μεταφέρονται είτε σε κατασκευαστικές μονάδες είτε στην αγορά ανάλογα με την περίπτωση». (White et.al, 2010)

2.2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Τώρα που έχουμε ορίσει την καινοτομία θα πρέπει να αναρωτηθούμε: πως μπορούμε να τη διαχειριστούμε; Η επιτυχής διαχείριση της καινοτομίας εξαρτάται από την προθυμία της ανώτατης διοίκησης της επιχείρησης να διαθέσει πόρους που θα επιτρέψουν σε μεμονωμένα άτομα και ομάδες να αναγνωρίσουν το «νεωτερικό» και να αποκριθούν ανάλογα. Αυτή η δέσμευση της ανώτατης διοίκησης προς την καινοτομία απαιτεί και την αναγνώριση ορισμένων δεδομένων, όπως τα ακόλουθα:

1. Η διαχείριση της τεχνολογίας περιλαμβάνει τη διαχείριση της καινοτομίας.
2. Απαιτεί την καλλιέργεια ενός περιβάλλοντος που ενθαρρύνει την καινοτόμο σκέψη και δράση.

3. Συνεπάγεται τον προσανατολισμό της εταιρείας από τις υπάρχουσες διαδικασίες και τα προϊόντα προς κάτι που θα είναι «καλύτερο» και θα έχει μεγαλύτερη αξία.
4. Δρα εγκαίρως και ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και την ανάληψη κινδύνου.

Ως εκ τούτου, ορίζουμε τη **διαχείριση καινοτομίας** ως:

μια περιεκτική προσέγγιση στη διοικητική επίλυση προβλημάτων και τη διοικητική δράση που βασίζεται σε ένα συνθετικό πλαίσιο επίλυσης προβλημάτων και σε μια κατανόηση των διασυνδέσεων που υπάρχουν ανάμεσα στα καινοτόμα ρεύματα, τις οργανωσιακές ομάδες και την οργανωσιακή εξέλιξη. Αφορά την εφαρμογή και διαχείριση πολιτικών αποφάσεων και της αντίστασης των ατόμων απέναντι στις αλλαγές. Το διευθυντικό στέλεχος είναι ο αρχιτέκτονας/σχεδιαστής, είναι ο πολιτικός/δημιουργός του δικτύου και ο καλλιτέχνης/επιστήμονας. (White et.al, 2010)

2.2.2 ΟΦΕΛΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

- Διαφοροποίηση από ανταγωνιστές
- Αύξηση ικανοποίησης πελατών
- Κατάκτηση μεγαλύτερων μεριδίων αγοράς
- Δημιουργία αξίας στο νέο προϊόν ή υπηρεσία
- Αύξηση παραγωγικότητας η Βελτίωση προσαρμογής επιχείρησης στην αγορά η Αύξηση εσόδων και κερδών

2.2.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Η καινοτομία , νοούμενη ως η διαδικασία ανάπτυξης νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών παραγωγής και μορφών οργάνωσης (Schumpeter 1975), συνδέεται, εκτός από τις τεχνολογικές εξελίξεις, με ένα διευρυμένο σύστημα διαδικασιών χειρισμού των γνώσεων, όπως οι διαδικασίες μάθησης, τεχνολογικής συνεργασίας, διάχυσης πληροφορίας και τεχνολογικής αξιολόγησης.

2.2.4 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Οι ερμηνείες που αφορούν την έννοια της δημιουργικότητας ποικίλουν σε σημαντικό βαθμό. Ορισμένες από αυτές ορίζουν τη δημιουργικότητα ως την παραγωγή νέων πρωτότυπων ιδεών σχετικά με μια ριζικά πρωτότυπη καινοτομία ή λύση σε ένα πρόβλημα και μια ρητή αναδιατύπωση μιας κατάστασης (Newell & Shaw 1972).

Σύμφωνα με άλλες ερμηνείες, η δημιουργικότητα ή η δημιουργική επίλυση προβλημάτων μπορεί απλά να ενσωματώνει με ένα διαφορετικό την υπάρχουσα γνώση. Μία τρίτη ομάδα ερμηνείας της έννοιας θεωρεί ότι μια δημιουργική επίλυση προβλημάτων, είτε πρωτότυπη είτε ανασύνθεση άλλων ιδεών, πρέπει να έχει αξία (Higgins 1999)

Η δημιουργικότητα αποτελεί ένα θεμελιώδες χαρακτηριστικό της ανθρώπινης νοημοσύνης εν γένει. Βασίζεται σε καθημερινές ικανότητες, όπως η συσχέτιση ιδεών, η μνήμη, η αντίληψη, η αναλογική σκέψη, η αναζήτηση ενός διαρθρωμένου χωρικού προβλήματος και η σε βάθος αυτοκριτική. Δεν εμπεριέχει μόνο μια γνωστική διάσταση(δημιουργία νέων ιδεών), αλλά επίσης και το κίνητρο και το συναίσθημα , και συνδέεται άμεσα με το πολιτισμικό περιβάλλον και τα στοιχεία της προσωπικότητας (Boden 1998)

Η Boden (1998) προτείνει τρεις τύπους δημιουργικότητας , που αντιστοιχούν σε διαφορετικούς τρόπους δημιουργίας καινοτόμων ιδεών:

1. Η «συνδυαστική» δημιουργικότητα , που περιλαμβάνει τη δημιουργία νέων συνδυασμών γνωστών ιδεών.
2. Η «διερευνητική» δημιουργικότητα, που περιλαμβάνει τη δημιουργία νέων ιδεών με τη διερεύνηση δομημένων εννοιών.
3. Η «μετασχηματιστική» δημιουργικότητα , που περιλαμβάνει το μετασχηματισμό κάποιας διάστασης της δομής, προκειμένου να δημιουργηθούν νέες δομές.

Από τα παραπάνω, γίνεται φανερό ότι η δημιουργική σκέψη που αναπτύσσεται με συστηματικό τρόπο μπορεί να διαδραματίσει έναν ουσιαστικό ρόλο στην καινοτομία. Η «δημιουργικότητα» και η καινοτομία αποτελούν συμπληρωματικές δραστηριότητες, εφόσον η δημιουργικότητα αποτελεί τη βάση

της καινοτομίας, η οποία στην εξέλιξή της παρουσιάζει δυσκολίες που για να επιλυθούν απαιτούν και πάλι δημιουργικότητα. Η σύλληψη μίας καινοτομίας δεν είναι δυνατή χωρίς δημιουργικές ιδέες, που αποτελούν τι σημείο αφετηρίας (European Commission 1998)

Μπορούμε λοιπόν να ορίσουμε τη διαδικασία ανάπτυξης της δημιουργικότητας ως απόκτηση δημιουργικών ικανοτήτων με την εφαρμογή τεχνικών που παράγουν δημιουργικότητα.

2.3 MARKETING ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ - Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ MARKETING ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Τα νέα προϊόντα καταλαμβάνουν σήμερα σε παγκόσμια κλίμακα ένα όλο και πιο σημαντικό τμήμα των πωλήσεων των επιχειρήσεων. Με τον όρο «νέα προϊόντα» νοούνται τα προϊόντα που έχουν εισαχθεί στην αγορά από την επιχείρηση τα τελευταία πέντε χρόνια. Από τα μέσα της δεκαετίας του '70, η εισαγωγή νέων προϊόντων στην αγορά σημειώνει ραγδαία αύξηση και στα μέσα της δεκαετίας του '90 έφτασε να αντιστοιχεί στο μισό περίπου των πωλήσεων των επιχειρήσεων. Η ανοδική πορεία εισαγωγής νέων προϊόντων στην αγορά επέφερε ανάλογα αποτελέσματα στα κέρδη των επιχειρήσεων. Τα αίτια αυτού του ραγδαίου ρυθμού εισαγωγής νέων προϊόντων μπορούν να αυξηθούν στα ακόλουθα:

Τεχνολογική πρόοδος: Η ανάπτυξη της τεχνολογίας και τεχνογνωσίας σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και η αύξηση της ποσότητας των διακινούμενων πληροφοριών, δημιούργησαν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την αλματώδη αύξηση της παραγωγής νέων προϊόντων, που πριν μια δεκαετία θα ξεπερνούσε κάθε φαντασία.

Μεταβολή των αναγκών των πολιτών: Οι ανάγκες, οι επιθυμίες και οι προτιμήσεις της αγοράς μεταβάλλονται συνεχώς, με κύριο άξονα μεταβολής τον προσανατολισμό των πελατών σε νέα σημαντικά βελτιωμένα προϊόντα.

Συνειδητοποίηση των καταναλωτών: Η απόκτηση πληροφοριών και γνώσεων είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των απαιτήσεων του καταναλωτή για προϊόντα και υπηρεσίες.

Μείωση του κύκλου ζωής του προϊόντος: Το φαινόμενο αυτό ήταν συνέπεια του αυξανόμενου ρυθμού τεχνολογικής μεταβολής σε συνάρτηση με τις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς. Η διάρκεια ζωής του νέου προϊόντος δεν είναι πια πέντε έως δέκα χρόνια , αλλά μέσα σε λίγα χρόνια , μερικές φορές ακόμη και σε διάστημα μηνών, εκτοπίζεται από την εισαγωγή ενός νέου ανταγωνιστικού προϊόντος που καθιστά το προηγούμενο παρωχημένο και πιέζει για τη εμφάνιση ενός νέου.

Αυξανόμενος παγκόσμιος ανταγωνισμός: Σήμερα , η πρόσβαση σε ξένες αγορές είναι πρωτοφανής , αλλά ταυτόχρονα και μια εγχώρια αγορά γίνεται διεθνής για άλλες. Αυτή η παγκοσμιοποίηση των αγορών δημιούργησε σημαντικές ευκαιρίες για καινοτόμα προϊόντα , αφενός γιατί το προϊόν έχει τη δυνατότητα να γίνει το ίδιο παγκόσμιο και αφετέρου γιατί εντάθηκε ο ανταγωνισμός μεταξύ των αγορών ως αποτέλεσμα της κούρσας για επικράτηση σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι ακόλουθοι δεκαπέντε παράγοντες θεωρούνται βασικοί για την επιτυχία των νέων προϊόντων:

1. Η μοναδικότητα και η ανωτερότητα του προϊόντος ή ένα διαφοροποιημένο προϊόν που παρέχει μοναδικό όφελος και ανώτερη αξία στον πελάτη
2. Ο προσανατολισμός στην αγορά ή μια διαδικασία για τη δημιουργία του νέου προϊόντος που καθοδηγείται από την αγορά και προσανατολίζεται στον πελάτη
3. Η εστίαση στο παγκόσμιο προϊόν , δηλαδή ο διεθνής προσανατολισμός για το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και το μάρκετινγκ του προϊόντος
4. Περισσότερη εργασία στο προκαταρκτικό στάδιο ανάπτυξης, πριν δρομολογηθεί η ανάπτυξη του προϊόντος
5. Ο ακριβής και έγκαιρος καθορισμός του προϊόντος , που αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιτυχίας ή αποτυχίας του
6. Ο καλός σχεδιασμός και η ορθή εκτέλεση για το λανσάρισμα του νέου προϊόντος , και ένα καλά δομημένο σχέδιο μάρκετινγκ που βρίσκεται στο κέντρο αυτής της διαδικασίας
7. Η ορθή οργανωτική δομή, ο σωστός σχεδιασμός και το καλό εργασιακό κλίμα

8. Η υποστήριξη από ανώτερα διοικητικά στελέχη, που παρόλο δεν εξασφαλίζει την επιτυχία, σίγουρα όμως ενισχύει την προσπάθεια, κάτι που, δυστυχώς πολλά ανώτερα διοικητικά στελέχη δεν έχουν αντιληφθεί
9. Η συνεργασία. Προσπάθειες που στηρίζονται σε βιαστικές και απομονωμένες ενέργειες συνήθως αποτυγχάνουν
10. Η προσέλκυση των αγορών, που αποτελεί βασικό κριτήριο επιλογής ενός προγράμματος για την ανάπτυξη του καινοτόμου προϊόντος
11. Η πρόβλεψη της επιτυχίας ενός νέου προϊόντος και ο καθορισμός του προφίλ του προϊόντος που θα ανακηρυχθεί νικητής
12. Μεγαλύτερη έμφαση σε μια ολοκληρωμένη συνεκτική και ποιοτική εκτέλεση
13. Διαθέσιμοι πόροι
14. Μεγαλύτερη ταχύτητα, όχι όμως σε βάρος της ποιότητας της εκτέλεσης
15. Η ακολουθία ενός πειθαρχημένου σχεδίου σε πολλαπλά στάδια για τη δημιουργία του νέου προϊόντος

2.3.1 ENNOIA KAI STOXOI TOY MARKETING

Το μάρκετινγκ καινοτομίας είναι η εφαρμογή των αρχών του μάρκετινγκ στο συγκεκριμένο πεδίο της διαδικασίας της καινοτομίας, με στόχο τη μείωση των κινδύνων, της αβεβαιότητας και τη βελτιστοποίηση των διαθέσιμων πόρων.

Το μάρκετινγκ καινοτομίας αναπτύσσει μια φιλοσοφία που διαπερνά όλη τη διαδικασία της καινοτομίας, από τη διαμόρφωση ενός ευνοϊκού κλίματος για την ανάπτυξη ιδεών μέχρι την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εισόδου της καινοτομίας στην αγορά.

Στόχος του μάρκετινγκ καινοτομίας είναι μέσα σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον να συνδράμει στην ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης με την επιτυχή εισαγωγή στην αγορά νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

2.3.2 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ / ΟΦΕΛΗ

Ορισμένα βασικά αποτελέσματα του μάρκετινγκ καινοτομίας είναι:

- Ανάπτυξη της ικανότητας της επιχείρησης για καινοτομίες. Η καινοτομία προϋποθέτει καλλιέργεια και μάθηση.
- Αύξηση του αριθμού καινοτόμων ιδεών που βρίσκουν επιτυχή εφαρμογή στην αγορά. Σύμφωνα με μια απλή συλλογιστική, η παραγωγή πολλών καινοτόμων ιδεών δημιουργεί ένα απόθεμα που οδηγεί σε αύξηση των καινοτομιών
- Μείωση της αβεβαιότητας κατά την είσοδο των καινοτομιών στην αγορά, λόγω της δυνατότητας πρόβλεψης των αποτελεσμάτων με βάση τον προσδιορισμό της πιθανής αγοράς της καινοτομίας, την αξιολόγησή της και τη μείωση της σπατάλης πόρων
- Η περικοπή του χρόνου ανάπτυξης, εξαιτίας της καλύτερης δρομολόγησης της ανάπτυξης του τελικού προϊόντος.
- Η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων με τον εξαρχής ορισμό των προϊόντων σε σχέση με τον πελάτη

2.4 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ-ΣΤΟΧΟΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ

Η χρηματοδότηση από μόνη της δεν αρκεί για να επιταχύνει την ανάπτυξη τεχνολογικών καινοτομιών, μπορεί όμως να την ενισχύσει ή να τη διευκολύνει, ενώ συχνά η έλλειψη πόρων φράζει το δρόμο στην καινοτομία. Πράγματι, η δυσκολία εύρεσης πηγών χρηματοδότησης αποτελεί πρωταρχική αιτία δυσαρέσκειας των επιχειρήσεων, όπως επίσης και αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα ανάπτυξης καινοτομιών σε εκτός της επιχείρησης φορείς καινοτομίας. Ενώ οι σχετικά μεγάλες επιχειρήσεις δεν αντιμετωπίζουν συνήθως κανένα πρόβλημα στον τομέα της χρηματοδότησης, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους και δυναμικό για να καλύψουν αυτού του είδους τις δραστηριότητες, και χρειάζονται έναν εύχρηστο οδηγό στον οποίο θα έχουν γρήγορη πρόσβαση, ώστε να αξιοποιούν με το βέλτιστο και πιο κερδοφόρο τρόπο το χρόνο και την προσπάθεια που καταβάλλουν.

Η χρήση τεχνικής αναζήτησης πηγών χρηματοδότησης, έχει ως στόχο να καθοδηγήσει τη μικρότερου μεγέθους επιχείρηση στο να εντοπίσει τις πιθανές πηγές χρηματοδότησης και να συμβάλει στον καθορισμό της καταλληλότερης πηγής χρηματοδότησης για τη διαχείριση προγραμμάτων, προσφέροντας πληροφορίες ή διευκολύνοντας τις επαφές με σχετικές προκηρύξεις του δημοσίου.

2.5 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Συχνά η καινοτομία συνδέεται με τη δημιουργία μιας βιώσιμης αγοράς γύρω από την εισαγωγή νέου και ανώτερου προϊόντος ή διαδικασίας. Πιο συγκεκριμένα, στη βιβλιογραφία της διαχείρισης της τεχνολογίας, η τεχνολογική καινοτομία χαρακτηρίζεται ως την εισαγωγή ενός νέου προϊόντος στην αγορά:

«Η τεχνολογική καινοτομία ορίζεται εδώ ως μια νέα ανάπτυξη μέσω της οποίας οι άνθρωποι επιφέρουν την κυριαρχία τους στο περιβάλλον. Κατά κύριο λόγο, η τεχνολογία είναι ένα είδος εργαλείου που επιτρέπει σε ένα άτομο να κάνει κάτι καινούριο. Έτσι, η μεταφορά τεχνολογίας ισοδυναμεί με τη ροή της πληροφορίας, συνήθως από έναν οργανισμό σε έναν άλλο». (Tornazky and Fleischer, 1990)

Ειδικότερα, η τεχνολογική καινοτομία ορίζεται ως εξής:

«Εισαγωγή στην αγορά ενός τεχνολογικά νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος ή η εφαρμογή μιας τεχνολογικά νέας ή σημαντικά βελτιωμένης παραγωγικής διαδικασίας, που ανταποκρίνεται επιτυχώς στη ζήτηση της αγοράς». Αυτή προέρχεται από την αλληλεπίδραση των συνθηκών της αγοράς από την μία πλευρά και των δυνατοτήτων αξιοποίησης του αποθέματος της τεχνολογικής και επιστημονικής γνώσης από την άλλη. (Schumpeter, 1934)

Πολλοί είναι αυτοί που αναγνωρίζουν τη σημασία της τεχνολογικής καινοτομίας στην υψηλή απόδοση μιας εταιρείας σήμερα.

2.5.1 ΑΝΑΦΕΡΟΥΜΕ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΚΑΠΟΙΟΥΣ ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ

Η τεχνολογική καινοτομία στις διάφορες επιχειρήσεις είναι ένας από τους βασικούς λόγους για βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και εθνική ανάπτυξη (Freeman, 1982, Porter 1985).

Η καινοτομία είναι η μόνη ξεχωριστή ικανότητα στη δεκαετία του '90 (Peters, 1996).

Το βασικό χαρακτηριστικό της μοντέρνας αγοράς δεν είναι η τιμή, αλλά η καινοτομία (Gorolami, 1993).

Η καινοτομία είναι το τελευταίο σύνορο στο σημερινό κόσμο της επιχείρησης, που βοηθάει τις εταιρείες να επιτύχουν χαμηλότερο κόστος, μεγαλύτερη απόδοση και νέα προϊόντα και υπηρεσίες (Pospiril, 1996).

Η τεχνολογική καινοτομία είναι νέα τεχνολογία που δημιουργεί νέα προϊόντα και κατ' επέκταση νέες ευκαιρίες για την βιομηχανία. Αυτή είναι η βασική σημασία της καινοτομίας και ο λόγος για τον οποίο είναι απαραίτητη για την οικονομική ανάπτυξη, γιατί δημιουργεί επιχειρηματικές ευκαιρίες. Η τεχνολογία ήταν και θα παραμείνει το βασικό κίνητρο για την αλλαγή στην κοινωνία μας.

Όλες οι επιχειρήσεις οφείλουν την ύπαρξη τους και τη διαχρονική τους παρουσία στην επιτυχή εφαρμογή της τεχνολογίας για την δημιουργία νέων προϊόντων και βελτιωμένων κατασκευαστικών διαδικασιών. (Καραγιάννης et.al 2010)

2.6 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Δεδομένου ότι οι καινοτομίες δεν συνιστούν κάποιο αμιγώς τεχνολογικό έργο, οι γνώσεις που απαιτούνται για την επιτυχή διαχείριση τους δεν μπορούν να καλυφθούν μόνο από την επιστήμη και τη μηχανική. Οι καινοτομίες μπορούν να υποδιαιρεθούν σε δύο τομείς:

1. Στην τεχνική γνώση για την μεταβίβαση γνώσης (Bohn,1994) και
2. Στη μάθηση που αφορά τις διοικητικές μεθόδους που προσφέρονται για τη διαχείριση της τεχνολογίας (Jelinek, 1979).

Προκειμένου να ενισχυθεί η συστηματική ανάπτυξη των καινοτομιών, ένας οργανισμός χρειάζεται να έχει πρόσβαση σε δυο είδη γνώσεων, δηλαδή σε τεχνικές και διοικητικές γνώσεις.

Προκειμένου να αφορούν ολόκληρο τον οργανισμό και όχι τα άτομα μεμονωμένα, η μάθηση και η γνώση θα πρέπει να είναι προσβάσιμες όχι μόνο από αυτόν που τις ανακάλυψε αλλά από το σύνολο των ατόμων, τα οποία και θα πρέπει να είναι σε θέση να τις χρησιμοποιούν, να τις εφαρμόζουν, να τις τροποποιούν και να τις υιοθετούν. Θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει «κανόνες μάθησης», να τους αλλάζει και να τους προσαρμόζει και να μην παπαγαλίζει παλαιότερες επιτυχημένες μεθόδους. Τέλος, εάν η μάθηση πρόκειται να συμπεριλάβει καινοτομίες, θα πρέπει να συμπεριλάβει και ένα σύστημα διοίκησης για το παρόν και το μέλλον (Jelinek, 1979).

Η οργανωσιακή μνήμη, η ευφυΐα και η νοοτροπία αποτελούν σημαντικούς και καθοριστικούς παράγοντες των γνωσιακών διαδικασιών τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο οργανισμού. Κατά την γνώμη μας, το διαχειριστικό και οργανωσιακό κομμάτι της γνωσιακής διαδικασίας και η διαχείριση της γνώσης αποτελούν την μετάβαση σε προοδευτικά υψηλότερα επίπεδα γνώσης και μετάγνωσης. (Καραγιάννης et.al, 2010)

2.7 ΑΠΟ ΜΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

Έχοντας ως αφετηρία τις απόψεις του Renzulli, θα προσπαθήσουμε να εκθέσουμε πώς αντιλαμβανόμαστε μια «ιδανική πράξη μάθησης» στα πλαίσια μιας δημιουργικής παιδαγωγικής, με συγκεκριμένους στόχους και πολλαπλά διαφέροντα σε πολλούς τομείς: στον τομέα διδασκαλίας μάθησης αλλά και στον τομέα των διαπροσωπικών σχέσεων και της δυναμικής αλληλεπίδρασης των τριών βασικών παραγόντων του εκπαιδευτικού έργου, δηλαδή του αναλυτικού προγράμματος, του δασκάλου και του μαθητή.

Το ζητούμενο λοιπόν σήμερα δεν είναι τόσο οι δεξιότητες όσο η ικανότητα να αποκτά κανείς δεξιότητες και να τις μετασχηματίζει έτσι ώστε να αντιστοιχούν

στις εκάστοτε κοινωνικοοικονομικές αλλαγές, και με γνώμονα τις αλλαγές αυτές να ξαναρχίζει αν χρειαστεί.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι η εκπαίδευση που ευνοεί τη δημιουργική σκέψη είναι μια εκπαίδευση η οποία αναπροσαρμόζεται διαρκώς στα νέα δεδομένα, είναι ευέλικτη στον προσδιορισμό της διδακτέας ύλης, των διδακτικών μεθόδων, της διαδικασίας αξιολόγησης, της στάσης απέναντι στη γνώση και τη μάθηση.

Στη φιλοσοφία του, το αναλυτικό πρόγραμμα πρέπει να προβλέπει διαδικασίες σχετικές με τον πειραματισμό με το άγνωστο, και όλα αυτά σε συνάρτηση με την εγγενή τάση του παιδιού να ερευνά και να μαθαίνει, να μαθαίνει κυρίως πώς να σκέφτεται παρά τι να σκέφτεται.

Ο εκπαιδευτικός

Επειδή ακριβώς η δημιουργική διαδικασία είναι εξαιρετικά «εύθραυστη» απέναντι στις αναστολές του περιβάλλοντος, χρειάζεται θάρρος, επιμονή αλλά και συμπαράσταση από τη μεριά του ενήλικα για να μπορέσει το παιδί να εξελιχθεί σε ένα δημιουργικό άτομο. Η συνδρομή του ενήλικα στη διαμόρφωση του δημιουργικού ατόμου είναι καθοριστική και δεν εξαρτάται μόνο από τα στοιχεία που εκπέμπει με λέξεις και πράξεις, αλλά και από το μοντέλο που παρουσιάζει ως γονιός ή εκπαιδευτικός, διδάσκοντας περισσότερο μέσα από αυτό που είναι και όχι μόνο μέσα από αυτά που λέει.

Ο εκπαιδευτικός που επιδιώκει να αξιοποιήσει το δημιουργικό ταλέντο των μαθητών του πρέπει να γνωρίζει καλά ποιες πράξεις ενθαρρύνουν ή αναστέλλουν τη δημιουργική συμπεριφορά. Εάν ο δάσκαλος περιμένει από το παιδί να αποδώσει καλά και αλληλεπιδρά με τρόπο συνεπή προς τις προσδοκίες του, ελαχιστοποιεί την πιθανότητα να παρεμποδίσει την έκδηλη τάση του παιδιού για εφευρετικότητα και πρωτοτυπία. Αντίθετα, η σύγκρουση ανάμεσα σε ένα δημιουργικό παιδί και στο δάσκαλο ή το γονιό του, επηρεάζει αρνητικά τη δημιουργική και γενικά τη νοητική εξέλιξη του παιδιού (Hunt & Paraskevoopoulos, 1980 – Sisk, 1987- Cropley, 1993, Runco, Johnson & Bear, 1993).

Καταλαβαίνουμε λοιπόν, πως είναι απαραίτητη η διαμόρφωση ενός κλίματος επικοινωνίας μέσα σε μια ατμόσφαιρα ενεργητικής συμμετοχής απαλλαγμένης από

το φόβο και την υπερβολική καθοδήγηση. Ατμόσφαιρα εμπιστοσύνης αλλά και αυτοελεγχόμενης ελευθερίας, γιατί δημιουργικότητα δε σημαίνει κάνω απλώς δικό μου. Αντίθετα, χρειάζεται υψηλό κίνητρο, επιμονή και παρατεταμένη προσπάθεια.

Ο δημιουργικός εκπαιδευτικός, λοιπόν, ως ενθαρρυντικός ενήλικας:

- Αποδέχεται πρόθυμα τις ιδέες των μαθητών του και τις ενσωματώνει με ευχέρεια στη δομή του θέματος που διδάσκει.
- Δέχεται τα απρόσμενα ερωτήματα του δημιουργικού παιδιού, ενώ ταυτόχρονα μετατρέπει τη μάταιη πολυλογία σε συνεργασία και γόνιμο παιχνίδι.
- Διαμορφώνει μια ατμόσφαιρα ενεργητικής συμμετοχής και πρωτοβουλίας
- Αποδέχεται και ενισχύει τον πλούτο των προτεινόμενων καταστάσεων
- Ενθαρρύνει την άσκηση της πνευματικής ευχέρειας και ευλυγισίας
- Είναι ο ίδιος ένα άτομο προς εξέλιξη και αποτελεί για τους μαθητές του μοντέλο δημιουργικού ανθρώπου εν δράσει.

Η διαμόρφωση ενός δημιουργικού δασκάλου σχετίζεται άμεσα με την υψηλή κατοχή μιας ακαδημαϊκής ή «καλλιτεχνικής» γνώσης, η οποία ωστόσο δεν αποτελεί «απομνημονευμένη ρητορική συμπερασμάτων» (Schwab & Brandwein, 1962:24), αλλά σύναψη ενός «ειδυλλίου» με τη γνώση και τη μεθοδολογία της.

Διάφορες έρευνες πάνω σε βιογραφικά στοιχεία ατόμων με υψηλές επιδόσεις επιμαρτυρούν το σημαντικό ρόλο που έχουν παίξει δάσκαλοι και καθηγητές στην ανάπτυξη της παραγωγικής σκέψης των μαθητών τους. «Αυτοί οι δάσκαλοι, σχεδόν χωρίς εξαίρεση, κυριαρχούσαν στο υλικό τους. Όλοι εκδήλωναν φροντίδα. Όλοι είχαν μια παράξενη ικανότητα να απελευθερώνουν το νεανικό δυναμικό. Όλοι ήταν απαιτητικοί, όλοι αδιάλλακτοι στην απόφασή τους να ενεργοποιούν σε κάθε μαθητή την επιθυμία να διαπρέπει. Και όλοι ήταν, αν δανειστούμε τα λόγια του Louis Nizer, όμοιοι στη χωρίς όρια ενέργειά τους» (Board, 1991:19).

2.8 ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

2.8.1 ΝΟΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ

Για τους συμπεριφοριστές, η θεωρητική βάση της δημιουργικότητας δε θα μπορούσε να απομακρυνθεί από την κλασική ερμηνεία των συνειρμών. Σύμφωνα με τους Maltzman, Simon και Licht, «η πρωτοτυπία είναι μια μορφή συμπεριφοράς η οποία διδάσκεται και δε διαφέρει από τις άλλες μορφές συντελεστικής συμπεριφοράς» (Lee, Webberley & Litt, 1987:126)

«Η δημιουργική σκέψη συνιστάται από συνειρμούς οι οποίοι σχηματίστηκαν μέσα από νέους συνδυασμούς, είτε χρήσιμους είτε ανταποκρινόμενους σε καθορισμένες απαιτήσεις» (Mednick, 1962, αναφ. Beaudot, 1969:29).

Όσο πιο απομακρυσμένα είναι τα στοιχεία του συνδυασμού (συνειρμικού δεσμού), τόσο περισσότερο δημιουργικό θεωρείται το αποτέλεσμα. Μια δημιουργική ιδέα πραγματοποιείται μέσα από τυχαίους συνδυασμούς ή συνδυασμούς με κριτήριο την ομοιότητα και τη διαμεσολάβηση.

Είναι γνωστό ότι οι παιδαγωγικές προεκτάσεις των θεωριών της συμπεριφοράς αναφορικά με το φαινόμενο της μάθησης απολήγουν σε μια μάθηση που στηρίζεται κυρίως στο σχήμα «Ερέθισμα - Αντίδραση» στην προσφορά γνώσεων σταδιακής μορφής και βαθμιαίας δυσχέρειας μέσα σε ένα προκαθορισμένο μαθησιακό περιβάλλον, με προδιαγεγραμμένες δραστηριότητες και συγκεκριμένη πορεία διδασκαλίας.

Από όσα προαναφέρθηκαν, γίνεται φανερό ότι η εκπαίδευση που αποσκοπεί στη δημιουργική μάθηση πρέπει να παρέχει στους μαθητές την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν, να ασκήσουν και να χρησιμοποιήσουν ολόκληρο το νοητικό τους δυναμικό. Συνεπώς, κατά την επίλυση των προβλημάτων, την ανακάλυψη και την απόκτηση της γνώσης αλλά και κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, είναι αναγκαίο να «δουλεύουν» συνεργατικά και συνδυαστικά οι παρακάτω νοητικές διεργασίες: η μνήμη, η κατανόηση, η φαντασία, η κριτική σκέψη και η αξιολόγηση (Ruggiero, 1995:2).

2.8.2 Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οι ικανότητες της δημιουργικότητας και της καινοτομίας κρίνονται απαραίτητες για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο, την επιχειρηματικότητα και τη βιωσιμότητα, τότε σημαντική είναι και η καλλιέργεια της σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης έτσι, ώστε το εκπαιδευτικό γρανάζι να κινεί το άλλο για μια αποτελεσματική δημιουργική μάθηση και καινοτομική διδασκαλία (Ferrari, Cachia & Punie, 2009).

Έχει διαπιστωθεί ότι η δημιουργικότητα καλλιεργείται ως επί το πλείστον στα πρώτα επίπεδα εκπαίδευσης, ενώ αντίθετα στο πανεπιστήμιο το ενδιαφέρον στρέφεται περισσότερο στον τομέα της γνώσης, της αντικειμενικότητας και του ορθολογισμού. (Adair, 2007).

Το εγχείρημα εισαγωγής της καινοτομίας σε όλες τις βαθμίδες και είδη εκπαίδευσης δεν είναι προϊόν μιας μέρας είναι πολιτική καινοτομία. Απαιτεί σοβαρό σχεδιασμό, ευελιξία, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, χρόνο, συνεργασία, γνώση και διαρκείς διορθωτικές παρεμβάσεις (όχι βέβαια της μορφής «περισσότερο σχολείο στο σχολείο»!).

Είναι γεγονός, ότι δεν υπάρχει ένα μοναδικό μείγμα ικανοτήτων, που θα μπορούσε να αποτελέσει πετυχημένη συνταγή για μελλοντική καινοτομία. Πρώτα απ' όλα, απαιτείται η καλλιέργεια όλων των μορφών του σκέπτεσθαι μέσα στο Σχολείο και όχι μόνο της απομνημόνευσης και της αναλυτικής –γραμμικής- προσθετικής σκέψης. Η ενεργητική απομνημόνευση, η ενεργοποίηση της δημιουργικής και κριτικής σκέψης, η έμφαση σε συνιστώσες, όπως η νοητική ευχέρεια και η ευελιξία, η ικανότητα σύνθεσης και μετασχηματισμού καταργούν τις νοητικές καθηλώσεις του εκτελεστικού (executive) τύπου σκέψης και μάθησης (Sterneberg, 1995)

Χαρακτηριστικά που δρομολογούν το άτομο στην αναζήτηση ιδεών και την υλοποίηση καινοτομιών:

- η περιέργεια,
- η επιμονή,
- η ανοχή στην αβεβαιότητα,

- η ικανότητα να διακινδυνεύει με το νέο,
- η παιγνιώδης διάθεση,
- η εμμονή για την υλοποίηση κάποιου έργου,
- η διαίσθηση
- η ικανότητα να βλέπει το άτομο τις δυνατότητες σε πράγματα και καταστάσεις (Ξανθάκου, 2011)

2.8.3 ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Ευαισθησία απέναντι στα προβλήματα του περιβάλλοντος: Η ικανότητα αυτή αποτελεί το έναυσμα της δημιουργικής διαδικασίας στο μέτρο που το άτομο μπορεί να διακρίνει ένα πρόβλημα.

Νοητική ευχέρεια. Στο δημιουργικό τρόπο σκέψης υπάρχει η ικανότητα παραγωγής μεγάλου αριθμού ιδεών, απαντήσεων και λύσεων σε κάποιο ερέθισμα ή κάποιο πρόβλημα μέσα σε προκαθορισμένο χρόνο «T». Ο έλεγχος της νοητικής ευχέρειας επιτυγχάνεται με την καταμέτρηση του συνολικού αριθμού των απαντήσεων του ατόμου, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση των λεκτικών τεστ, όπου αποκαλύπτεται η ευχέρεια λέξεων.

Η νοητική ευχέρεια συμβάλει στην παραγωγή πολλών ιδεών κατά την επίλυση ενός προβλήματος. Ο καλύτερος τρόπος ανάπτυξης αυτής της ικανότητας είναι η μέθοδος της «ιδεοθύελλα» (Romiszowski, 1981 αναφ. Slabbert, 1994:66) με την ενθάρρυνση του ατόμου να παράγει ιδέες χωρίς να επιχειρεί την άμεση αξιολόγησή τους.

Νοητική ευλυγισία/ευελιξία: Το δημιουργικό άτομο δεν καταφεύγει σε συμπεριφορές ρουτίνας, έχει την ικανότητα να αποσπάται από τις νοητικές συνήθειες, να μεταπηδά από τον ένα τρόπο σκέψης ή προσέγγισης στον άλλο και να παράγει ποικιλία απαντήσεων. Η ποικιλία αυτή χαρακτηρίζει την ευλυγισία της σκέψης και προϋποθέτει την αλλαγή. Αλλαγή στα νοήματα, στην ερμηνεία, στη χρήση ενός πράγματος, στην κατανόηση ενός περιεχομένου, στην υιοθέτηση μιας στρατηγικής.

Πρωτοτυπία σκέψης: Είναι από τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά της αποκλίνουσας σκέψης, με παραγωγές που ανταποκρίνονται στα κριτήρια της σπανιότητας και της μοναδικότητας. Το πρωτότυπο ορίζεται σε συνάφεια με το ασυνήθιστο ενώ ο βαθμός πρωτοτυπίας καθορίζεται στα πλαίσια μίας ομάδας

αναφοράς και εκφράζεται αριθμητικά από τη συχνότητα εμφάνισης του φαινομένου στην ομάδα που μελετούμε.

Ικανότητα σύνθεσης: «Σε μεγάλο βαθμό, η δημιουργική σκέψη απαιτεί την οργάνωση των ιδεών σε ευρύτερα σχήματα. Γι' αυτό το λόγο έχουμε σχηματίσει την υπόθεση σε ότι αφορά μια συνθετική ικανότητα. Οι συμβολικές δομές συχνά πρέπει να σπάσουν προτού καταφέρουμε να δομήσουμε άλλες» (Guilford, 1950).

Ικανότητα επεξεργασίας: Το δημιουργικό άτομο είναι σε θέση να κάνει μια ιδέα βιώσιμη, να την αναπτύξει στις λεπτομέρειές της, να τη βελτιώσει, να την ολοκληρώσει ή ακόμα να την κάνει ελκυστική. Συνοπτικά και με γνώμονα τα παραπάνω, μπορούμε να ορίσουμε τη δημιουργική σκέψη ως την τάση του ατόμου να είναι διαρκώς και ενεργά ευαισθητοποιημένο στα προβλήματα του περιβάλλοντος, ανοιχτό στην εμπειρία και την πληροφορία, έτσι ώστε να διατυπώνει πολλές και ποικίλες ιδέες η υποθέσεις. (Ξανθάκου, 2011)

Παράγοντες που παίζουν ρόλο στη γέννηση δημιουργικών ιδεών:

- Ένα πειστικό επιχειρηματικό πρόβλημα ή πρόκληση
- Ένα ευρύ φάσμα σημαντικών επιρροών, που δίνουν τη δυνατότητα στο άτομο να εξετάσει το πρόβλημα από διαφορετική οπτική γωνία
- Ένα περιβάλλον στο οποίο το άτομο μπορεί, υποσυνείδητα ή συνειδητά, να συλλογιστεί σφαιρικά το πρόβλημα και να κάνει τους σωστούς συσχετισμούς. (Michel Syrett and Jean Lamminam, 2004)

2.9 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Ως επιχειρηματική εννοείται η δραστηριότητα των ανθρώπων που έχουν στόχο την οικονομική και προσωπική τους εξέλιξη, μέσα από την αυτό-απασχόληση ή τους συνδυασμούς πόρων (ανθρώπων, κεφαλαίου, μηχανών) και ενεργειών (αποφάσεων, επιχειρηματικού κινδύνου κ.λπ.).

Ο επιχειρηματίας είναι εκείνος που λαμβάνει την ευθύνη για να στήσει μια επιχείρηση, να την λειτουργήσει και να την αναπτύξει, στηριζόμενος στην ικανότητα του να λαμβάνει αποφάσεις, να διακρίνει τις ευκαιρίες για την επιτυχία

και να αναλαμβάνει τις συνέπειες επέλευσης των κινδύνων που συνεπάγεται η παραπάνω λειτουργία, με στόχο την αποκόμιση κέρδους.

Κατά τον P.Drucker, «επιχειρηματίας είναι αυτός που δημιουργεί κάτι το καινούριο, κάτι το διαφορετικό, αυτός που αλλάζει ή μεταβάλλει αξίες». Αυτός που δημιουργεί τους όρους τόσο της απασχόλησης του όσο και της προσωπικής του έκφρασης και εξέλιξης και βέβαια δίνει απασχόληση, άρα και ευκαιρία για εισόδημα, σε πολλούς άλλους.

Η επιχείρηση για την οικονομική επιστήμη είναι μια οικονομική οντότητα, μια αυθύπαρκτη και αυτοτελής οικονομική μονάδα με ίδια βούληση, που στοχεύει στην κερδοφόρα λειτουργία της.

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα άλλα και στόχοι της επιχείρησης είναι:

Η επιδίωξη του κέρδους σαν ανταμοιβή του κινδύνου που αναλαμβάνεται.

Η ανάληψη (λογικών) κινδύνων στην προσπάθεια εξέλιξης και ανάπτυξης της.

Η περιουσιακή της αυτοτέλεια. Έχει ίδια κεφάλαια, αλλά και υποχρεώσεις προς τρίτους.

Η κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών με την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών μέσω του συστηματικού και οργανωμένου συνδυασμού των παραγωγικών πόρων (άνθρωποι, κεφάλαιο, εξοπλισμός). (Χαντζηκωνσταντίνου et.al)

2.9.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η επιχειρηματική δραστηριότητα έχει διαδραματίσει και εξακολουθεί βέβαια να παίζει σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη των κοινωνιών. Μια εξέλιξη που, πέρα από τα οικονομικά και κοινωνικά, έχει και πολιτιστικά χαρακτηριστικά.

Φαίνεται, δε, ότι το έντονο και πάντα επίκαιρο πρόβλημα της ανεργίας, μόνο με την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας μπορεί να αντιμετωπιστεί, είτε αυτή στοχεύει στην αυτοαπασχόληση του επιχειρηματία είτε στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Το δε πέρασμα, μέσω της σύγχρονης τεχνολογίας, από την «παραγωγή των μαζών» -πολιτική για την οποία επέμενε ο Γκάντι, ιδρυτής του κράτους της Ινδίας- στη μαζική παραγωγή και την, κατά συνέπεια, περιστολή της ανθρώπινης εργασίας, καθιστά την επιχειρηματική δραστηριότητα το βασικότερο παράγοντα δημιουργίας όρων απασχόλησης και θέσεων εργασίας.

Ο επιχειρηματίας και γεννιέται και γίνεται. Τα ψυχογραφικά χαρακτηριστικά του επιχειρηματία φαίνεται να είναι:

- Η ικανότητα για πρωτοβουλία και για λήψη αποφάσεων
- Η ανάληψη ευθυνών και λογικού κινδύνου
- Το θάρρος, η τόλμη και η διαρκής αναζήτηση ευκαιριών
- Η πειστικότητα, η κοινωνικότητα αλλά και η ισχυρή προσωπικότητα που τείνει μερικές φορές στον αυταρχισμό
- Η ηγεσία και το μάνατζμεντ των ανθρώπων
- Η επινοητικότητα και εφευρετικότητα
- Η αισιοδοξία και η δημιουργικότητα
- Η ανησυχία και η ερευνητικότητα
- Η εργατικότητα και η προσήλωση στο στόχο
- Η συνθετική και η αναλυτική ικανότητα
- Η τάση για επιτυχία και η προσωπική επιβεβαίωση
- Η επιθυμία για εξουσία κ.λπ.

Οι νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της επιχειρηματικής δράσης έχουν υψηλότερες προδιαγραφές και, ως εκ τούτου, η κατά άτομο επένδυση έχει αυξηθεί τόσο σε κόπο και χρόνο όσο και σε κόστος. Ο δε αριθμός αυτών των θέσεων δεν είναι επαρκής για να καλυφθεί η ανάγκη για απασχόληση. Κατά συνέπεια, ένας μόνο προτείνεται μέχρι στιγμής να είναι ο τρόπος αντιμετώπισης του σύγχρονου φαινομένου της ανεργίας και της υποαπασχόλησης: **Η αύξηση της ιδιωτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας καθώς διάγουμε περίοδο συρρίκνωσης της αντίστοιχης κρατικής.** (Χαντζηκωνσταντίνου et.al)

Μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας που στηρίζεται σε τρεις πυλώνες:

1. Τον επιχειρηματία
2. Το ευνοϊκό θεσμικό περιβάλλον
3. Το αναγκαίο κεφάλαιο

Πυλώνες που τα ανεπτυγμένα κράτη προσπαθούν να στηρίξουν μέσα από χρηματοδοτικά, εκπαιδευτικά, ερευνητικά κ.λπ., προγράμματα

Η ανάδειξη νέων επιχειρηματιών και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας αποτελεί, έναν κατά πολλούς, πολύ σοβαρό δείκτη εξέλιξης μιας οικονομίας.

2.10 MOKE

Η Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας (MOKE) αποτελεί πλέον παρελθόν για το Τει Δυτικής Ελλάδας.

Η MOKE υλοποίησε μια σειρά από δράσεις, με έμφαση στη γνώση και στη καινοτομία, όπως οι εκδηλώσεις, τα σεμινάρια, τα εργαστήρια προσομοίωσης, οι επισκέψεις σε επιχειρήσεις και η συμβουλευτική καθοδήγηση .

Η MOKE συνέβαλλε δραστικά στην κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών και στην ανάδειξη του επιχειρηματικού ταλέντου των φοιτητών και αποφοίτων, έτσι ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν με επάρκεια στον διαρκώς εξελισσόμενο χώρο της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.

2.11 ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Η λογοθεραπεία αποτελεί ένα σύγχρονο εφαρμοσμένο επιστημονικό κλάδο με αντικείμενο την διερεύνηση και αποκατάσταση των διαταραχών του λόγου, της φωνής και της ομιλίας. Ως αποκατάσταση θεωρείται η εκπαίδευση των παιδιών ή των ενηλίκων που παρουσιάζουν τις παραπάνω διαταραχές σε οποιοδήποτε βαθμό. Στην εξέλιξη και εδραίωση του κλάδου έχουν συμβάλει η ιατρική, η γλωσσολογία, η παιδαγωγική, η ψυχολογία, η ακουστική, οι κοινωνικές επιστήμες, καθώς και η σύγχρονη τεχνολογία.

Στο επίπεδο της θεραπευτικής προσέγγισης ενός παιδιού, η λογοθεραπεία ανήκει στον τομέα των ειδικών επανεκπαιδεύσεων –μαζί με την ψυχοπαιδαγωγική ή ειδική παιδαγωγική και την εργοθεραπεία-, διαφοροποιούμενη έτσι από τον τομέα της κλασικής παιδαγωγικής δράσης και από τον τομέα των ψυχοθεραπειών. Η θεραπευτική διάσταση λειτουργεί μέσα σε ένα πνεύμα υποστήριξης των δυνατοτήτων του παιδιού, τόνωσης της αυτοεκτίμησης του. Με άλλα λόγια, ένα μεγάλο μέρος κάθε δράσης επανεκπαίδευσης στοχεύει στην αποκατάσταση μιας ικανοποιητικής *εικόνας του εαυτού* για το παιδί. Για τους παραπάνω λόγους, λογοθεραπευτικές ή άλλες δράσεις εκπαίδευσης, όταν λειτουργούν μηχανικά, μπορούν να έχουν ιδιαίτερος αρνητικά αποτελέσματα.

Οι διαταραχές του λόγου, της φωνής και της ομιλίας εμφανίζονται στο παιδί, στον έφηβο και στον ενήλικο με διάφορες μορφές, που στην σημερινή εποχή εντοπίζονται εύκολα και κατά ένα μεγάλο μέρος μπορούν να αποκατασταθούν σε ικανοποιητικό βαθμό. Δεν είναι όμως πάντα εύκολο να καθοριστεί η αιτία των διαταραχών αυτών, η οποία μπορεί να είναι σύνθετη και να συνδυάζει βιολογικούς, ψυχολογικούς και κοινωνικούς παράγοντες.

2.11.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Η κύρια φροντίδα του λογοπεδικού είναι η διορθωτική παρέμβαση και αποκατάσταση, φωνολογικών, λεξικολογικών, εκφραστικών και άλλων διαταραχών του ατόμου το οποίο αντιμετωπίζει προβλήματα στο λόγο.

Προκειμένου να επιτύχει στο έργο του, θα πρέπει ο ίδιος να έχει συγκεκριμένη τοποθέτηση απέναντι της γλώσσας και να διακατέχεται από θετικές απόψεις προς το άτομο και την κοινωνία.

Ο λογοθεραπευτής για τη σωστότερη διάγνωση κάνει μια γενική ανασκόπηση της προσωπικότητας του ατόμου, ξεκινώντας από τα συμπτώματα που παρουσιάζει το άτομο. Η σωστή διάγνωση βοηθά στην εφαρμογή του καταλληλότερου προγράμματος αντιμετώπισης των δυσκολιών του ατόμου.

Η περίπλοκη φύση των διαταραχών του λόγου και ο τρόπος με τον οποίο επιδρούν στην ανάπτυξη του ατόμου επιβάλλουν τη συνεργασία του λογοπεδικού με μια μεγάλη γκάμα ειδικών. Ο λογοπεδικός σαν ειδικός του κλάδου συνεργάζεται με νευροψυχιάτρους, ψυχολόγους, φυσιοθεραπευτές,

εργοθεραπευτές, μουσικοθεραπευτές, κ.α. ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε θεραπευόμενου.

Η λογοθεραπευτική διερεύνηση και υποστήριξη στην εξελικτική ανάπτυξη του λόγου του παιδιού που αργεί να μιλήσει

2.11.2 ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΤΟΥ Τ.Ε.Ι

Το Τμήμα Λογοθεραπείας του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Ελλάδας (τέως Τ.Ε.Ι. Πατρών) λειτουργεί από το 1996 και είναι το πρώτο από τα τρία Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα τετραετούς φοίτησης στην Ελλάδα που παρέχει εκπαίδευση σε θέματα παθολογίας Λόγου Ομιλίας και Φωνής.

Οι περισσότεροι εισακτέοι με γενικές εξετάσεις προέρχονται από τη θετική και τη θεωρητική κατεύθυνση σπουδών. Το Τμήμα λειτουργεί με ένα σύγχρονο Πρόγραμμα Σπουδών που παρέχει μαθήματα υποδομής από τις επιστημονικές περιοχές της Γλωσσολογίας, Ιατρικής και Ψυχολογίας, τα απαραίτητα μαθήματα ειδικότητας στις διαταραχές λόγου, ομιλίας, φωνής και ακοής, καθώς και μαθήματα νέων τεχνολογιών.

Πέρα από το θεωρητικό κομμάτι, το Πρόγραμμα Σπουδών εμπεριέχει υποχρεωτική κλινική πρακτική 900 ωρών οι οποίες πραγματοποιούνται σε νοσοκομεία, ειδικά σχολεία, ιδρύματα και στην Κλινική Λογοθεραπείας του Τ.Ε.Ι. Η κλινική άσκηση στοχεύει στην αξιολόγηση, διάγνωση και αποκατάσταση ασθενών από τους σπουδαστές και εποπτεύεται από Λογοπαθολόγους/Λογοθεραπευτές, μέλη ΕΠ ή εξωτερικούς συνεργάτες του Τμήματος.

2.11.3 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ΠΔ 96/2002 (ΦΕΚ 82 τ.Γ')

1. Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Λογοθεραπείας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) φέρουν τον επαγγελματικό τίτλο "Λογοθεραπευτές ή Θεραπευτές του Λόγου" και απασχολούνται αυτοδύναμα ή σε συνεργασία στους τομείς του γνωστικού αντικείμενου της Λογοθεραπείας.

Ειδικότερα οι Λογοθεραπευτές πτυχιούχοι του Τμήματος Λογοθεραπείας απασχολούνται επαγγελματικά στους ακόλουθους τομείς:

- α. Αξιολόγηση της ανθρώπινης Επικοινωνίας - Φωνής, Ομιλίας, Λόγου (προφορικού-γραφτού) και πρόληψη, διαγνωστική αξιολόγηση και θεραπεία των διαταραχών που συνδέονται με αυτήν καθώς και των διαταραχών που σχετίζονται με τις καταποτικές κινήσεις του στοματοφάρυγγα.
- β. Επιστημονική έρευνα και μελέτη στο εν λόγω γνωστικό αντικείμενο.
- γ. Άσκηση κάθε άλλης επαγγελματικής και επιστημονικής δραστηριότητας που εμπίπτει στο αντικείμενο του κλάδου της Λογοθεραπείας.

2. Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Λογοθεραπείας επιλέγουν και εφαρμόζουν σε άτομα κάθε ηλικίας σύγχρονες επιστημονικές κλινικές και τεχνολογικές μεθόδους για την αξιολόγηση της ανθρώπινης Επικοινωνίας-Φωνής, Λόγου (προφορικού, γραφτού), Ομιλίας, των διαταραχών αυτής καθώς και των διαταραχών των κινήσεων του στοματοφάρυγγα, οι οποίες πιθανόν να περιλάβουν:

- α. Χρήση τεχνολογικών, προσθετικών και τεχνικών μέσων, χρήση διαγνωστικών δοκιμασιών της ανθρώπινης Επικοινωνίας και άλλων επιστημονικών εργαλείων.
- β. Πρόληψη και θεραπευτικές μεθόδους (παρεμβατικές και συμβουλευτικές), άμεσες ή έμμεσες, ατομικές ή ομαδικές σε θέματα που αφορούν τη δυσλειτουργία της ανθρώπινης Επικοινωνίας και των καταποτικών κινήσεων του στοματοφάρυγγα.
- γ. Συμμετοχή σε διεπιστημονικές ομάδες παρέμβασης.

4. Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Λογοθεραπείας ασκούν επάγγελμα στα πλαίσια των αναφερόμενων επαγγελματικών δικαιωμάτων μετά την απόκτηση άδειας άσκησης επαγγέλματος που χορηγείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

2.11.4 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ για την εγγραφή / εισαγωγή στο Τμήμα Λογοθεραπείας είναι η Συνέντευξη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου του 43 του Ν.2413/1996 (ΦΕΚ 124/ τ. Α'/17-6-1996), όπως συμπληρώθηκε με το αρ. Φ.152/Β3/5554/27-9-1999 έγγραφο του ΥΠΕΠΘ μετά από σχετική εισήγηση του Τμήματος στην οποία ορίστηκαν τα κριτήρια για την εισαγωγή των σπουδαστών.

Η Συνέντευξη έχει θεσμοθετηθεί έτσι ώστε να αποκλείονται από την εισαγωγή στο Τμήμα σπουδαστές με διαταραχές που εμποδίζουν τις απαιτήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της άσκησης του επαγγέλματος της Λογοθεραπείας.

Οι σπουδαστές που αποκλείονται εισάγονται στο αμέσως επόμενο τμήμα της προτίμησής τους.

Εργαστήρια Τμήματος:

Το Τμήμα Λογοθεραπείας διαθέτει σύγχρονο εργαστήριο εξοπλισμένο με τα κατάλληλα μηχανήματα για τη διάγνωση και θεραπεία προβλημάτων Λόγου, Ομιλίας και Φωνής. Το εργαστήριο χρησιμοποιείται τόσο για εκπαιδευτικούς όσο και για ερευνητικούς σκοπούς.

Η Υλικοτεχνική Υποδομή του Εργαστηρίου Λογοθεραπείας αποτελείται από:

- ✓ Σύστημα Ανάλυσης Ήχου (CLS Sonagraph)
- ✓ Όργανα αξιολόγησης Ακοής (Audiometer, Tympanometer, etc.)
- ✓ Ρινομετρητή (Ρινικών Εκπομπών - Nasometer) Υπερωμετρητή (Υπερωικής επαφής- Palatometer)
- ✓ Εκμαγεία υπερώας (Pseudopalates)
- ✓ Σύστημα Ανάλυσης Φωνητικών Παραμέτρων (VisiPitch)
- ✓ Λαρυγγόγραφο
- ✓ Υπολογιστές συμβατούς με IBM 486-33 MHz συνδεδεμένους με το Σύστημα Ανάλυσης Φωνητικών Παραμέτρων και Υπερωμετρητή

Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος

Α' Εξάμηνο

- Φωνητική
- Εξελικτική Ψυχολογία
- Ανατομία-Φυσιολογία Ακοής, Ομιλίας, Λόγου
- Εισαγωγή στη Γλωσσολογία
- Εισαγωγή στη Λογοπαθολογία
- Εισαγωγή στους Η/Υ και στη Στατιστική
- Αγγλικά-1
- Παιδιατρική

Β' Εξάμηνο

- Νευροανατομία / Νευροφυσιολογία
- Γνωστική Ψυχολογία
- Ψυχοφυσιολογία Ακοής, Ομιλίας, Λόγου
- Γλωσσική Ανάπτυξη - Κατάκτηση Γλώσσας
- Φωνολογική Ανάπτυξη και Διαταραχές
- Δεοντολογία του Επαγγέλματος και Συμβουλευτική
- Κοινωνιολογία της Υγείας

Γ' Εξάμηνο

- Νευρολογία
- Κλινική Ψυχολογία: Ψυχοπαθολογία
- Αναπτυξιακές Γλωσσικές Διαταραχές
- Ακοολογία
- Κλινικά Θέματα Λογοπαθολογίας
- Αγγλικά 2

Δ' Εξάμηνο

- Σύνταξη της Ελληνικής
- Μαθησιακές δυσκολίες και Διαταραχές Λόγου και Ομιλίας

- Διαταραχές της Κατάποσης – Δυσφαγία
- Αποκαταστατική Ακοολογία
- Διαταραχές της Φώνησης
- Διαγνωστικά Θέματα Λογοπαθολογίας
- Νοηματική Γλώσσα

Ε' Εξάμηνο

- Κλινική Νευροψυχολογία
- Μορφο-Φωνολογία της Ελληνικής
- Ψυχολογία της Γλώσσας και Νευρογλωσσολογία
- Διαταραχές Ροής – Τραυλισμός
- Αφασίες και συναφείς διαταραχές
- Συμπεριφορική Νευρολογία
- Κλινική Άσκηση 1
- Αγγλικά 3 (Ορολογία)

ΣΤ' Εξάμηνο

- Νευρογενείς Κινητικές Διαταραχές της Ομιλίας
- Εξειδικευμένα Θέματα Αφασιών και συναφών Νευρογενών Διαταραχών
- Κλινική Άσκηση 2
- Αγγλικά 4 (Επεξεργασία Επιστ. Άρθρων)
- Μεθοδολογία της έρευνας και ποσοτικές μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων
- Συγκριτική Σύνταξη και Γλωσσικές Διαταραχές

Ζ' Εξάμηνο

- Εφαρμογές Η/Υ και Νέων Τεχνολογιών στη Λογοπαθολογία
- Κρανιοπροσωπικές Ανωμαλίες
- Κλινική Άσκηση 3
- Πολυγλωσσικό Περιβάλλον και Διγλωσσία
- Οργάνωση και Διοίκηση Υπηρεσιών Λογοθεραπείας
- Τεκμηρίωση αποτελεσμάτων Λογοθεραπείας
- Αγγλικά

Η' Εξάμηνο

- Πτυχιακή Εργασία
- Πρακτική Άσκηση (6 μήνες) [όλα τα μαθήματα Ειδικότητας και όλα τα Εργαστήρια]

2.12 ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

2.12.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παρατηρούμε πως τις τελευταίες δεκαετίες η ταχύτατη εξέλιξη στην τεχνολογία των υπολογιστών αφενός και η ταχύτατη ανάπτυξη των επιστήμων υγείας αφετέρου οδήγησαν στην ραγδαία εξέλιξη μιας νέας επιστήμης, της πληροφορικής υγείας. Ειδικότερα όμως η διαδικασία εκπαίδευσης στις επιστήμες υγείας αλλάζει και προσαρμόζεται στις σύγχρονες απαιτήσεις.

Μια νέα μορφή εκπαίδευσης που έχει αρχίσει να χρησιμοποιείται πλέον και στις επιστήμες υγείας είναι η τηλεεκπαίδευση. Αν θα θέλαμε να δώσουμε έναν σαφή ορισμό για την μέθοδο αυτή, θα λέγαμε πως είναι, ένας εναλλακτικός τρόπος μάθησης, που επιτυγχάνεται με την χρήση σύγχρονων τεχνολογικών μεσών που δεν προϋποθέτουν την παρουσία του καθηγητή και την ύπαρξη παραδοσιακής αίθουσας, αλλά δίνεται η ευκαιρία να μεταδίδονται μαθήματα εξ' αποστάσεως.

2.12.2 Η ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Η τηλεεκπαίδευση είναι ένας τομέας ο οποίος, όπως και κάθε νέα τεχνολογία εξελίσσεται συνεχώς. Όσο περνάει λοιπόν ο καιρός όλο και περισσότεροι κλάδοι χρησιμοποιούν την τηλεεκπαίδευση στους τρόπους μετάδοσης της γνώσης. Ένας από τους κλάδους αυτούς είναι και η επιστήμη της λογοθεραπείας, αν και μέχρι στιγμής οι εφαρμογές της τηλεεκπαίδευσης στη λογοθεραπεία θα λέγαμε πως δεν είναι αρκετές.

Τα πλεονεκτήματα της τηλεκπαίδευσης στη λογοθεραπεία:

Η τηλεκπαίδευση στον κλάδο της λογοθεραπείας μπορεί να φανεί αρκετά χρήσιμη και ωφέλιμη για πολλούς λόγους. Αρχικά η λογοθεραπεία είναι μια σχετικά νέα επιστήμη η οποία θα μπορούσαμε να πούμε πως βρίσκεται ακόμα στην αρχή της εξέλιξης της και πολύ δεν γνωρίζουν πια είναι ακριβώς η σημασία της και τη προσφέρει αυτή στους ανθρώπους.

Έτσι για να ενημερωθεί ο οποιοσδήποτε πολίτης καλό θα ήταν να υπάρχει ένα σχετικό πρόγραμμα τηλεκπαίδευσης που να πληροφορεί και να βοηθάει τους όλους ανθρώπους, τους φοιτητές της Λογοθεραπείας καθώς και ανερχόμενους λογοθεραπευτές. Με την χρήση της τηλεκπαίδευσης :

- πραγματοποιείτε ο στόχος της δια βίου μάθησης όπου οι γνώσεις πολλαπλασιάζονται συνεχώς.
- γίνεται εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων.
- η τηλεκπαίδευση δίνει και την ευκαιρία και σε άτομα με ειδικές ανάγκες που δε μπορούν να μετακινηθούν, να παρακολουθήσουν τέτοια είδους μαθήματα μέσω του διαδικτύου και να διευρύνουν το πεδίο της γνώσης τους.

Παρατηρούμε λοιπόν πως η τηλεκπαίδευση έχει να προσφέρει πολλά καθώς και να αναδειξεί τη λογοθεραπεία ως μια νέα και καινοτόμα επιστήμη.

2.13 ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην βιβλιογραφική ανασκόπηση που έγινε αρχικά, δίνεται ο ευρύτερος ορισμός της καινοτομίας που έδωσε ο Rubenstein. Στη συνέχεια εξηγήσαμε με ποιόν τρόπο συνδέονται τα συστήματα της καινοτομίας και ποιος είναι ο ρόλος της δημιουργικότητας στην καινοτομία.

Στην συνέχεια στον ορισμό του marketing καινοτομίας αναφέραμε ότι είναι η εφαρμογή των αρχών του μάρκετινγκ στο συγκεκριμένο πεδίο της διαδικασίας της καινοτομίας, που έχει σαν στόχο τη μείωση των κινδύνων, της αβεβαιότητας και τη βελτιστοποίηση των διαθέσιμων πόρων. Επιπλέον, αναφέραμε τα οφέλη του marketing.

Ακόμη για την χρηματοδότηση της καινοτομίας είπαμε ότι δεν αρκεί για να επιταχύνει την ανάπτυξη τεχνολογικών καινοτομιών, μπορεί όμως να την ενισχύσει ή να τη διευκολύνει, ενώ συχνά η έλλειψη πόρων φράζει το δρόμο στην καινοτομία. Έπειτα κάνουμε αναφορά στο εκπαιδευτικό έργο του καθηγητή και ειδικότερα στις σχέσεις με τους μαθητές του. Εν συνεχεία αναφέρουμε ακόμη τα χαρακτηριστικά που ωθούν το άτομο στην αναζήτηση δημιουργικών ιδεών καθώς και τα κριτήρια που οφείλονται να υπάρχουν στη δημιουργική σκέψη. Αναλύουμε την έννοια της επιχειρηματικής δραστηριότητας καθώς και τον ρόλο της στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Δίνουμε επίσης πληροφορίες για την επιστήμη της Λογοθεραπείας και αναφέρουμε τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων του τμήματος Λογοθεραπείας του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας και τα κίνητρα εισαγωγής που πρέπει να γνωρίζουν οι υποψήφιοι εισακτέοι για το τμήμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται η προσέγγιση που υιοθετήθηκε για την διερεύνηση των αντιλήψεων των σπουδαστών του τμήματος Λογοθεραπείας με έδρα την Πάτρα, σχετικά με την ανάληψη καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων, έτσι ώστε στη συνέχεια να βγάλουμε συμπεράσματα και να δώσουμε ορισμένες προτάσεις που θα βοηθήσουν τους σπουδαστές – απόφοιτους του τμήματος, να ξεκινήσουν την επαγγελματική τους καριέρα έχοντας ως αφετηρία τις καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες, να μπορέσουν να προχωρήσουν την Λογοθεραπεία ένα βήμα παραπέρα.

Στην ενότητα 3.2 αναφέραμε τον τρόπο που σχεδιάσαμε την έρευνα ξεκινώντας με τον καθορισμό του σκοπού της έρευνας.

Στην συνέχεια στην επόμενη ενότητα 3.3 παραθέτουμε τα βήματα της διαδικασίας που κάναμε για την έρευνα μας. Επιλέξαμε τον τύπο των ερωτήσεων, διατυπώσαμε το περιεχόμενο και προσδιορίσαμε την μορφολογία του ερωτηματολογίου.

Στην ενότητα 3.4 παρουσιάζουμε την διαδικασία της δειγματοληψίας.

Στην ενότητα 3.5, δίνουμε τις μεθόδους που επιλέχθηκαν για την ανάλυση των δεδομένων και στην ενότητα 3.6 διατυπώσαμε τους περιορισμούς που εμφανίστηκαν κατά την διεξαγωγή της έρευνας.

3.2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ξεκινώντας τον σχεδιασμό της έρευνας, προσδιορίσαμε τον σκοπό της πτυχιακής εργασίας ο οποίος είναι να εξετάσουμε ποιες είναι οι απόψεις-αντιλήψεις των σπουδαστών του τμήματος Λογοθεραπείας για τις καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Στη συνέχεια αναλύσαμε τους υπόλοιπους στόχους της έρευνας που αποσκοπούν στο να καταλάβουμε ποιοι είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν είτε θετικά είτε αρνητικά τους σπουδαστές στην λήψη μιας επιχειρηματικής απόφασης, ποιος είναι ο ρόλος των Α.Ε.Ι –Τ.Ε.Ι στην λήψη

τέτοιων αποφάσεων από τους σπουδαστές, ακόμη πόσο επηρεάζει η οικονομική κρίση τους απόφοιτους του τμήματος για νέα καινοτόμα επιχειρηματικά ξεκινήματα.

Εν συνεχεία, έγινε η απαραίτητη βιβλιογραφική ανασκόπηση, όπου μας οδήγησε στο να γίνει η προκαταρκτική έρευνα.

Το ερωτηματολόγιο είναι ένας αναγκαίος τρόπος ώστε να μπορέσει να διεξαχθεί η ποσοτική έρευνα η οποία είναι κατά κύριο λόγο περιγραφική. Είναι η πιο αξιόπιστη μέθοδος συλλογής πρωτογενών στοιχείων. (Σταθακόπουλος, 2005)

Το κύριο πλεονέκτημα της τεχνικής αυτής, αποτελεί το γεγονός ότι οι ερωτώμενοι μπορούν να απαντήσουν εύκολα στις ερωτήσεις. Επίσης η ανάλυση και η επεξεργασία των κειμένων είναι αρκετά εύκολη. (Σταθακόπουλος, 2005). Τρεις είναι οι πιο συνηθισμένοι μέθοδοι συμπλήρωσης ενός ερωτηματολογίου. Ο πρώτος είναι ταχυδρομικά, ο δεύτερος είναι τηλεφωνικά και ο τρίτος προσωπικά. (Σταθακόπουλος 2005)

Στην έρευνα αυτή θέλαμε να δείξουμε ποιοι παράγοντες επηρεάζουν τους σπουδαστές στη λήψη καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων. Έτσι, αποφασίστηκε να διεξαχθεί έρευνα μέσω ερωτηματολογίων. Η διεξαγωγή της έρευνας μέσω των ερωτηματολογίων μας δίνει την δυνατότητα αφού συλλέξουμε τα πρωτογενή δεδομένα να τα ομαδοποιήσουμε έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η απόκτηση των πληροφοριών που θα μας βοηθήσει στην επίτευξη των στόχων μας.

Ωστόσο για πιο αξιόπιστα αποτελέσματα σημαντικός παράγοντας είναι το μέγεθος του δείγματος που θα επιλεγεί στην έρευνα. Η δειγματοληψία έχει ως σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων για την συμπεριφορά και τα χαρακτηριστικά ενός πληθυσμού διερευνώντας την συμπεριφορά ενός δείγματος αυτού του πληθυσμού. (Σιώμκος, 2008).

Στην συγκεκριμένη περίπτωση σχεδιάστηκε ένα ερωτηματολόγιο. Το δείγμα αποτελείται από 170 σπουδαστές . Οι ερωτώμενοι που επιλέχθηκαν να συμμετάσχουν στην έρευνά μας συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο ΤΕΙ. Οι ερωτήσεις που τους τέθηκαν ήταν κατανοητές και μπορούσαν να απαντηθούν εύκολα. Έτσι μπορούμε και εμείς να

έχουμε μια έγκυρη άποψη σχετικά με το ποιοι είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν τους σπουδαστές στη λήψη καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων.

Το ερωτηματολόγιο είναι ένα έντυπο που περιλαμβάνει συνήθως τυποποιημένες ερωτήσεις για τη συλλογή στοιχείων. Αποτελεί την περισσότερο χρησιμοποιούμενη μέθοδο συλλογής πρωτογενών στοιχείων. (Σταθακόπουλος, 2005)

Έχει τρεις βασικούς στόχους:

1. Τη μετατροπή των απαιτούμενων πληροφοριών σε συγκεκριμένες ερωτήσεις τις οποίες μπορούν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι.
2. Την ενθάρρυνση και παρακίνηση των ερωτώμενων να απαντήσουν τις ερωτήσεις.
3. Την ελαχιστοποίηση του σφάλματος απόκρισης (response error) (Σιώμκος, 2008)

Το ερωτηματολόγιο χρησιμοποιείτε γιατί είναι μια σχετικά φθηνή μέθοδος συλλογής στοιχείων που εξασφαλίζει την ανωνυμία και την εμπιστευτικότητα.

Η μέθοδος με την οποία γίνεται η επαφή με τους ερωτηθέντες είναι ένα ακόμη σημείο που θα πρέπει ο ερευνητής να επιλέξει με προσοχή και πρέπει να ταιριάζει στο περιεχόμενο των ερωτήσεων. Οι μέθοδοι διανομής του ερωτηματολογίου είναι η προσωπική επικοινωνία, η τηλεφωνική, η ταχυδρομική και τα on-line ερωτηματολόγια.

Στην δική μας έρευνα λοιπόν, χρησιμοποιήθηκε η προσωπική μέθοδος διανομής του ερωτηματολογίου. Ο χρόνος που χρειάστηκαν τελικά οι ερωτηθέντες υπολογίστηκε σε 10 λεπτά.

Τέλος, οι πληροφορίες που θα συλλέξουμε πρέπει να ικανοποιούν πλήρως τους στόχους της έρευνας.

3.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Στην ενότητα αυτή, εξετάζουμε ένα-ένα τα βήματα για το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου. Ο σχεδιασμός αυτός είναι μια διαδικασία στην οποία ο ερευνητής εξετάζει πολλούς και διάφορους τύπους ερωτήσεων, αναλύει τους παράγοντες που χαρακτηρίζουν την έρευνα, διατυπώνει με κατάλληλες λέξεις τις ερωτήσεις και οργανώνει το περίγραμμα του ερωτηματολογίου. (Σιώμκος, 2008)

3.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

- Καθορισμός των πληροφοριών που χρειάζεται ο ερευνητής
- Επιλογή των τύπων των ερωτήσεων
- Απόφαση για την διατύπωση των ερωτήσεων
- Καθορισμός της σειράς των ερωτήσεων
- Προσδιορισμός της μορφολογίας και της εμφάνισης του ερωτηματολογίου
- Προέλεγχος του ερωτηματολογίου

Στάδιο 1^ο: Καθορισμός των πληροφοριών

Στο στάδιο αυτό ο ερευνητής λαμβάνει υπόψη τους ευρύτερους στόχους της έρευνας και τα χαρακτηριστικά των ερωτώμενων. Οι στόχοι της έρευνας είναι εκείνοι που σε μεγάλο βαθμό καθορίζουν τις πληροφορίες που θα πρέπει να συλλεχθούν στο ερωτηματολόγιο.

Οι πληροφορίες που συλλέγονται θα πρέπει να ικανοποιούν τους στόχους της έρευνας. Οι πληροφορίες που χρειάζεται ο ερευνητής θα πρέπει να συμβαδίζουν με τα χαρακτηριστικά των αποκρινόμενων και κυρίως με την ικανότητα και την θέληση τους να παραχωρήσουν τις ζητούμενες πληροφορίες. Τέλος στο στάδιο αυτό ο ερευνητής θα πρέπει να μπαίνει διαρκώς στη θέση του ερωτώμενου για να ελέγχει κατά πόσο θα ήταν σε θέση να απαντήσει στις ερωτήσεις. Με βάση όλα τα παραπάνω ο ερευνητής μπορεί να ετοιμάσει τις θεματικές ενότητες των ερωτήσεων οι οποίες στη συνέχεια θα γίνουν πιο συγκεκριμένες μέσα από διατυπωμένες ερωτήσεις.

Στάδιο 2^ο: Επιλογή των τύπων των ερωτήσεων (Ανοιχτές/ Κλειστές ερωτήσεις)

Ανοιχτές ερωτήσεις

Στις ανοιχτές ερωτήσεις μπορούν να δοθούν απαντήσεις χωρίς να δεσμεύεται ο ερωτώμενος από συγκεκριμένο αριθμό εναλλακτικών απαντήσεων ,ωστόσο θα πρέπει να καταβάλλει μεγαλύτερη προσπάθεια και χρόνο έτσι ώστε να απαντήσει. Ακόμη λόγω της ποικιλίας των απαντήσεων είναι πιο δύσκολο να επεξεργαστούν και να αναλυθούν. Μπορεί κάποιος να τις χρησιμοποιήσει για να :

- Ενθαρρύνουν την ελεύθερη σκέψη τους
- Εξασφαλίσουν περισσότερες λεπτομέρειες
- Εισάγουν τον ερωτώμενο στο θέμα

Κλειστές ερωτήσεις

Εδώ ο ερωτώμενος επιλέγει μία ή περισσότερες από τις εναλλακτικές απαντήσεις που του προσφέρονται. Αυτές του τύπου οι ερωτήσεις δίνουν πιο ομοιόμορφες απαντήσεις με την βασική προϋπόθεση όμως ότι ο ερευνητής θα πρέπει να έχει συμπεριλάβει όλες τις σχετικές απαντήσεις στην λίστα των πιθανών απαντήσεων. Οι ερωτώμενοι καλούνται να απαντήσουν πάνω στην κλίμακα των το σημείο που αντικατοπτρίζει την άποψη τους.

Στάδιο 3^ο: Απόφαση για την διατύπωση των ερωτήσεων

Για την σωστή διατύπωση των ερωτήσεων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω:

- Τα χαρακτηριστικά των ανθρώπων στους οποίους απευθύνεται το ερωτηματολόγιο.
- Ο σκοπός του ερωτηματολογίου
- Η θέση των ερωτήσεων μέσα στο ερωτηματολόγιο

Ορισμένοι ερευνητές δίνουν μερικές συμβουλές για το πώς πρέπει να διατυπώνονται οι ερωτήσεις:

- Χρήση απλών λέξεων
- Αποφυγή συντομογραφιών και ξένων λέξεων

- Οι ερωτήσεις θα πρέπει να είναι πολύ συγκεκριμένες
- Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται λέξεις με ξεκάθαρη ερμηνεία
- Οι ερωτήσεις θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες
- Διατύπωση προσωπικών ερωτήσεων με όσο πιο διακριτικό τρόπο γίνονται
- Αποφυγή ερωτήσεων που απαιτούν πολύ χρόνο για να απαντηθούν
- Ερωτήσεις που αφορούν δημογραφικά χαρακτηριστικά καλό είναι να μπαίνουν στο τέλος του ερωτηματολογίου
- Αποφυγή υποθέσεων από την πλευρά του ερευνητή
- Αποφυγή μεροληπτικών απαντήσεων

Στάδιο 4^ο: Καθορισμός της σειράς των ερωτήσεων

Μετά την επιλογή των ερωτήσεων ο ερευνητής θα πρέπει να αποφασίσει για το πώς θα μορφοποιήσει το ερωτηματολόγιο:

- Αρχικά θα πρέπει να γίνει στο ερωτηματολόγιο μια εισαγωγή όπου θα περιλαμβάνει στο σκοπό της έρευνας
- Οι πρώτες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου θα πρέπει να είναι εύκολες . θα πρέπει επίσης να είναι διατυπωμένες με ενδιαφέροντα τρόπο και να σχετίζονται με την έρευνα
- Η σειρά των ερωτήσεων θα πρέπει να φανερώνει νοηματική συνοχή
- Οι ερωτήσεις που αφορούν στο ίδιο αντικείμενο θα πρέπει να ομαδοποιούνται
- Οι ερωτήσεις γενικού τύπου καλό είναι να προηγούνται από αυτές του πιο ειδικού και του πιο συγκεκριμένου

Στάδιο 5^ο: Προσδιορισμός της μορφολογίας και της εμφάνισης του ερωτηματολογίου

- Η εκτύπωση του ερωτηματολογίου θα πρέπει να είναι ευανάγνωστη
- Οι αριθμοί στις απαντήσεις θα πρέπει να έχουν την ίδια σημασία σε όλο το ερωτηματολόγιο
- Να αποφεύγετε ο διαχωρισμός της ερώτησης σε δύο σελίδες
- Οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις καλό είναι να γράφονται σε κάθετη μορφή
- Ο ερευνητής θα πρέπει να δίνει οδηγίες για την απάντηση των ερωτήσεων

- Θα πρέπει να καταλάβουμε πως συχνά οι ερωτώμενοι δεν αντιλαμβάνονται τις έννοιες του ερωτηματολογίου όπως ο ερευνητής . Έτσι μια αρχική επεξήγηση των ερωτήσεων μπορεί να μας εξασφαλίσει πιο αξιόπιστες απαντήσεις

Στάδιο 6^ο: Προέλεγχος του ερωτηματολογίου

Το στάδιο αυτό είναι απαραίτητο για το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου. Χρειάζεται μια πολύ προσεκτική εξέταση των ερωτήσεων ξεχωριστά αλλά και του ερωτηματολογίου ως σύνολο. Ο προέλεγχος θα πρέπει να απαντάει στα παρακάτω ερωτήματα:

- Η κάθε ερώτηση μετράει αυτό που προορίζεται να μετράει;
- Είναι κατανοητό το λεξιλόγιο από τους ερωτώμενους;
- Οι ερωτώμενοι κατανοούν τις ερωτήσεις με τον τρόπο που θέλει ο ερευνητής;
- Παρακινεί το ερωτηματολόγιο του ερωτώμενους να απαντήσουν;
- Οι εναλλακτικές απαντήσεις των ερωτήσεων είναι σωστές;
- Εμπεριέχει μεροληψία κάποιο μέρος του ερωτηματολογίου;

Κατόπιν πρέπει να γίνει προσομοίωση της διαδικασίας συλλογής των στοιχείων. Η διαδικασία έχει ως εξής:

- Συλλογή σχολίων και παρατηρήσεων για την μορφή και το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου
- Αξιολόγηση εάν οι ερωτήσεις παράγουν πληροφορίες που χρειάζεται η έρευνα προκειμένου να εκπληρωθεί ο σκοπός της
- Δοκιμή των μεθόδων ανάλυσης για να βεβαιωθεί ο ερευνητής ότι τα δεδομένα μπορούν να αναλυθούν με τον τρόπο που χρειάζεται
- Επανάληψη. Τελευταίος έλεγχος του τελικού ερωτηματολογίου

Στάδιο 7^ο: Διεξαγωγή της έρευνας

Στο στάδιο αυτό διανεμήθηκαν τα ερωτηματολόγια στους σπουδαστές όπου τα συμπλήρωσαν κατά την παρουσία μας ώστε να παρέχονται οι απαραίτητες διευκρινίσεις και να εξηγηθεί το περιεχόμενο κάποιας ερώτησης, η οποία δεν έγινε κατανοητή από τον συμμετέχοντα.

Ο ερευνητής θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεχτικός κατά την διάρκεια των προαναφερθέντων σταδίων του σχεδιασμού του ερωτηματολογίου.

3.5 ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Όταν λέμε δειγματοληψία, εννοούμε τη διαδικασία επιλογής μιας ομάδας ως αντιπροσωπευτικό δείγμα για να μελετήσουμε έναν πληθυσμό. Το δείγμα τώρα είναι μια υποομάδα που αντιπροσωπεύει ολόκληρο τον πληθυσμό (Σιώμκος Γ, 2008)

Πληθυσμός είναι μια ομάδα που αποτελείται από ερωτώμενους οι οποίοι θεωρούνται κατάλληλοι για να συμμετάσχουν στην έρευνα (Σιώμκος Γ, 2008)

Στην δική μας έρευνα, τον πληθυσμό αποτελούν οι σπουδαστές του τμήματος Λογοθεραπείας με έδρα την Πάτρα. Λόγω του ότι είναι δύσκολο να μελετήσουμε όλον τον πληθυσμό του τμήματος, επιλέξαμε ένα δείγμα 170 σπουδαστών αυτού.

Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε μέσω της προσωπικής μεθόδου στους ερωτηθέντες και η έρευνα διήρκησε περίπου 20 μέρες.

3.6 ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Για την ορθότερη εξαγωγή συμπερασμάτων σε μια έρευνα, βασική προϋπόθεση είναι να επιλεγθεί το κατάλληλο πρόγραμμα στατιστικών αναλύσεων. Το πιο διαδεδομένο και εύχρηστο στατιστικό πακέτο είναι το SPSS (Σιώμκος, Βασιλακοπούλου, 2005). Στην έρευνα μας αφού συμπληρώθηκαν τα ερωτηματολόγια, χρησιμοποιήσαμε στη συνέχεια το στατιστικό πρόγραμμα SPSS Statistics 17 για να αναλύσουμε τα δεδομένα μας. Ως στόχο είχαμε να περιγράψουμε όσο το δυνατόν καλύτερα, τις αντιλήψεις των σπουδαστών της Λογοθεραπείας, σχετικά με α) τους προβληματισμούς της επιχειρηματικής δραστηριοποίησης, β) τους λόγους – κίνητρα της επιχειρηματικής δραστηριοποίησης) τη δυνατότητα δημιουργίας επιχείρησης, δ) την πρόθεση

δημιουργίας επιχείρησης και ε) την συμβολή του ΤΕΙ στην επιχειρηματικότητα των σπουδαστών του.

Οι στατιστικές μετρήσεις που υπολογίστηκαν ήταν οι Συχνότητες (Frequencies), ο Μέσος Όρος (Mean), η τυπική απόκλιση (std. Deviation), η Διάμεσος (Median), η επικρατούσα τιμή (Mode) και το Friedman test (k related samples)

Το Friedman test ελέγχει τη μηδενική υπόθεση ότι οι μετρήσεις από k ανεξάρτητα δείγματα προέρχονται από τον ίδιο πληθυσμό. Στηρίζεται στο ότι αν οι ομάδες δεν διαφέρουν ως προς την εξεταζόμενη μεταβλητή, τότε οι ταξινομήσεις του κάθε ερωτώμενου είναι τυχαίες με αποτέλεσμα να μην υπάρχει διαφορά στις μέσες ταξινομήσεις μεταξύ των ομάδων. (Σιώμκος, Βασιλακοπούλου, 2005)

Εν τέλει, χρησιμοποιήσαμε μη παραμετρικά τεστ, το Mann-Whitney test και το Kruskal-Wallis test, για να μελετήσουμε αν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτούμενων φοιτητών στην έρευνα, επηρεάζουν τις απόψεις τους σε θέματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Το Mann-Whitney test είναι το πιο γνωστό τεστ σημαντικότητας για να συγκρίνει 2 ανεξάρτητα δείγματα.

3.7 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σύμφωνα με την μεθοδολογία που χρησιμοποιήσαμε αλλά και με το δείγμα (170 άτομα) που επιλέξαμε, εντοπίσαμε ορισμένους περιορισμούς στην διεξαγωγή της έρευνας μας.

Το πρώτο λοιπόν στοιχείο που μας περιορίζει, έχει να κάνει με το δείγμα, καθ' ότι δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε το βαθμό που το δείγμα μας είναι αντιπροσωπευτικό ή όχι του πληθυσμού. Χρησιμοποιήσαμε το δείγμα των 170 ατόμων και όχι ολόκληρο τον πληθυσμό λόγω του περιορισμένου χρόνου αλλά και λόγω του μεγάλου μεγέθους του πληθυσμού.

Τέλος, παρ' όλο που η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, δεν απαιτούσε παραπάνω από 10 λεπτά, πολύ πιθανόν ορισμένοι ερωτώμενοι, να έδωσαν ψευδείς απαντήσεις λόγω της βιασύνης τους να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο.

3.8 ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάσαμε σ' ένα θεωρητικό πλαίσιο τη διαδικασία σχεδιασμού της έρευνάς μας. Ο σχεδιασμός της έρευνας αποτελείται από τους στόχους της έρευνας, από την αναφορά στην βιβλιογραφική ανασκόπηση και από την αναφορά στην μέθοδο συλλογής ερωτηματολογίων.

Στη συνέχεια καθορίσαμε τις πληροφορίες που θέλαμε να συλλέξουμε, επιλέξαμε τον τύπο των ερωτήσεων, τη σειρά που θα τοποθετηθούν, και προσδιορίσαμε την μορφολογία του ερωτηματολογίου.

Ακόμη, δώσαμε ορισμένα στοιχεία για την διαδικασία της δειγματοληψίας και ορίσαμε το μέγεθος του πληθυσμού στα 170 άτομα για την έρευνα.

Εν τέλει, αναφέραμε τις μεθόδους ανάλυσης δεδομένων με το πρόγραμμα SPSS. Ακόμη εφαρμόσαμε ορισμένους μη παραμετρικούς ελέγχους όπως το Friedman Test, το kruskal –Wallis test και το Mann-Whitney Test.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο τέταρτο κεφάλαιο, παρουσιάζουμε όλα τα αποτελέσματα που βρήκαμε από την έρευνά μας, που έγινε στους σπουδαστές του τμήματος της Λογοθεραπείας με τη χρήση ερωτηματολογίων. Από τις απαντήσεις αυτές θα μπορέσουμε να διερευνήσουμε τους στόχους που είχαμε θέσει αρχικά.

Αρχικά, μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης και της έρευνας που κάναμε από τα ερωτηματολόγια, αναλύονται τα αποτελέσματα όλων των παραγόντων που επηρεάζουν τους φοιτητές του τμήματος, ως προς τη λήψη καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων, και εφαρμόζεται στατιστικό τεστ, για να συμπεράνουμε ποιοι από τους παράγοντες θεωρούνται σημαντικότεροι. Έπειτα εξετάσαμε τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων.

4.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

➤ Φύλο

Στην έρευνά μας συμμετείχαν 170 σπουδαστές. Στα ερωτηματολόγια μας απάντησαν 151 γυναίκες με ποσοστό 88,8% και 19 άντρες αγγίζοντας μόλις το ποσοστό του 11,2%.

Από τα αποτελέσματα αυτά, βλέπουμε πως υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα στα ποσοστά των ανδρών και των γυναικών. Αυτό συμβαίνει διότι οι γυναίκες έχουν καλύτερη επαφή με τα επαγγέλματα υγείας. Ακόμη σημαντικό ρόλο παίζει η παράδοση, αλλά και ο τρόπος που αντιμετωπίζονται από το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο τα επαγγέλματα υγείας, γι' αυτό και υπάρχει αυτή η φυλετική προτίμηση από τις γυναίκες. (Ινστιτούτο Ισότητας, Γυναικεία Μη Κυβερνητική Οργάνωση).

ΦΥΛΟ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
Άνδρας	19	11,2
Γυναίκα	151	88,8
Σύνολο	170	100,0

Πίνακας 4.1. Δείγμα σπουδαστών σύμφωνα με το φύλο

➤ **Έτος**

Από τον πίνακα συχνοτήτων για το έτος των σπουδών, παρατηρούμε ότι 41 σπουδαστές που απάντησαν φοιτούν στο πρώτο έτος, 18 σπουδαστές φοιτούν στο δεύτερο έτος, 66 σπουδαστές φοιτούν στο τρίτο έτος, 31 φοιτούν στο τέταρτο έτος και μόλις 14 σπουδαστές από τους ερωτηθέντες είναι επί πτυχίω.

ΕΤΟΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
1 ^ο	41	24,1
2 ^ο	18	10,6
3 ^ο	66	38,8
4 ^ο	31	18,2
Επί πτυχίω	14	8,2
Σύνολο	170	100,0

Πίνακας 4.2. Δείγμα σπουδαστών σύμφωνα με το έτος

➤ **Κάποιος από τους γονείς είναι επιχειρηματίας**

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να απαντήσουν με ναι ή όχι στην ερώτηση αν κάποιος από τους γονείς τους είναι επιχειρηματίας. Το 21,2%, δηλαδή 36 φοιτητές απάντησαν θετικά στην ερώτηση ενώ το 78,8%, 134 φοιτητές απάντησαν αρνητικά. Η μεγάλη αυτή διαφορά στα ποσοστά, επιβεβαιώνεται και από μία πρόσφατη έρευνα που έγινε τη χρονιά 2013-2014, με θέμα την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα, φαίνεται ότι η πτωτική πορεία του δείκτη επιχειρηματικότητας στα πρώτα στάδια, σχετίζεται στενά με τη δυσμενή

οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η χώρα. Για το λόγο αυτό γεννάται σε μεγάλο βαθμό ο φόβος της αποτυχίας. Τα ποσοστά που εμφανίζονται στην έρευνα αυτή είναι τα εξής: 6,4% ποσοστό σε αρχικό στάδιο επιχειρησιακής ενεργοποίησης για το 2012, ενώ το 2013 το ποσοστό που υποχώρησε αγγίζει το 5,2%.

Πρόκειται για τη χαμηλότερη επίδοση που έχει καταγράψει η χώρα μας στα 11 χρόνια που συμμετέχει στην έρευνα.

ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
ΝΑΙ	36	21,2
ΟΧΙ	134	78,8
Σύνολο	170	100,0

Πίνακας 4.3. Δείγμα σπουδαστών σύμφωνα με εάν κάποιος από τους γονείς είναι επιχειρηματίας

➤ **Κάποιος από το στενό οικογενειακό περιβάλλον είναι επιχειρηματίας**

Από τον πίνακα συχνοτήτων βλέπουμε ότι στην ερώτηση για το αν κάποιος από το στενό οικογενειακό περιβάλλον είναι επιχειρηματίας, οι θετικές απαντήσεις είναι 93, με ποσοστό 54,7%, ενώ οι αρνητικές 77, με ποσοστό 45,3%. Εδώ η απόκλιση είναι μικρότερη στα ποσοστά απ' ότι στα παραπάνω αποτελέσματα, επειδή η ερώτηση απευθύνεται για περισσότερα άτομα, απ' ότι οι δύο γονείς, μια και το οικογενειακό περιβάλλον αποτελείται από πολλά άτομα (θείους, θείες, ξαδέρφια).

ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΕΝΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΝΑΙ	93	54,7
ΟΧΙ	77	45,3
ύνολο	170	100,0

Πίνακας 4.4. Δείγμα σπουδαστών σύμφωνα με εάν κάποιος από το στενό οικογενειακό περιβάλλον είναι επιχειρηματίας

4.3 ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία μας, για τη λήψη μιας επιχειρηματικής απόφασης από τους σπουδαστές της Λογοθεραπείας, υπάρχουν πολλοί παράγοντες που τους επηρεάζουν για να καταλήξουν σε μία τέτοια απόφαση. Στην δική μας έρευνα, οι παράγοντες που φαίνεται να επηρεάζουν περισσότερο τους φοιτητές είναι οι απαιτούμενες γνώσεις που χρειάζονται το οικονομικό περιβάλλον, η πιθανότητα απώλειας χρημάτων, ο ανταγωνισμός, οι αλλαγές στην αγορά, η αναζήτηση κεφαλαίων για τη δημιουργία μίας επιχείρησης αλλά και άλλοι παράγοντες που θα δούμε παρακάτω. Τα αποτελέσματα της έρευνας που παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες, μας δείχνουν ποια είναι η γνώμη των σπουδαστών ως προς το ποιοι παράγοντες πιστεύουν πως τους επηρεάζουν στη λήψη μιας επιχειρηματικής απόφασης.

4.3.1 ΛΟΓΟΙ - ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

	Διαφωνώ απόλυτα	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Μάλλον συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	2,9%	12,4%	35,3%	40,0%	9,4%
Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	2,9%	18,2%	24,7%	44,1%	8,8%
Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	11,2%	13,5%	32,4%	34,1%	8,2%
Θα αποδείξω την αξία μου	8,8%	12,9%	30,6%	27,6%	19,4%
Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	0,6%	5,9%	12,4%	41,8%	39,4%
Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	1,2%	6,5%	22,9%	35,3%	33,5%
Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	1,2%	4,1%	12,9%	43,5%	38,2%
Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	1,8%	8,8%	18,8%	32,9%	37,1%
Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	1,8%	7,6%	19,4%	43,5%	27,6%

Πίνακας 4.5. Λόγοι-κίνητρα που επηρεάζουν την επιχειρηματική δραστηριοποίηση των σπουδαστών

	Μέσος	Διάμεσος	Επικρατούσα Τιμή	Τυπική Απόκλιση	Valid N	Missing
Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	3,41	3,00	4	0,926	170%	0
Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	3,38	4,00	4	0,984	168%	2
Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	3,15	3,00	4	1,116	169%	1
Θα αποδείξω την αξία μου	3,36	3,00	3	1,193	169%	1
Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	4,14	4,00	4	0,890	170%	0
Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	3,94	4,00	4	0,968	169%	1
Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	4,14	4,00	4	0,877	170%	0
Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	3,95	4,00	5	1,040	169%	1
Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	3,88	4,00	4	0,962	170%	0

Πίνακας 4.6. Μέσος όρος, Διάμεσος, επικρατούσα τιμή των παραγόντων που επηρεάζουν την επιχειρηματική δραστηριοποίηση των σπουδαστών

Στην 1^η ερώτηση εάν με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος το μεγαλύτερο ποσοστό των σπουδαστών, το 40%, απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν. Το 35,3% απάντησε πως ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν. Τελευταία σε ποσοστά πιθανή απάντηση

έρχεται το διαφωνώ απόλυτα με 2,9%. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα φαίνεται ότι οι σπουδαστές πιστεύουν πως με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσουν περισσότερα χρήματα επειδή η επιχείρηση θα είναι αποκλειστικά δική τους και ως εργοδότες θα αποκομίζουν μεγαλύτερα κέρδη από ότι οι άλλοι υπάλληλοι.

Για την απασχόληση το 44,1% απάντησε ότι μάλλον συμφωνεί. Αμέσως μετά το 24,7% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί για το ότι θα' χει πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είναι εργαζόμενος. Τώρα, στο διαφωνώ απόλυτα απάντησε μόνο το 2,9%. Βλέπουμε λοιπόν και εδώ ότι ένα υψηλό ποσοστό από τις απαντήσεις των σπουδαστών είναι μάλλον σύμφωνο με την ερώτηση. Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι όπως και στο προηγούμενο ερώτημα είναι συγκροτημένοι στο να συμφωνήσουν απόλυτα. Αυτό συμβαίνει διότι ως εργοδότες θα έχουν την επιχείρηση τους, άρα και την απασχόλησή τους, απ' ότι ένας απλός εργαζόμενος που θα τον επισκιάζει ο φόβος της απόλυσης.

Για το αν θα έχουν μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση το 34,1% απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν. Το 32,4% απάντησαν πως ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν. Στο διαφωνώ απόλυτα απάντησε το 8,2%. Φαίνεται λοιπόν, πως οι σπουδαστές κατά ένα σημαντικό ποσοστό πιστεύουν πως η κοινωνία «σέβεται» τους επιχειρηματίες, καθώς θεωρούν πως είναι σπουδαίο να φτιάξει κάποιος τη δική του επιχείρηση και να απασχολεί κόσμο. Κατά μία έννοια θεωρείται επιτυχία από το μηδέν.

Στο ερώτημα για το εάν θα αποδείξω την αξία μου το 30,6% των φοιτητών απάντησαν πως ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν. Το 27,6% απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν, και το 8,8% απάντησαν πως διαφωνούν απόλυτα. Εδώ οι σπουδαστές δεν είναι σίγουροι για το αν συμφωνούν ή όχι, καθώς δεν γνωρίζουν αν ένας άνθρωπος μπορεί ν' αποδείξει την αξία του μόνο και μόνο με το να δημιουργήσει μία δική του επιχείρηση.

Έπειτα στην ερώτηση για το αν θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου το 41,8% απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν, το 39,4% απάντησαν πως συμφωνούν απόλυτα ενώ μόλις το 0,6% απάντησαν πως διαφωνούν απόλυτα. Σ' αυτό το σημείο τα αποτελέσματα είναι αρκετά ξεκάθαρα. Οι σπουδαστές συμφωνούν διότι πιστεύουν πως ο επιχειρηματίας, είναι ο αρμόδιος και ο καθ' ολοκληρίαν

υπεύθυνος για τη λειτουργία της επιχείρησης, καθώς επίσης είναι αυτός που βάζει τους κανόνες και ελέγχει τα πάντα.

Στο ερώτηση για το αν θα κάνω αυτό που απολαμβάνω το 35,3% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί, το 33,5% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα και το 1,2% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Και πάλι εδώ στα αποτελέσματα βλέπουμε ότι οι αποκλίσεις στις 2 πρώτες απαντήσεις είναι αρκετά μικρές, κατά συνέπεια είναι ξεκάθαρο πως οι σπουδαστές θεωρούν, ότι το να κάνουν τη δική τους επιχείρηση, θα είναι κάτι που θα τους ευχαριστεί.

Στην ερώτηση για το αν θα εφαρμόσουν τις ιδέες τους, το 43,5% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί ενώ το 38,2% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα. Το διαφωνώ απόλυτα στην ερώτηση αυτή, συγκέντρωσε ποσοστό 1,2%. Και εδώ ένα μεγάλο ποσοστό συμφωνεί στο ότι με την επιχειρηματική δραστηριότητα, θα μπορέσει να εφαρμόσει και να υλοποιήσει τις ιδέες τους, αλλά και τα όνειρα τους για μια υγιή επιχειρηματική κοινωνία.

Στην συνέχεια στην ερώτηση θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου, οι σπουδαστές με ποσοστό 37,1% απάντησαν πως συμφωνούν απόλυτα, ενώ το 32,9% απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν. Τέλος, με ποσοστό που φτάνει μόλις το 1,8% οι σπουδαστές απάντησαν πως διαφωνούν απόλυτα. Οι σπουδαστές σύμφωνα με τα αποτελέσματα αυτά, θεωρούν ότι ως εργοδότες μιας και είναι υπεύθυνοι για τα ωράρια των εργαζομένων τους, θα είναι και για τον εαυτό τους και θα μπορούν να ρυθμίζουν το πρόγραμμά τους.

Τέλος, στο ερώτημα αν θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο το 43,5% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί, και το 32,9% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα. Οι απαντήσεις που δόθηκαν για το διαφωνώ απόλυτα αγγίζουν μόλις το 1,8%.

4.3.2 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

	Διαφωνώ απόλυτα	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Μάλλον συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	0,6	5,3	20,0	41,2	32,9
Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρηση μου	2,4	3,5	15,3	42,4	36,5
Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	11,2	20,6	37,6	18,8	11,8
Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	1,8	2,9	21,2	40,6	33,5
Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	13,5	24,7	32,4	18,8	9,4
Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	7,1	15,3	32,9	35,3	9,4
Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	4,7	5,3	24,1	35,9	29,4
Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	1,2	10,0	34,7	32,9	21,2
Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	10,0	17,1	33,5	28,8	10,6
Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	18,2	30,6	33,5	15,9	1,8
Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	8,8	21,8	45,9	18,2	4,7
Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	2,9	14,7	41,8	26,5	13,5

Πίνακας 4.7. Προβληματισμοί που επηρεάζουν την επιχειρηματική δραστηριοποίηση των σπουδαστών

	Μέσος	Διάμεσος	Επικρατούσα Τιμή	Τυπική Απόκλιση	Valid N	Missing
Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	4,01	4,00	4	0,894	170%	0
Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρηση μου	4,07	4,00	4	0,933	170%	0
Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	2,99	3,00	3	1,149	170%	0
Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	4,01	4,00	4	0,910	170%	0
Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	2,86	3,00	3	1,165	168%	2
Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	3,25	3,00	4	1,054	170%	0
Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	3,80	4,00	4	1,071	169%	1
Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	3,63	4,00	3	0,966	170%	0
Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	3,13	3,00	3	1,128	170%	0
Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	2,52	3,00	3	1,022	170%	0
Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	2,88	3,00	3	0,969	169%	1
Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	3,33	3,00	3	0,986	169%	1

Πίνακας 4.8: Μέσος όρος, Διάμεσος, επικρατούσα τιμή των προβληματισμών που επηρεάζουν την επιχειρηματική δραστηριοποίηση των σπουδαστών

Προχωρώντας τώρα στο 2^ο κριτήριο που αφορά τους προβληματισμούς της επιχειρηματικής δραστηριοποίησης των νέων ξεκινάμε με το σχολιασμό της 1^{ης} ερώτησης η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων. Το 41,2 % απάντησε πως μάλλον συμφωνεί με το ότι η δημιουργία της επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων. Στη συνέχεια ένα ποσοστό ύψους 32,9% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα. Τέλος, μόλις 0,6% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Όσον αφορά τα κεφάλαια που χρειάζονται για την δημιουργία μίας επιχείρησης, οι ενδιαφερόμενοι λαμβάνουν υπόψη τους όχι μόνο το χρηματικό ποσό που χρειάζεται αλλά και τα κτίρια, τα μεταφορικά, το κεφάλαιο κίνησης, τη θέρμανση, τον ηλεκτρισμό και άλλα γενικά έξοδα.

Στην ερώτηση για το αν θα πρέπει να εργάζονται πολύ στην επιχείρηση τους το 42,4% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί. Το 36,5% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα, ενώ το 2,4% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Καταλαβαίνουμε λοιπόν, πως οι σπουδαστές του τμήματος, αναγνωρίζουν πως το να έχεις μια δική σου επιχείρηση, απαιτεί και χρόνο, εκτός από χρήμα. Ο έλεγχος και η διαχείριση ενός ολόκληρου επιχειρησιακού συστήματος απαιτεί αρκετές ώρες εργασίας.

Παρακάτω, με την ερώτηση δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου ένα ποσοστό ύψους 37,6% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί. Το αμέσως επόμενο ποσοστό ύψους 20,6% απάντησε πως μάλλον διαφωνεί. Το διαφωνώ απόλυτα άγγιξε το ύψος του 11,2%. Εδώ τα αποτελέσματα είναι αρκετά ξεκάθαρα, καθώς φαίνεται πως η ανάληψη ρίσκου είναι κάτι που ανησυχεί και αγχώνει τους σπουδαστές. Η αβεβαιότητα της επιτυχίας είναι ένας από τους σπουδαιότερους παράγοντες που επηρεάζουν τη λήψη μιας επιχειρηματικής απόφασης. Με βάση το άρθρο της κρητικής εφημερίδας ΠΑΤΡΙΣ για τους παράγοντες που εμποδίζουν την ανάληψη ρίσκου, αναφέρει ότι η πολυνομία, η γραφειοκρατία, η διαφθορά και οι ανατροπές της οικονομικής πολιτικής συμπεριλαμβάνονται σε αυτούς τους παράγοντες.

Στην ερώτηση για το αν υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων, το 40,6% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί, το 33,5% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα και το 1,8% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Η πιθανότητα της αποτυχίας δεν παύει να υπάρχει σε μια επιχείρηση, κατά συνέπεια δεν παύει να υπάρχει και η απώλεια των χρημάτων.

Στην παρακάτω ερώτηση δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις το 32,4% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί. Το 24,7% απάντησε πως μάλλον διαφωνεί ,ενώ το 9,4% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα.

Στην ερώτηση για το αν φοβούνται τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσουν το 35,3% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί. Το 32,9% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, ενώ το 7,1% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Οι σπουδαστές φοβούνται τον ανταγωνισμό διότι δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις και την εμπειρία για να τον αντιμετωπίσουν.

Στην ερώτηση για το εάν υπάρχει γραφειοκρατία για την δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης το 35,9% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί. Με ποσοστό 29,4% απάντησαν οι φοιτητές για το αν υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης όπου σύμφωνα με το ποσοστό αυτό συμφωνούν απόλυτα. Ένα ποσοστό ύψους 4,7% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση της Ε.Ε για την γραφειοκρατία η Ελλάδα καταλαμβάνει τη πρώτη θέση της κατάταξης. Η αναποτελεσματική Δημόσια Διοίκηση και η γραφειοκρατία, είναι παράγοντες που καθιστούν δυσμενές το επιχειρησιακό περιβάλλον στην Ελλάδα, αποτρέποντας τις νέες επενδύσεις και την ανάπτυξη.

Στην ερώτηση εάν το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα το 34,7% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, αμέσως μετά με ποσοστό 32,9% απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν, ενώ τέλος με ποσοστό 1,2% απάντησαν πως διαφωνούν απόλυτα. Σύμφωνα με την εταιρεία Manpower, διαπιστώνεται ότι το επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται πλέον από υψηλό βαθμό αστάθειας, γεγονός που αποτυπώνεται στην αγορά εργασίας, της οποίας η εικόνα διατηρείται ζοφερή.

Στο ερώτημα για το αν θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή, το 33,5% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, αμέσως μετά με ποσοστό 28,8% απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν ενώ ένα ποσοστό ύψους 10% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Η σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην επιχείρηση και την προσωπική ζωή, εξαρτάται αποκλειστικά από το πώς μπορεί να την διαχειριστεί ο καθένας.

Στη συνέχεια στο ερώτημα δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω το 33,5% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί. Το 30,6% απάντησε πως μάλλον διαφωνεί, ενώ το 1,8% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα. Σε αυτό το σημείο είμαστε σε θέση να διακρίνουμε πως οι νέοι πιστεύουν στις ιδέες τους και θεωρούν ότι μπορούν να τις υλοποιήσουν.

Στην ερώτηση δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ το 45,9% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί στο ότι δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορούν να εμπιστευτούν, το 21,8% απάντησε πως μάλλον διαφωνεί, ενώ μόλις το 4,7% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα. Έχει παρατηρηθεί ότι οι επιχειρήσεις που δεν χρησιμοποιούν επαγγελματίες συμβούλους έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα αποτυχίας από ότι οι επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν. Από το αποτέλεσμα του 45,9% όμως φαίνεται ότι οι σπουδαστές, δεν γνωρίζουν εάν υπάρχουν σύμβουλοι επιχειρήσεων. Εν τω μεταξύ υπάρχουν υπηρεσίες όπως ο ΟΑΕΔ που υποστηρίζει με προγράμματα τις καινοτόμες ιδέες των νέων.

Στο ερώτημα δεν έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα τα αποτελέσματα της έρευνας μας έδειξαν τα εξής: το 41,8% των ερωτηθέντων απάντησαν πως ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν στο ότι δεν θα έχουν σταθερό εισόδημα. Το 26,5% απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν, ενώ το 2,9% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Η έλλειψη εμπειρίας και γνώσεων δεν τους δίνει τα περιθώρια να γνωρίζουν, αν μηνιαίως το εισόδημα τους θα είναι σταθερό.

4.3.3 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

	Διαφωνώ απόλυτα	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Μάλλον συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	6,5%	19,4%	25,9%	35,3%	12,9%
Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	8,2%	20,0%	52,4%	15,3%	4,1%
Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	6,5%	21,2%	36,5%	27,6%	7,6%
Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	5,9%	17,6%	50,6%	21,2%	4,1%
Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	5,9%	22,9%	46,5%	21,2%	2,9%
Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	4,7%	13,5%	35,9%	37,6%	8,2%
Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	7,6%	24,1%	42,9%	20,6%	4,7%

Πίνακας 4.9. Παράγοντες που επηρεάζουν τους σπουδαστές για την δυνατότητα δημιουργίας επιχείρησης

	Μέσος	Διάμεσος	Επικρατούσα Τιμή	Τυπική Απόκλιση	Valid N	Missing
Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	3,29	3,00	4	1,117	170%	0
Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	2,87	3,00	3	0,914	170%	0
Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	3,09	3,00	3	1,028	169%	1
Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	3,00	3,00	3	0,893	169%	1
Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	2,92	3,00	3	0,893	169%	1
Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	3,31	3,00	4	0,968	170%	0
Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	2,91	3,00	3	0,968	170%	0

Πίνακας 4.10. Μέσος όρος, Διάμεσος, επικρατούσα τιμή των παραγόντων που επηρεάζουν την δυνατότητα δημιουργίας επιχείρησης

Στην ερώτηση για το αν αισθάνονται ικανοί να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση το 35,3% απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν. Το 25,9% απάντησαν πως ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν, ενώ μόλις το 6,5% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Θεωρούν ότι είναι ικανοί να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση, διότι είναι νέοι, ενθουσιώδεις, γεμάτοι ενέργεια, ζωντάνια αλλά και χαρά για να δημιουργήσουν κάτι δικό τους.

Στο ερώτημα εάν αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση το 52,4% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, το 20% απάντησε πως μάλλον διαφωνεί, ενώ μόλις το 8,2% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Από τα αποτελέσματα αυτά καταλαβαίνουμε πως οι νέοι είναι συγκρατημένοι ως προς την επιτυχία της επιχείρησής τους, διότι γνωρίζουν πως οι καταναλωτικές προτιμήσεις, ο ανταγωνισμός, η αστάθεια του οικονομικού περιβάλλοντος είναι παράγοντες που μπορούν να οδηγήσουν σε αποτυχία.

Έπειτα, στην ερώτηση εάν διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση το 36,5% απάντησαν πως ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν. Το 27,6% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί, ενώ το 6,5% ότι διαφωνεί απόλυτα. Από έρευνα του IOBE, με τίτλο η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα 2013-14, ο δείκτης επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων νέων από 7% το 2013, ανέρχεται στο 10,5% το 2014. Ενώ αντίστοιχα ο δείκτης ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας από 4,5% το 2013 προσεγγίζει το 6% το 2014.

Στην ερώτηση για το αν μπορούν να διαπιστώσουν τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες, το 50,6% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί. Το 21,2% σύμφωνα με τα αποτελέσματα έδειξε πως μάλλον συμφωνεί με το αν μπορούν να διαπιστώσουν τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες, ενώ μόλις το 4,1% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα.

Στην ερώτηση για το αν μπορούν να αντιδράσουν γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες, το 46,5% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, το 22,9% δήλωσε ότι μάλλον διαφωνεί, ενώ το 2,9% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι νέοι απάντησαν πως διαφωνούν με την ερώτηση και αυτό λόγω έλλειψης πείρας, μιας και δεν γνωρίζουν πώς μπορούν να αντιδράσουν σε μια αποτυχία από τη στιγμή που δεν έχουν αντιμετωπίσει ξανά κάτι παρόμοιο.

Στο ερώτημα για το εάν μπορώ να παρέχω προϊόντα-υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών το 37,6% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί, το 35,9% δήλωσε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, ενώ το 4,7% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Πιστεύουν πως αν κάνουν τη δική τους επιχείρηση θα καταφέρουν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των πελατών με προσιτές τιμές, καλή εξυπηρέτηση και καλύτερη παροχή υπηρεσιών.

Στη συνέχεια στην ερώτηση για το αν μπορούν να βρουν τα αναγκαία κεφάλαια για την δημιουργία της επιχείρησης το 42,9% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, το 24,1% απάντησε πως μάλλον διαφωνεί, ενώ το 4,7% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα. Από τα αποτελέσματα αυτά καταλαβαίνουμε, πως οι σπουδαστές είναι προβληματισμένοι ως προς την εύρεση κεφαλαίου, καθ' ότι καταλαβαίνουν πως για να δημιουργηθεί μια επιχειρηματική μονάδα, απαιτούνται μεγάλα κεφάλαια.

4.3.4 ΠΡΟΘΕΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

	Διαφωνώ απόλυτα	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Μάλλον συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	2,9%	4,7%	25,3%	34,7%	32,4%
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα που δεν έχει σχέση με τις σπουδές μου	28,8%	24,7%	28,2%	15,9%	2,4%
Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	12,9%	14,7%	35,9%	24,1%	12,4%
Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	6,5%	13,5%	41,2%	25,9%	12,9%
Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	6,5%	12,4%	30,6%	35,9%	14,7%

Πίνακας 4.11: Παράγοντες που επηρεάζουν τους σπουδαστές για την πρόθεση δημιουργίας επιχείρησης

	Μέσος	Διάμεσος	Επικρατούσα Τιμή	Τυπική Απόκλιση	Valid N	Missing
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	3,89	4,00	4	1,011	170%	0
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα <u>που δεν έχει</u> σχέση με τις σπουδές μου	2,38	2,00	1	1,131	170%	0
Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	3,08	3,00	3	1,184	170%	0
Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	3,25	3,00	3	1,055	170%	0
Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	3,40	4,00	4	1,085	170%	0

Πίνακας 4.12. Μέσος όρος, Διάμεσος, επικρατούσα τιμή των παραγόντων που επηρεάζουν την πρόθεση δημιουργίας επιχείρησης των σπουδαστών

Στο κριτήριο για την πρόθεση δημιουργίας επιχείρησης, ξεκινώντας με τη πρώτη ερώτηση, βλέπουμε πως οι σπουδαστές είναι θετικοί ως προς το να κάνουν ένα επιχειρηματικό άνοιγμα που θα έχει σχέση με τις σπουδές τους. Αυτό φαίνεται και από τα αποτελέσματα της έρευνας μας, μια και το 34,7% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί, το 32,4% πως συμφωνεί απόλυτα, ενώ μόλις το 2,9% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Από τα αποτελέσματα αυτά επιβεβαιώνεται η άποψη ότι η

επιλογή της σχολής τους δεν ήταν τυχαία και προφανώς τους αφορά ν' ασχοληθούν με αυτό που έχουν σπουδάσει.

Από τα αποτελέσματα της ερώτησης με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα που δεν έχει σχέση με τις σπουδές μου, γίνεται ακόμα πιο ξεκάθαρο πως οι σπουδαστές ενδιαφέρονται πιο πολύ να κάνουν επιχειρηματικά ανοίγματα που να έχουν σχέση με τις σπουδές τους, παρά να ασχοληθούν επιχειρηματικά με κάτι που δεν έχει να κάνει μ' αυτό που σπούδασαν. Συμβουλευόμενοι λοιπόν και αποτελέσματα βλέπουμε πως το 28,8% διαφωνεί απόλυτα, το 28,2% πως ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί, ενώ μόλις το 2,4% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα.

Στο ερώτημα σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ το 35,9% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, το 24,1% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί ενώ το 12,4% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα. Από τα αποτελέσματα αυτά καταλαβαίνουμε πως δεν είναι σίγουροι για το αν σκοπεύουν να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών τους στο ΤΕΙ.

Στη ερώτηση για το αν η δημιουργία της δικής τους επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής απασχόλησης, το 41,2% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί το 25,9% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί, ενώ το 6,5% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Το αντικείμενο των σπουδών τους, τους περιορίζει στο να ασχοληθούν με διάφορες επαγγελματικές δραστηριότητες, γι' αυτό περιορίζονται στο επιχειρησιακό κομμάτι πάνω σ' αυτό που σπούδασαν.

Στην ερώτηση με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλο το 35,9% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί, το 30,6% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, ενώ το 6,5% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Οι σπουδαστές, είναι θετικοί, σε μια συνεργασία, καθ' ότι πιστεύουν πως θα βοηθηθούν περισσότερο και στο διοικητικό κομμάτι και στο οικονομικό. Επίσης, όταν είσαι στο ξεκίνημα της επιχειρησιακής σου καριέρας είναι καλύτερο να μην είσαι μόνος.

4.3.5 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΟΥ

	Διαφωνώ απόλυτα	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Μάλλον συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	12,4%	27,1%	39,4%	15,9%	5,3%
Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	20,6%	27,1%	33,5%	14,7%	4,1%
Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	31,2%	26,5%	21,8%	17,6%	2,9%
Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	7,6%	8,2%	27,1%	40,0%	17,1%
Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	17,6%	32,9%	30,0%	12,9%	5,9%
Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	28,2%	28,2%	27,1%	11,2%	5,3%
Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητες μου	7,1%	26,5%	34,1%	21,2%	10,6%
Η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	8,8%	23,5%	36,5%	17,6%	13,5%
Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	7,6%	19,4%	32,9%	27,6%	12,4%
Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	8,8%	21,8%	38,2%	17,6%	13,5%

Πίνακας 4.13. Παράγοντες που επηρεάζουν τη συμβολή του ΤΕΙ στην επιχειρηματικότητα των σπουδαστών

	Μέσος	Διάμεσος	Επικρατούσα Τιμή	Τυπική Απόκλιση	Valid N	Missing
Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	2,75	3,00	3	1,038	170%	0
Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	2,55	3,00	3	1,099	170%	0
Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	2,35	2,00	1	1,178	170%	0
Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	3,51	4,00	4	1,105	170%	0
Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	2,56	2,00	2	1,106	169%	1
Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	2,37	2,00	1	1,161	170%	0
Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητές μου	3,02	3,00	3	1,094	169%	1
Η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	3,04	3,00	3	1,146	170%	0
Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	3,18	3,00	3	1,117	170%	0
Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	3,05	3,00	3	1,137	170%	0

Πίνακας 4.14. Μέσος όρος, Διάμεσος, επικρατούσα τιμή των παραγόντων που επηρεάζουν την συμβολή του ΤΕΙ στην επιχειρηματικότητα των σπουδαστών του

Στην ερώτηση εάν το ΤΕΙ με ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση βλέπουμε από τα αποτελέσματα ότι το 39,4% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί ενώ μόλις το 5,3% δήλωσε πως συμφωνεί απόλυτα. Καταλαβαίνουμε λοιπόν, πως οι σπουδαστές έχουν μάλλον αρνητικές απόψεις για τη συμβολή του ΤΕΙ στη δημιουργία της δικής τους επιχείρησης.

Στην ερώτηση για το αν προσφέρει καινοτόμες ιδέες το 33,5% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, το 27,1% απάντησε πως μάλλον διαφωνεί ενώ το 4,1% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα.

Στην ερώτηση το ΤΕΙ διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας το 31,2% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα, το 26,5% πως μάλλον διαφωνεί, ενώ μόλις το 2,1% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα, καθ' ότι το ΤΕΙ δεν διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες. Η ΜΟΚΕ η οποία αποτελεί πλέον παρελθόν για το ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας υλοποίησε μια σειρά από δράσεις, με έμφαση στην καινοτομία όπως εκδηλώσεις και σεμινάρια, πλέον όμως δεν υπάρχει.

Στην ερώτηση για το αν προσφέρει πρακτική άσκηση το 40% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί, το 27,1 απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, ενώ το 7,6% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Το πρόγραμμα σπουδών εμπεριέχει υποχρεωτική κλινική πρακτική 900 ωρών οι οποίες πραγματοποιούνται σε σχολεία, ιδρύματα και στην κλινική Λογοθεραπείας του ΤΕΙ.

Στο ερώτημα αν το ΤΕΙ μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για την δημιουργία μιας επιχείρησης το 32,9% απάντησε πως μάλλον διαφωνεί, το 30% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, ενώ μόλις το 5,9% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα. Οι σπουδαστές σύμφωνα με τα αποτελέσματα, δείχνουν ξεκάθαρα πως διαφωνούν με το ότι το ΤΕΙ τους παρέχει βοήθεια και εφόδια για να δημιουργήσουν μια επιχείρηση.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ερώτησης: το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας το 28,2% διαφωνεί απόλυτα με το ότι το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, αμέσως μετά με ποσοστό πάλι 28,2% απάντησαν πως μάλλον διαφωνούν ενώ μόλις το 5,3% απάντησε πως συμφωνεί απόλυτα.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών της σχολής, είναι ξεκάθαρο ότι οι σπουδαστές δεν διδάσκονται μαθήματα για καινοτομία και επιχειρηματικότητα.

Στο ερώτημα αν η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητές μου το 34,1% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, το 26,5% απάντησε πως μάλλον διαφωνεί ενώ το 7,1% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα.

Στην ερώτηση αν η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου το 36,5% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, το 23,5% απάντησε πως μάλλον διαφωνεί ενώ το 8,8% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Εδώ οι σπουδαστές ως προς τις απαντήσεις τους, είναι αρκετά συγκρατημένοι και μάλλον δυσαρεστημένοι.

Στην ερώτηση για το αν η διδασκαλία τους απαιτεί συχνά το ενδιαφέρον, το 32,9% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί το 27,6% απάντησε πως μάλλον συμφωνεί, ενώ το 7,6% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Ο ρόλος του καθηγητή και της διδασκαλίας του, φαίνεται να παίζει κάποιο ρόλο στις απόψεις τους, καθώς επηρεάζονται ως ένα βαθμό. Όταν η διδασκαλία από τον καθηγητή είναι ενθαρρυντική και δίνει θάρρος στους σπουδαστές. Τότε κερδίζει το ενδιαφέρον των φοιτητών.

Στο ερώτημα αν η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής το 38,2% απάντησε πως ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, το 21,8% απάντησε πως μάλλον διαφωνεί, ενώ το 8,8% απάντησε πως διαφωνεί απόλυτα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι απόψεις των σπουδαστών είναι αρνητικές ως προς την εκπαιδευτική διαδικασία του ΤΕΙ, κατά συνέπεια, δεν τους ενθαρρύνει να είναι ενεργοί φοιτητές.

4.4 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΛΗΨΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ (FRIEDMAN TEST)

4.4.1 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ-ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ (FRIEDMAN TEST)

Έπειτα αποφασίσαμε να εφαρμόσουμε κάποιους μη παραμετρικούς ελέγχους έτσι ώστε να είναι πιο ξεκάθαρο ποιοι από τους παράγοντες επηρεάζουν περισσότερο τους σπουδαστές ως προς τη λήψη καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων.

	Mean Rank
Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	4,09
Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	4,09
Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	3,71
Θα αποδείξω την αξία μου	4,18
Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	6,12
Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	5,58
Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	6,17
Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	5,68
Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	5,39

Πίνακας 4.15: Ιεράρχηση των λόγων-κίνητρων που επηρεάζουν την επιχειρηματική δραστηριοποίηση των σπουδαστών

N	165
Chi-square	208,710
df	8
Asymp. Sig.	,000

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του K Related test (Friedman Test), διαπιστώθηκε ότι οι σπουδαστές συμφωνούν ότι το κίνητρο που τους ωθεί περισσότερο στη λήψη μιας καινοτόμας επιχειρηματικής απόφασης, είναι το γεγονός ότι μπορούν να εφαρμόσουν τις ιδέες τους. Αυτό επιβεβαιώνεται και από την μελέτη του Global Entrepreneurship Index, που μελετά την επιχειρηματικότητα παγκοσμίως. Σύμφωνα με την παγκόσμια έρευνα επιχειρηματικότητας 2014, που πραγματοποιήθηκε από την εταιρεία Gfk σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο LMV Entrepreneurship Center στο Μόναχο. Η έρευνα έδειξε ότι το 40% θεωρεί κίνητρο την αυτοεκπλήρωση και δυνατότητα, πραγματοποίησης των ιδεών.

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν, από τα αποτελέσματα της έρευνάς μας, αλλά και από τα συμπεράσματα του Global Entrepreneurship Index, είναι αναμενόμενα, αφού οι νέοι, είναι γεμάτοι ενέργεια, ενθουσιασμό, θέληση να κάνουν κάτι καλύτερο, αλλά και από ιδέες που θέλουν να υλοποιήσουν. Είναι γεμάτοι όνειρα και πιστεύουν πως με τις ιδέες τους θα βοηθήσουν αλλά και θα βοηθηθούν, πιστεύουν στον εαυτό τους και πιστεύουν πως μπορούν να δημιουργήσουν πράγματα και κατά συνέπεια και επιχειρήσεις, εφαρμόζοντας ιδέες που άλλοι δεν έχουν σκεφτεί.

Ακόμη, σύμφωνα με τα αποτελέσματα μας που αναφέρονται στον πίνακα, οι σπουδαστές που συμμετείχαν στην έρευνά μας, φαίνεται πως είναι αρκετά σημαντικό να έχουν τον έλεγχο της δουλειάς τους. Συμβουλευόμενοι ξανά από την παγκόσμια έρευνα επιχειρηματικότητας 2014, η επιχειρηματική προοπτική ότι ο Έλληνας θα φτιάξει τη δική του επιχείρηση είναι πολύ υψηλή. Επιπλέον, φαίνεται σύμφωνα με την έρευνα, πως το ισχυρότερο κίνητρο για να ξεκινήσουν οι Έλληνες επιχειρηματική δράση, είναι ότι θέλουν να είναι «αφεντικά» του εαυτού τους.

Επίσης, οι σπουδαστές του τμήματος Λογοθεραπείας πιστεύουν πως με την δημιουργία δικής τους επιχείρησης θα συνεισφέρουν στην κοινωνία και θα έχουν κοινωνική αναγνώριση και αποδοχή από τον κόσμο. Θεωρούν ότι με τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν στα πλαίσια των σπουδών τους θα προσφέρουν σημαντικό ρόλο στη κοινωνία.

4.4.2 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ (FRIEDMAN TEST)

	Mean Rank
Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	8,55
Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρησή μου	8,78
Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	5,38
Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	8,54
Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	4,89
Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	6,16
Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	7,93
Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	7,25
Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	5,59
Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	3,84
Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	4,85
Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	6,23

Πίνακας 4.16. Ιεράρχηση των προβληματισμών που επηρεάζουν την επιχειρηματική δραστηριοποίηση των σπουδαστών

N	166
Chi-square	462,330
df	11
Asymp. Sig.	,000

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Friedman Test οι σπουδαστές φαίνεται να επηρεάζονται αρχικά από το γεγονός ότι θα εργάζονται πολύ στην επιχείρησή τους γιατί πιστεύουν ότι θα έχουν ένα σημαντικό και μεγάλο ρόλο σ' αυτή. Θα έχουν

περισσότερες ευθύνες και υποχρεώσεις ως επιχειρηματίες μιας επιχείρησης από ότι ως απλοί υπάλληλοι.

Το δεύτερο που τους επηρεάζει είναι το γεγονός ότι για τη δημιουργία μιας επιχείρησης απαιτείται εκτός από τις κατάλληλες γνώσεις, ικανότητες-δεξιότητες και η ύπαρξη κεφαλαίου που αποτελεί τον κυριότερο παράγοντα για την ίδρυση μιας επιχείρησης.

Τέλος, το ερώτημα ότι δεν έχουν καινοτόμες ιδέες είναι ένας παράγοντας που δεν τους επηρεάζει αρκετά γιατί οι φοιτητές πιστεύουν ότι έχουν καινοτόμες ιδέες και μπορούν να τις υλοποιήσουν.

4.4.3 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (FRIEDMAN TEST)

	Mean Rank
Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	4,59
Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	3,54
Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	4,15
Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	3,85
Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	3,67
Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	4,58
Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	3,61

Πίνακας 4.17. Ιεράρχηση των παραγόντων που επηρεάζουν την δυνατότητα δημιουργίας επιχείρησης των σπουδαστών

N	167
Chi-square	58,392
df	6
Asymp. Sig.	,000

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Friedman Test οι σπουδαστές φαίνεται να επηρεάζονται περισσότερο από το ότι αισθάνονται ικανοί να δημιουργήσουν την δική τους επιχείρηση ενδεχομένως γιατί στα πλαίσια των σπουδών τους, τους δίνεται η δυνατότητα να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις και σε συνδυασμό με το ενδιαφέρον για την ειδικότητά τους να προχωρήσουν στην δημιουργία της επιχείρησης.

Το δεύτερο που τους επηρεάζει είναι πως θεωρούν ικανό τον εαυτό τους να παρέχουν τα κατάλληλα προϊόντα και τις κατάλληλες υπηρεσίες στους πελάτες και στην αγορά.

Τέλος, αυτό που τους επηρεάζει λιγότερο είναι πως θεωρούν ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσουν θα έχει επιτυχία.

4.4.4 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (FRIEDMAN TEST)

	Mean Rank
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	3,84
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα που δεν έχει σχέση με τις σπουδές μου	2,19
Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	2,69
Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	2,97
Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	3,31

Πίνακας 4.18. Ιεράρχηση των παραγόντων που επηρεάζουν την πρόθεση δημιουργίας επιχείρησης

N	170
Chi-square	136,257
df	4
Asymp. Sig.	,000

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Friedman Test το πρώτο που τους επηρεάζει είναι το γεγονός ότι τους ενδιαφέρει να κάνουν ένα δικό τους επιχειρηματικό άνοιγμα που θα έχει σχέση με το αντικείμενο των σπουδών τους, επειδή είναι μια επιστήμη που οι ίδιοι διάλεξαν να ακολουθήσουν.

Το δεύτερο που θεωρούν σημαντικό είναι να δημιουργήσουν μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον.

Τέλος, το ενδεχόμενο δημιουργίας επιχείρησης που δεν έχει σχέση με τις σπουδές τους φαίνεται ότι δεν τους επηρεάζει αρκετά.

4.4.5 ΙΕΡΑΡΧΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΟΥ (FRIEDMAN TEST)

	Mean Rank
Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	5,26
Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	4,60
Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	4,26
Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	7,43
Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	4,67
Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	4,03
Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητες μου	6,04
Η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	6,09
Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	6,48
Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	6,14

Πίνακας 4.18. Ιεράρχηση των παραγόντων που επηρεάζουν την συμβολή του ΤΕΙ στην επιχειρηματικότητα δυνατότητα των σπουδαστών του

N	168
Chi-square	255,901
df	9
Asymp. Sig.	,000

Για τους σπουδαστές του τμήματος Λογοθεραπείας φαίνεται πως το σημαντικότερο που τους προσφέρει το ΤΕΙ είναι η πρακτική άσκηση, καθώς τους δίνει την ευκαιρία να κάνουν πράξη τα όσα διδάχτηκαν.

Στη συνέχεια το δεύτερο που θεωρούν ότι τους επηρεάζει είναι ότι η διδασκαλία που προσφέρουν οι καθηγητές του ΤΕΙ τους κινεί το ενδιαφέρον.

Ωστόσο, οι σπουδαστές του τμήματος λογοθεραπείας, φαίνεται να διαφωνούν με το ότι το πρόγραμμα σπουδών τους προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, κάτι που επιβεβαιώνεται και από το πρόγραμμα σπουδών της σχολής.

4.5 ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό, θα σχολιάσουμε τους παράγοντες που επηρεάζουν περισσότερο τους σπουδαστές της Λογοθεραπείας ως προς τη λήψη μιας καινοτόμας επιχειρηματικής απόφασης σύμφωνα με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Εφαρμόσαμε λοιπόν μη παραμετρικούς ελέγχους και ειδικότερα τα μη παραμετρικά τεστ Mann-Whitney test και Kruskal-Wallis test

Με το μη παραμετρικό test Mann-Whitney μπορούμε να διακρίνουμε τις διαφορές στατιστικής σημαντικότητας, ανάμεσα στους παράγοντες που επηρεάζουν την λήψη καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων των φοιτητών και κάποια από τα πιο σημαντικά δημογραφικά χαρακτηριστικά τους.

Το πρώτο που κάναμε, ήταν να ερευνήσουμε, κατά πόσο το φύλο επηρεάζει, τις σκέψεις και τις απόψεις των σπουδαστών ως προς την καινοτομία και επιχειρηματικότητα, εφαρμόζοντας την υπόθεση H_0 να υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές στις απόψεις των ερωτώμενων, για τις μεταβλητές που αναφέρθηκαν στα αποτελέσματα των παραγόντων ανάλογα με το φύλλο των σπουδαστών.

Καταλαβαίνουμε από τα αποτελέσματα του πίνακα, ότι η διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι στατιστικά σημαντική μόνο για τέσσερις παράγοντες:

- «θα εφαρμόσω τις ιδέες μου» (sig < 0,05)
- «δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου» (sig < 0,05)
- «αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση» (sig < 0,05)
- «Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητές μου» (sig < 0,05)

Πίνακας 4.19. Επίδραση του φύλου των σπουδαστών στη λήψη επιχειρηματικών δράσεων

	ΦΥΛΟ	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	Άνδρας	19	90,50	1719,50
	Γυναίκα	151	84,87	12815,50
	Σύνολο	170		
Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	Άνδρας	19	87,97	1671,50
	Γυναίκα	149	84,06	12524,50
	Σύνολο	168		
Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	Άνδρας	19	83,82	1592,50
	Γυναίκα	150	85,15	12772,50
	Σύνολο	169		
Θα αποδείξω την αξία μου	Άνδρας	19	83,18	1580,50
	Γυναίκα	150	85,23	12784,50
	Σύνολο	169		
Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	Άνδρας	19	85,74	1629,00
	Γυναίκα	151	85,47	12906,00
	Σύνολο	170		
Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	Άνδρας	19	81,42	1547,00
	Γυναίκα	150	85,45	12818,00
	Σύνολο	169		
Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	Άνδρας	19	59,63	1133,00
	Γυναίκα	151	88,75	13402,00
	Σύνολο	170		

Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	Άνδρας	19	87,18	1656,50
	Γυναίκα	150	84,72	12708,50
	Σύνολο	169		
Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	Άνδρας	19	82,26	1563,00
	Γυναίκα	151	85,91	12972,00
	Σύνολο	170		
Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	Άνδρας	19	73,05	1388,00
	Γυναίκα	151	87,07	13147,00
	Σύνολο	170		
Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρησή μου	Άνδρας	19	77,34	1469,50
	Γυναίκα	151	86,53	13065,50
	Σύνολο	170		
Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	Άνδρας	19	108,21	2056,00
	Γυναίκα	151	82,64	12479,00
	Σύνολο	170		
Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	Άνδρας	19	76,24	1448,50
	Γυναίκα	151	86,67	13086,50
	Σύνολο	170		
Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	Άνδρας	18	75,67	1362,00
	Γυναίκα	150	85,56	12834,00
	Σύνολο	168		
Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	Άνδρας	19	84,08	1597,50
	Γυναίκα	151	85,68	12937,50
	Σύνολο	170		
Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	Άνδρας	19	75,26	1430,00
	Γυναίκα	150	86,23	12935,00
	Σύνολο	169		
Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	Άνδρας	19	70,47	1339,00
	Γυναίκα	151	87,39	13196,00
	Σύνολο	170		
Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	Άνδρας	19	73,84	1403,00
	Γυναίκα	151	86,97	13132,00
	Σύνολο	170		

Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	Άνδρας	19	85,63	1627,00
	Γυναίκα	151	85,48	12908,00
	Σύνολο	170		
Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	Άνδρας	19	90,37	1717,00
	Γυναίκα	150	84,32	12648,00
	Σύνολο	169		
Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	Άνδρας	19	84,63	1608,00
	Γυναίκα	150	85,05	12757,00
	Σύνολο	169		
Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	Άνδρας	19	113,13	2149,50
	Γυναίκα	151	82,02	12385,50
	Σύνολο	170		
Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	Άνδρας	19	96,92	1841,50
	Γυναίκα	151	84,06	12693,50
	Σύνολο	170		
Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	Άνδρας	19	102,29	1943,50
	Γυναίκα	150	82,81	12421,50
	Σύνολο	169		
Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	Άνδρας	19	90,55	1720,50
	Γυναίκα	150	84,30	12644,50
	Σύνολο	169		
Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	Άνδρας	19	95,03	1805,50
	Γυναίκα	150	83,73	12559,50
	Σύνολο	169		
Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	Άνδρας	19	80,61	1531,50
	Γυναίκα	151	86,12	13003,50
	Σύνολο	170		
Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	Άνδρας	19	77,26	1468,00
	Γυναίκα	151	86,54	13067,00
	Σύνολο	170		

Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	Άνδρας	19	100,92	1917,50
	Γυναίκα	151	83,56	12617,50
	Σύνολο	170		
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα που δεν έχει σχέση με τις σπουδές μου	Άνδρας	19	97,24	1847,50
	Γυναίκα	151	84,02	12687,50
	Σύνολο	170		
Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	Άνδρας	19	75,95	1443,00
	Γυναίκα	151	86,70	13092,00
	Σύνολο	170		
Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	Άνδρας	19	69,55	1321,50
	Γυναίκα	151	87,51	13213,50
	Σύνολο	170		
Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	Άνδρας	19	87,50	1662,50
	Γυναίκα	151	85,25	12872,50
	Σύνολο	170		
Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	Άνδρας	19	100,84	1916,00
	Γυναίκα	151	83,57	12619,00
	Σύνολο	170		
Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	Άνδρας	19	104,16	1979,00
	Γυναίκα	151	83,15	12556,00
	Σύνολο	170		
Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	Άνδρας	19	89,68	1704,00
	Γυναίκα	151	84,97	12831,00
	Σύνολο	170		
Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	Άνδρας	19	94,00	1786,00
	Γυναίκα	151	84,43	12749,00
	Σύνολο	170		

Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	Άνδρας	19	102,34	1944,50
	Γυναίκα	150	82,80	12420,50
	Σύνολο	169		
Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	Άνδρας	19	94,66	1798,50
	Γυναίκα	151	84,35	12736,50
	Σύνολο	170		
Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητές μου	Άνδρας	19	107,29	2038,50
	Γυναίκα	150	82,18	12326,50
	Σύνολο	169		
Η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	Άνδρας	19	100,97	1918,50
	Γυναίκα	151	83,55	12616,50
	Σύνολο	170		
Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	Άνδρας	19	89,92	1708,50
	Γυναίκα	151	84,94	12826,50
	Σύνολο	170		
Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	Άνδρας	19	96,13	1826,50
	Γυναίκα	151	84,16	12708,50
	Σύνολο	170		

ΦΥΛΟ	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	1339,500	12815,500	-0,498	0,618
Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	1349,500	12524,500	-0,351	0,726
Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	1402,500	1592,500	-0,117	0,907

Θα αποδείξω την αξία μου	1390,500	1580,500	-0,177	0,859
Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	1430,000	12906,000	-0,024	0,981
Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	1357,000	1547,000	-0,356	0,722
Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	943,000	1133,000	-2,622	0,009
Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	1383,500	12708,500	-0,217	0,828
Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	1373,000	1563,000	-0,323	0,747
Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	1198,000	1388,000	-1,242	0,214
Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρησή μου	1279,500	1469,500	-0,821	0,412
Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	1003,000	12479,000	-2,215	0,027
Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	1258,500	1448,500	-0,925	0,355
Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	1191,000	1362,000	-0,841	0,400
Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	1407,500	1597,500	-0,140	0,889
Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	1240,000	1430,000	-0,964	0,335

Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	1149,000	1339,000	-1,479	0,139
Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	1213,000	1403,000	-1,135	0,256
Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	1432,000	12908,000	-0,013	0,990
Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	1323,000	12648,000	-0,540	0,589
Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	1418,000	1608,000	-0,037	0,971
Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	909,500	12385,500	-2,694	0,007
Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	1217,500	12693,500	-1,168	0,243
Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	1096,500	12421,500	-1,706	0,088
Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	1319,500	12644,500	-0,569	0,570
Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	1234,500	12559,500	-1,013	0,311

Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	1341,500	1531,500	-0,486	0,627
Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	1278,000	1468,000	-0,817	0,414
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	1141,500	12617,500	-1,521	0,128
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα <u>που δεν έχει</u> σχέση με τις σπουδές μου	1211,500	12687,500	-1,141	0,254
Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	1253,000	1443,000	-0,930	0,353
Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	1131,500	1321,500	-1,573	0,116
Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	1396,500	12872,500	-0,196	0,845
Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	1143,000	12619,000	-1,509	0,131
Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	1080,000	12556,000	-1,817	0,069

Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	1355,000	12831,000	-0,407	0,684
Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	1273,000	12749,000	-0,837	0,402
Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	1095,500	12420,500	-1,702	0,089
Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	1260,500	12736,500	-0,891	0,373
Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητες μου	1001,500	12326,500	-2,186	0,029
Η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	1140,500	12616,500	-1,508	0,132
Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	1350,500	12826,500	-0,430	0,667
Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	1232,500	12708,500	-1,039	0,299

Στη συνέχεια χρησιμοποιήσαμε πάλι το μη παραμετρικό test Mann-whitney για να εξετάσουμε εάν υπάρχουν στατιστικώς σημαντικές διαφορές στις απόψεις των ερωτώμενων για τις μεταβλητές που αναφέρονται στα αποτελέσματα ανάλογα με το έτος σπουδών των φοιτητών. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του πίνακα (πίνακας για τα έτη) παρατηρούμε ότι υπάρχει μεταξύ των σπουδαστών, ανάλογα με το έτος, στατιστικά σημαντική διαφορά για 11 παράγοντες:

- «δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου» (sig < 0,05)
- «διοργανώνει το ΤΕΙ συνέδρια και ημερίδες» (sig < 0,05)
- «προσφέρει το ΤΕΙ την πρακτική άσκηση» (sig < 0,05)
- «με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου» (sig < 0,05)
- «το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας» (sig < 0,05)
- «προσφέρει καινοτόμες ιδέες» (sig < 0,05)
- «φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω» (sig < 0,05)
- «το ΤΕΙ με ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση» (sig < 0,05)
- «η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή» (sig < 0,05)
- «η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητες μου» (sig < 0,05)
- «θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου» (sig < 0,05)

Παρατηρείται από τον πίνακα (mean rank), ότι οι σπουδαστές του πρώτου (1^ο) έτους, επηρεάζονται περισσότερο στις απόψεις τους σχετικά με τις καινοτόμες επιχειρηματικές δράσεις, από το γεγονός ότι το ΤΕΙ διοργανώνει ή δεν διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες, και λιγότερο από το γεγονός ότι τους ενδιαφέρει να κάνουν ένα δικό τους επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές τους. Οι 2ετής από την άλλη σύμφωνα με τα αποτελέσματα, επηρεάζονται περισσότερο στις απόψεις τους από το ρίσκο, και την ανάληψη κινδύνου και λιγότερο, από το γεγονός ότι θα έκαναν αυτό που απολαμβάνουν. Για τους 3ετής φαίνεται πως έχει μεγαλύτερη σημασία το ότι υπάρχει αρκετή γραφειοκρατία και λιγότερη το γεγονός ότι μπορούν να αντιδράσουν γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές. Για τους σπουδαστές του 4^ο έτους τώρα, ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει τις σκέψεις τους και τις απόψεις τους, είναι ο ανταγωνισμός που υπάρχει στον επιχειρησιακό χώρο. Ωστόσο θεωρούν λιγότερο σημαντικό το να κάνουν ένα επιχειρηματικό άνοιγμα σύμφωνα με αυτό που έχουν σπουδάσει. Τέλος, για τους σπουδαστές που είναι επιπτυχίω, βλέπουμε ότι έχει μεγαλύτερη επιρροή πάνω τους το γεγονός ότι θα έχουν μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση σαν επιχειρηματίες, ενώ δεν δείχνουν να ενδιαφέρονται τόσο για την ανάληψη ρίσκου.

Πίνακας 4.20. Επίδραση του έτους των σπουδαστών στη λήψη επιχειρηματικών δράσεων

ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ		N	Mean Rank
Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	1ο	41	94,52
	2ο	18	64,00
	3ο	66	83,23
	4ο	31	81,92
	Επί πτυχίω	14	105,32
	Σύνολο	170	
Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	1ο	39	83,01
	2ο	18	77,89
	3ο	66	85,67
	4ο	31	82,65
	Επί πτυχίω	14	95,71
	Σύνολο	168	
Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	1ο	40	78,79
	2ο	18	90,25
	3ο	66	81,80
	4ο	31	84,16
	Επί πτυχίω	14	112,93
	Σύνολο	169	
Θα αποδείξω την αξία μου	1ο	40	73,19
	2ο	18	80,17
	3ο	66	90,76
	4ο	31	79,77
	Επί πτυχίω	14	109,39
	Σύνολο	169	
Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	1ο	41	86,32
	2ο	18	65,00
	3ο	66	88,82
	4ο	31	77,13
	Επί πτυχίω	14	112,36
	Σύνολο	170	
Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	1ο	40	88,39
	2ο	18	58,69
	3ο	66	89,04
	4ο	31	85,11
	Επί πτυχίω	14	89,86
	Σύνολο	169	

Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	1ο	41	92,50
	2ο	18	59,42
	3ο	66	89,37
	4ο	31	81,16
	Επί πτυχίω	14	89,89
	Σύνολο	170	
Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	1ο	41	90,50
	2ο	18	67,56
	3ο	66	78,61
	4ο	30	89,43
	Επί πτυχίω	14	111,93
	Σύνολο	169	
Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	1ο	41	88,12
	2ο	18	60,97
	3ο	66	82,30
	4ο	31	99,55
	Επί πτυχίω	14	93,36
	Σύνολο	170	
Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	1ο	41	88,17
	2ο	18	76,78
	3ο	66	82,78
	4ο	31	92,15
	Επί πτυχίω	14	87,00
	Σύνολο	170	
Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρηση μου	1ο	41	80,91
	2ο	18	78,50
	3ο	66	89,11
	4ο	31	84,53
	Επί πτυχίω	14	93,07
	Σύνολο	170	
Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	1ο	41	64,17
	2ο	18	120,31
	3ο	66	87,45
	4ο	31	98,95
	Επί πτυχίω	14	64,25
	Σύνολο	170	

Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	1ο	41	77,07
	2ο	18	94,17
	3ο	66	91,84
	4ο	31	79,69
	Επί πτυχίω	14	82,00
	Σύνολο	170	
Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	1ο	41	77,13
	2ο	18	94,33
	3ο	65	83,02
	4ο	30	99,58
	Επί πτυχίω	14	68,00
	Σύνολο	168	
Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	1ο	41	75,06
	2ο	18	97,28
	3ο	66	83,27
	4ο	31	106,76
	Επί πτυχίω	14	64,36
	Σύνολο	170	
Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	1ο	41	80,39
	2ο	18	60,08
	3ο	65	92,74
	4ο	31	83,61
	Επί πτυχίω	14	97,68
	Σύνολο	169	
Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	1ο	41	91,51
	2ο	18	79,72
	3ο	66	89,27
	4ο	31	76,74
	Επί πτυχίω	14	76,93
	Σύνολο	170	
Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	1ο	41	86,77
	2ο	18	90,89
	3ο	66	84,22
	4ο	31	76,90
	Επί πτυχίω	14	99,93
	Σύνολο	170	

Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	1ο	41	72,07
	2ο	18	76,44
	3ο	66	89,86
	4ο	31	97,32
	Επί πτυχίω	14	89,75
	Σύνολο	170	
Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	1ο	40	75,99
	2ο	18	77,11
	3ο	66	82,66
	4ο	31	99,31
	Επί πτυχίω	14	100,25
	Σύνολο	169	
Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	1ο	40	91,45
	2ο	18	69,83
	3ο	66	80,73
	4ο	31	82,26
	Επί πτυχίω	14	112,29
	Σύνολο	169	
Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	1ο	41	103,16
	2ο	18	83,44
	3ο	66	81,45
	4ο	31	74,74
	Επί πτυχίω	14	79,36
	Σύνολο	170	
Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	1ο	41	100,89
	2ο	18	73,03
	3ο	66	79,28
	4ο	31	83,40
	Επί πτυχίω	14	90,43
	Σύνολο	170	
Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	1ο	40	93,51
	2ο	18	81,36
	3ο	66	82,67
	4ο	31	82,50
	Επί πτυχίω	14	81,89
	Σύνολο	169	

Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	1ο	41	91,82
	2ο	18	75,33
	3ο	66	86,98
	4ο	30	75,60
	Επί πτυχίω	14	88,29
	Σύνολο	169	
Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	1ο	41	94,82
	2ο	18	77,64
	3ο	65	78,12
	4ο	31	85,47
	Επί πτυχίω	14	96,61
	Σύνολο	169	
Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	1ο	41	98,09
	2ο	18	69,33
	3ο	66	78,61
	4ο	31	88,74
	Επί πτυχίω	14	94,71
	Σύνολο	170	
Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	1ο	41	86,87
	2ο	18	70,33
	3ο	66	88,79
	4ο	31	80,60
	Επί πτυχίω	14	96,36
	Σύνολο	170	
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	1ο	41	101,84
	2ο	18	76,67
	3ο	66	87,61
	4ο	31	61,48
	Επί πτυχίω	14	92,21
	Σύνολο	170	
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα <u>που δεν έχει</u> σχέση με τις σπουδές μου	1ο	41	71,79
	2ο	18	101,67
	3ο	66	85,82
	4ο	31	96,81
	Επί πτυχίω	14	78,32
	Σύνολο	170	

Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	1ο	41	96,83
	2ο	18	61,72
	3ο	66	84,13
	4ο	31	79,65
	Επί πτυχίω	14	102,32
	Σύνολο	170	
Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	1ο	41	96,11
	2ο	18	59,33
	3ο	66	84,60
	4ο	31	79,69
	Επί πτυχίω	14	105,18
	Σύνολο	170	
Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	1ο	41	92,55
	2ο	18	71,22
	3ο	66	82,40
	4ο	31	93,68
	Επί πτυχίω	14	79,71
	Σύνολο	170	
Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	1ο	41	102,15
	2ο	18	60,89
	3ο	66	81,51
	4ο	31	83,10
	Επί πτυχίω	14	92,54
	Σύνολο	170	
Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	1ο	41	107,40
	2ο	18	68,97
	3ο	66	78,17
	4ο	31	79,31
	Επί πτυχίω	14	90,89
	Σύνολο	170	
Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	1ο	41	111,13
	2ο	18	67,92
	3ο	66	74,73
	4ο	31	84,18
	Επί πτυχίω	14	86,75
	Σύνολο	170	

Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	1ο	41	102,62
	2ο	18	62,36
	3ο	66	88,30
	4ο	31	68,15
	Επί πτυχίω	14	90,36
	Σύνολο	170	
Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	1ο	41	102,12
	2ο	17	66,21
	3ο	66	79,13
	4ο	31	84,71
	Επί πτυχίω	14	86,00
	Σύνολο	169	
Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	1ο	41	108,13
	2ο	18	65,22
	3ο	66	78,88
	4ο	31	83,32
	Επί πτυχίω	14	81,32
	Σύνολο	170	
Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητες μου	1ο	41	104,40
	2ο	18	82,56
	3ο	66	79,95
	4ο	30	71,62
	Επί πτυχίω	14	83,79
	Σύνολο	169	
Η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	1ο	41	100,38
	2ο	18	74,56
	3ο	66	83,36
	4ο	31	81,73
	Επί πτυχίω	14	74,43
	Σύνολο	170	
Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	1ο	41	96,67
	2ο	18	66,47
	3ο	66	87,80
	4ο	31	77,26
	Επί πτυχίω	14	84,64
	Σύνολο	170	

Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	1ο	41	89,84
	2ο	18	74,67
	3ο	66	91,56
	4ο	31	79,32
	Επί πτυχίω	14	71,82
	Σύνολο	170	

ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	Chi-square	Df	Asymp. Sig.
Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	8,307	4	0,081
Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	1,347	4	0,853
Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	6,196	4	0,185
Θα αποδείξω την αξία μου	7,725	4	0,102
Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	9,838	4	0,043
Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	6,615	4	0,158
Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	7,732	4	0,102
Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	9,307	4	0,054
Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	8,720	4	0,069

Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	1,654	4	0,799
Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρησή μου	1,626	4	0,804
Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	23,409	4	0,000
Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	3,790	4	0,435
Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	6,637	4	0,156
Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	12,426	4	0,014
Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	8,352	4	0,079
Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	2,910	4	0,573
Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	2,616	4	0,624
Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	6,572	4	0,160
Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	6,770	4	0,149
Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	8,187	4	0,085

Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	8,026	4	0,091
Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	7,598	4	0,107
Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	1,739	4	0,784
Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	3,256	4	0,516
Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	4,719	4	0,317
Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	7,288	4	0,121
Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	3,369	4	0,498
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	14,165	4	0,007
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα <u>που δεν έχει</u> σχέση με τις σπουδές μου	7,553	4	0,109
Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	9,113	4	0,058

Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	10,666	4	0,031
Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	3,986	4	0,408
Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	10,937	4	0,027
Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	13,189	4	0,010
Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	17,760	4	0,001
Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	14,439	4	0,006
Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	9,142	4	0,058
Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	14,011	4	0,007
Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητες μου	10,163	4	0,038
Η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	6,078	4	0,193
Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	6,235	4	0,182
Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	4,066	4	0,397

Εν συνεχεία, εξετάσαμε πάλι, με το μη παραμετρικό τεστ, Mann-Whitney test, τις διαφορές στατιστικής σημαντικότητας στις απόψεις των φοιτητών, για τις μεταβλητές που αναφέρονται στα αποτελέσματα, ανάλογα με το αν κάποιος από τους γονείς είναι επιχειρηματίας. Παρατηρούμε από τον πίνακα πως υπάρχουν στατιστικώς σημαντικές διαφορές σε 4 παράγοντες:

- «θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο» (sig < 0,05)
- «δεν έχω καινοτόμες ιδέες» (sig < 0,05)
- «με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα» (sig < 0,05)
- «θα εφαρμόσω τις ιδέες μου» (sig < 0,05)

Από τον πίνακα παρατηρούμε ότι οι σπουδαστές που έχουν είτε πατέρα, είτε μητέρα επιχειρηματία, επηρεάζονται πιο πολύ στις απόψεις τους από το γεγονός ότι θα μπορέσουν να δημιουργήσουν κάτι το καινοτόμο, κάτι το καινούριο, από την άλλη οι σπουδαστές που δεν είναι κάποιος από τους γονείς τους επιχειρηματίας επηρεάζονται πολύ από το ότι δεν έχουν καινοτόμες ιδέες.

Πίνακας 4.21. Επίδραση σύμφωνα με εάν κάποιος από τους γονείς είναι επιχειρηματίας στη λήψη επιχειρηματικών δράσεων των σπουδαστών

ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	NAI	36	99,15	3569,50
	OXI	134	81,83	10965,50
	Σύνολο	170		
Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	NAI	36	94,81	3413,00
	OXI	132	81,69	10783,00
	Σύνολο	168		
Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	NAI	36	88,11	3172,00
	OXI	133	84,16	11193,00
	Σύνολο	169		

Θα αποδείξω την αξία μου	ΝΑΙ	36	84,38	3037,50
	ΟΧΙ	133	85,17	11327,50
	Σύνολο	169		
Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	ΝΑΙ	36	96,32	3467,50
	ΟΧΙ	134	82,59	11067,50
	Σύνολο	170		
Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	ΝΑΙ	36	95,43	3435,50
	ΟΧΙ	133	82,18	10929,50
	Σύνολο	169		
Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	ΝΑΙ	36	98,92	3561,00
	ΟΧΙ	134	81,90	10974,00
	Σύνολο	170		
Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	ΝΑΙ	36	93,26	3357,50
	ΟΧΙ	133	82,76	11007,50
	Σύνολο	169		
Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	ΝΑΙ	36	102,72	3698,00
	ΟΧΙ	134	80,87	10837,00
	Σύνολο	170		
Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	ΝΑΙ	36	97,93	3525,50
	ΟΧΙ	134	82,16	11009,50
	Σύνολο	170		
Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρησή μου	ΝΑΙ	36	93,94	3382,00
	ΟΧΙ	134	83,23	11153,00
	Σύνολο	170		
Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	ΝΑΙ	36	82,42	2967,00
	ΟΧΙ	134	86,33	11568,00
	Σύνολο	170		
Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	ΝΑΙ	36	80,18	2886,50
	ΟΧΙ	134	86,93	11648,50
	Σύνολο	170		
Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	ΝΑΙ	36	72,06	2594,00
	ΟΧΙ	132	87,89	11602,00
	Σύνολο	168		
Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	ΝΑΙ	36	76,97	2771,00
	ΟΧΙ	134	87,79	11764,00
	Σύνολο	170		

Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	NAI	36	93,97	3383,00
	OXI	133	82,57	10982,00
	Σύνολο	169		
Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	NAI	36	83,24	2996,50
	OXI	134	86,11	11538,50
	Σύνολο	170		
Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	NAI	36	90,79	3268,50
	OXI	134	84,08	11266,50
	Σύνολο	170		
Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	NAI	36	71,40	2570,50
	OXI	134	89,29	11964,50
	Σύνολο	170		
Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	NAI	35	76,80	2688,00
	OXI	134	87,14	11677,00
	Σύνολο	169		
Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	NAI	35	85,66	2998,00
	OXI	134	84,83	11367,00
	Σύνολο	169		
Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	NAI	36	93,67	3372,00
	OXI	134	83,31	11163,00
	Σύνολο	170		
Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	NAI	36	84,19	3031,00
	OXI	134	85,85	11504,00
	Σύνολο	170		
Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	NAI	36	85,11	3064,00
	OXI	133	84,97	11301,00
	Σύνολο	169		
Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	NAI	36	92,68	3336,50
	OXI	133	82,92	11028,50
	Σύνολο	169		

Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	ΝΑΙ	36	93,31	3359,00
	ΟΧΙ	133	82,75	11006,00
	Σύνολο	169		
Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	ΝΑΙ	36	96,69	3481,00
	ΟΧΙ	134	82,49	11054,00
	Σύνολο	170		
Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	ΝΑΙ	36	86,69	3121,00
	ΟΧΙ	134	85,18	11414,00
	Σύνολο	170		
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	ΝΑΙ	36	90,83	3270,00
	ΟΧΙ	134	84,07	11265,00
	Σύνολο	170		
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα <u>που δεν έχει</u> σχέση με τις σπουδές μου	ΝΑΙ	36	91,63	3298,50
	ΟΧΙ	134	83,85	11236,50
	Σύνολο	170		
Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	ΝΑΙ	36	93,44	3364,00
	ΟΧΙ	134	83,37	11171,00
	Σύνολο	170		
Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	ΝΑΙ	36	84,97	3059,00
	ΟΧΙ	134	85,64	11476,00
	Σύνολο	170		
Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	ΝΑΙ	36	80,63	2902,50
	ΟΧΙ	134	86,81	11632,50
	Σύνολο	170		

Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	ΝΑΙ	36	90,40	3254,50
	ΟΧΙ	134	84,18	11280,50
	Σύνολο	170		
Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	ΝΑΙ	36	85,93	3093,50
	ΟΧΙ	134	85,38	11441,50
	Σύνολο	170		
Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	ΝΑΙ	36	73,75	2655,00
	ΟΧΙ	134	88,66	11880,00
	Σύνολο	170		
Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	ΝΑΙ	36	89,47	3221,00
	ΟΧΙ	134	84,43	11314,00
	Σύνολο	170		
Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	ΝΑΙ	36	78,01	2808,50
	ΟΧΙ	133	86,89	11556,50
	Σύνολο	169		
Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	ΝΑΙ	36	82,67	2976,00
	ΟΧΙ	134	86,26	11559,00
	Σύνολο	170		
Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητές μου	ΝΑΙ	36	84,89	3056,00
	ΟΧΙ	133	85,03	11309,00
	Σύνολο	169		
Η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	ΝΑΙ	36	84,86	3055,00
	ΟΧΙ	134	85,67	11480,00
	Σύνολο	170		
Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	ΝΑΙ	36	96,82	3485,50
	ΟΧΙ	134	82,46	11049,50
	Σύνολο	170		
Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	ΝΑΙ	36	93,10	3351,50
	ΟΧΙ	134	83,46	11183,50
	Σύνολο	170		

ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	1920,500	10965,500	-1,988	0,047
Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	2005,000	10783,000	-1,522	0,128
Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	2282,000	11193,000	-0,448	0,654
Θα αποδείξω την αξία μου	2371,500	3037,500	-0,089	0,929
Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	2022,500	11067,500	-1,598	0,110
Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	2018,500	10929,500	-1,516	0,129
Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	1929,000	10974,000	-1,987	0,047
Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	2096,500	11007,500	-1,201	0,230
Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	1792,000	10837,000	-2,509	0,012
Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	1964,500	11009,500	-1,813	0,070
Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρηση μου	2108,000	11153,000	-1,242	0,214

Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	2301,000	2967,000	-0,439	0,660
Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	2220,500	2886,500	-0,776	0,438
Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	1928,000	2594,000	-1,787	0,074
Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	2105,000	2771,000	-1,224	0,221
Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	2071,000	10982,000	-1,298	0,194
Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	2330,500	2996,500	-0,326	0,745
Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	2221,500	11266,500	-0,753	0,451
Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	1904,500	2570,500	-2,014	0,044
Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	2058,000	2688,000	-1,184	0,236
Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	2322,000	11367,000	-0,094	0,925
Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	2118,000	11163,000	-1,163	0,245

Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	2365,000	3031,000	-0,195	0,845
Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	2390,000	11301,000	-0,016	0,987
Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	2117,500	11028,500	-1,150	0,250
Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	2095,000	11006,000	-1,227	0,220
Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	2009,000	11054,000	-1,623	0,105
Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	2369,000	11414,000	-0,173	0,863
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	2220,000	11265,000	-0,768	0,442
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα <u>που δεν έχει</u> σχέση με τις σπουδές μου	2191,500	11236,500	-0,870	0,384
Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	2126,000	11171,000	-1,130	0,259

Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	2393,000	3059,000	-0,076	0,939
Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	2236,500	2902,500	-0,698	0,485
Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	2235,500	11280,500	-0,705	0,481
Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	2396,500	11441,500	-0,061	0,951
Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	1989,000	2655,000	-1,668	0,095
Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	2269,000	11314,000	-0,572	0,568
Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	2142,500	2808,500	-1,002	0,316
Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	2310,000	2976,000	-0,403	0,687
Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητες μου	2390,000	3056,000	-,016	,987
Η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	2389,000	3055,000	-0,091	0,928

Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	2004,500	11049,500	-1,609	0,108
Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	2138,500	11183,500	-1,085	0,278

Όπως και στα προηγούμενα δημογραφικά χαρακτηριστικά, έτσι και σε αυτό με τη χρήση του μη παραμετρικού τεστ, Mann-Whitney test, βρέθηκαν 7 παράγοντες στατιστικής σημαντικότητας που επηρεάζουν τις απόψεις ως προς το ότι, κάποιος από το οικογενειακό περιβάλλον είναι επιχειρηματίας. Οι παράγοντες είναι οι εξής:

- «με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα» (sig < 0,05)
- «μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης» (sig < 0,05)
- «η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητες μου» (sig < 0,05)
- «δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα» (sig < 0,05)
- «το TEI με ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση» (sig < 0,05)

Στον πίνακα αυτό, βλέπουμε από τα αποτελέσματα πως, οι σπουδαστές που στο οικογενειακό τους περιβάλλον υπάρχει τουλάχιστον ένας επιχειρηματίας, δείχνουν να αισθάνονται ικανοί να δημιουργήσουν την δική τους επιχείρηση, ενώ οι σπουδαστές που δεν έχουν κάποιο συγγενή επιχειρηματία φαίνεται να επηρεάζονται περισσότερο από το γεγονός ότι δεν έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις που χρειάζεται κανείς για να δημιουργήσει μια επιχείρηση.

Πίνακας 4.22. Επίδραση σύμφωνα με εάν κάποιος από το στενό οικογενειακό περιβάλλον είναι επιχειρηματίας στη λήψη επιχειρηματικών δράσεων των σπουδαστών

ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΕΝΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	ΝΑΙ	93	92,51	8603,00
	ΟΧΙ	77	77,04	5932,00
	Σύνολο	170		
Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	ΝΑΙ	91	88,37	8041,50
	ΟΧΙ	77	79,93	6154,50
	Σύνολο	168		
Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	ΝΑΙ	92	84,56	7779,50
	ΟΧΙ	77	85,53	6585,50
	Σύνολο	169		
Θα αποδείξω την αξία μου	ΝΑΙ	92	83,64	7695,00
	ΟΧΙ	77	86,62	6670,00
	Σύνολο	169		
Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	ΝΑΙ	93	86,62	8056,00
	ΟΧΙ	77	84,14	6479,00
	Σύνολο	170		
Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	ΝΑΙ	93	88,20	8202,50
	ΟΧΙ	76	81,09	6162,50
	Σύνολο	169		
Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	ΝΑΙ	93	87,83	8168,50
	ΟΧΙ	77	82,68	6366,50
	Σύνολο	170		
Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	ΝΑΙ	93	86,90	8081,50
	ΟΧΙ	76	82,68	6283,50
	Σύνολο	169		
Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	ΝΑΙ	93	85,82	7981,00
	ΟΧΙ	77	85,12	6554,00
	Σύνολο	170		

Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	ΝΑΙ	93	82,88	7707,50
	ΟΧΙ	77	88,67	6827,50
	Σύνολο	170		
Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρησή μου	ΝΑΙ	93	85,30	7932,50
	ΟΧΙ	77	85,75	6602,50
	Σύνολο	170		
Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	ΝΑΙ	93	81,97	7623,00
	ΟΧΙ	77	89,77	6912,00
	Σύνολο	170		
Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	ΝΑΙ	93	82,37	7660,00
	ΟΧΙ	77	89,29	6875,00
	Σύνολο	170		
Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	ΝΑΙ	93	79,99	7439,00
	ΟΧΙ	75	90,09	6757,00
	Σύνολο	168		
Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	ΝΑΙ	93	83,32	7748,50
	ΟΧΙ	77	88,14	6786,50
	Σύνολο	170		
Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	ΝΑΙ	92	80,79	7432,50
	ΟΧΙ	77	90,03	6932,50
	Σύνολο	169		
Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	ΝΑΙ	93	86,65	8058,00
	ΟΧΙ	77	84,12	6477,00
	Σύνολο	170		
Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	ΝΑΙ	93	84,59	7866,50
	ΟΧΙ	77	86,60	6668,50
	Σύνολο	170		
Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	ΝΑΙ	93	82,48	7671,00
	ΟΧΙ	77	89,14	6864,00
	Σύνολο	170		

Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	ΝΑΙ	93	82,59	7680,50
	ΟΧΙ	76	87,95	6684,50
	Σύνολο	169		
Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	ΝΑΙ	93	91,38	8498,00
	ΟΧΙ	76	77,20	5867,00
	Σύνολο	169		
Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	ΝΑΙ	93	93,81	8724,00
	ΟΧΙ	77	75,47	5811,00
	Σύνολο	170		
Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	ΝΑΙ	93	88,93	8270,50
	ΟΧΙ	77	81,36	6264,50
	Σύνολο	170		
Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	ΝΑΙ	92	92,33	8494,50
	ΟΧΙ	77	76,24	5870,50
	Σύνολο	169		
Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	ΝΑΙ	93	87,02	8092,50
	ΟΧΙ	76	82,53	6272,50
	Σύνολο	169		
Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	ΝΑΙ	92	90,31	8308,50
	ΟΧΙ	77	78,66	6056,50
	Σύνολο	169		
Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	ΝΑΙ	93	88,19	8201,50
	ΟΧΙ	77	82,25	6333,50
	Σύνολο	170		
Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	ΝΑΙ	93	85,46	7947,50
	ΟΧΙ	77	85,55	6587,50
	Σύνολο	170		
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	ΝΑΙ	93	88,28	8210,00
	ΟΧΙ	77	82,14	6325,00
	Σύνολο	170		

Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα που δεν έχει σχέση με τις σπουδές μου	ΝΑΙ	93	82,77	7697,50
	ΟΧΙ	77	88,80	6837,50
	Σύνολο	170		
Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	ΝΑΙ	93	90,42	8409,50
	ΟΧΙ	77	79,55	6125,50
	Σύνολο	170		
Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	ΝΑΙ	93	85,25	7928,00
	ΟΧΙ	77	85,81	6607,00
	Σύνολο	170		
Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	ΝΑΙ	93	84,83	7889,50
	ΟΧΙ	77	86,31	6645,50
	Σύνολο	170		
Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	ΝΑΙ	93	91,95	8551,00
	ΟΧΙ	77	77,71	5984,00
	Σύνολο	170		
Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	ΝΑΙ	93	91,60	8519,00
	ΟΧΙ	77	78,13	6016,00
	Σύνολο	170		
Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	ΝΑΙ	93	89,11	8287,00
	ΟΧΙ	77	81,14	6248,00
	Σύνολο	170		
Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	ΝΑΙ	93	89,77	8349,00
	ΟΧΙ	77	80,34	6186,00
	Σύνολο	170		
Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	ΝΑΙ	92	91,84	8449,50
	ΟΧΙ	77	76,82	5915,50
	Σύνολο	169		

Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	ΝΑΙ	93	90,77	8442,00
	ΟΧΙ	77	79,13	6093,00
	Σύνολο	170		
Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητές μου	ΝΑΙ	93	91,56	8515,50
	ΟΧΙ	76	76,97	5849,50
	Σύνολο	169		
Η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	ΝΑΙ	93	88,91	8269,00
	ΟΧΙ	77	81,38	6266,00
	Σύνολο	170		
Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	ΝΑΙ	93	90,46	8412,50
	ΟΧΙ	77	79,51	6122,50
	Σύνολο	170		
Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	ΝΑΙ	93	91,94	8550,50
	ΟΧΙ	77	77,72	5984,50
	Σύνολο	170		

ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΕΝΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	2929,000	5932,000	-2,163	0,031
Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	3151,500	6154,500	-1,189	0,235
Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	3501,500	7779,500	-0,133	0,894
Θα αποδείξω την αξία μου	3417,000	7695,000	-0,407	0,684
Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	3476,000	6479,000	-0,352	0,725

Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	3236,500	6162,500	-0,989	0,323
Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	3363,500	6366,500	-0,733	0,464
Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	3357,500	6283,500	-0,587	0,558
Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	3551,000	6554,000	-0,098	0,922
Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	3336,500	7707,500	-0,811	0,417
Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρηση μου	3561,500	7932,500	-0,064	0,949
Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	3252,000	7623,000	-1,067	0,286
Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	3289,000	7660,000	-0,969	0,332
Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	3068,000	7439,000	-1,381	0,167
Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	3377,500	7748,500	-0,664	0,507
Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	3154,500	7432,500	-1,280	0,200
Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	3474,000	6477,000	-0,349	0,727
Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	3495,500	7866,500	-0,276	0,783

Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	3300,000	7671,000	-0,914	0,361
Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	3309,500	7680,500	-0,754	0,451
Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	2941,000	5867,000	-1,974	0,048
Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	2808,000	5811,000	-2,509	0,012
Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	3261,500	6264,500	-1,087	0,277
Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	2867,500	5870,500	-2,221	0,026
Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	3346,500	6272,500	-0,642	0,521
Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	3053,500	6056,500	-1,648	0,099
Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	3330,500	6333,500	-0,826	0,409
Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	3576,500	7947,500	-0,013	0,989
Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	3322,000	6325,000	-0,849	0,396

Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα που δεν έχει σχέση με τις σπουδές μου	3326,500	7697,500	-0,823	0,411
Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	3122,500	6125,500	-1,485	0,138
Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	3557,000	7928,000	-0,077	0,938
Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	3518,500	7889,500	-0,202	0,840
Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	2981,000	5984,000	-1,964	0,050
Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	3013,000	6016,000	-1,842	0,066
Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	3245,000	6248,000	-1,086	0,277
Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	3183,000	6186,000	-1,304	0,192
Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	2912,500	5915,500	-2,063	0,039
Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	3090,000	6093,000	-1,589	0,112
Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητές μου	2923,500	5849,500	-2,001	0,045

Η εκπαίδευση με βοήθα να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	3263,000	6266,000	-1,031	0,303
Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	3119,500	6122,500	-1,494	0,135
Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	2981,500	5984,500	-1,949	0,051

4.6 ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σύμφωνα με την έρευνά μας και από την ανάλυση των απαντήσεων που δόθηκαν από τα ερωτηματολόγια, φαίνεται ότι υπάρχουν αρκετοί παράγοντες που επηρεάζουν τις απόψεις των σπουδαστών του τμήματος Λογοθεραπείας, σχετικά με τις νέες καινοτόμες επιχειρηματικές δράσεις. Ο κυριότερος από αυτούς σύμφωνα με τα αποτελέσματα φαίνεται να είναι το γεγονός ότι δεν είναι σίγουροι πως η επιχείρηση που θα δημιουργήσουν έχει επιτυχία. Επίσης, κάτι άλλο που τους επηρεάζει είναι εξίσου σημαντικά είναι πως πιστεύουν ότι μπορούν να διαπιστώσουν τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες. Επίσης, η ενθάρρυνση, η στήριξη του ΤΕΙ, ως προς τα επιχειρηματικά ανοίγματα, είναι ένας παράγοντας που τους επηρεάζει σε μικρότερο βαθμό. Παρ' όλα αυτά, όπως δείχνουν και τα αποτελέσματα το ΤΕΙ δεν τους δίνει την ώθηση, τις ευκαιρίες, τις γνώσεις που απαιτούνται έτσι ώστε ένας απόφοιτος σπουδαστής του τμήματος Λογοθεραπείας, να είναι σε θέση να σκεφτεί σοβαρά το ενδεχόμενο μιας επιχειρηματικής δράσης.

Ωστόσο, η έρευνα έδειξε, πως οι σπουδαστές επηρεάζονται αρκετά από το έτος σπουδών στο οποίο βρίσκονται και από το αν κάποιος από τους γονείς ή το στενό οικογενειακό περιβάλλον είναι επιχειρηματίας. Είναι εμφανές επίσης ότι οι γυναίκες που απάντησαν στα ερωτηματολόγια είναι πολύ περισσότερες από τους άντρες. Ακόμη οι περισσότεροι σπουδαστές που απάντησαν φοιτούν στο 3^ο έτος, ενώ οι λιγότεροι βρίσκονται επί πτυχίω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύουμε διεξοδικά τους στόχους της ερευνάς μας και σχολιάζουμε τα συμπεράσματα που βγάλαμε από τις απαντήσεις που έδωσαν οι σπουδαστές στα ερωτηματολόγια. Τέλος δίνουμε ορισμένες προτάσεις για το ΤΕΙ και τους σπουδαστές.

5.2 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σκοπός της πτυχιακής εργασίας είναι να διερευνήσουμε τους παράγοντες που επηρεάζουν στη λήψη νέων καινοτόμων επιχειρηματικών από τους σπουδαστές του τμήματος Λογοθεραπείας με έδρα την Πάτρα, ώστε στη συνέχεια να είναι δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων και η διατύπωση προτάσεων που θα βελτιώσει και θα ενθαρρύνει τους νέους στη λήξη τέτοιων αποφάσεων.

Οι στόχοι της έρευνας είναι οι εξής:

- Λόγοι –κίνητρα επιχειρηματικής δραστηριοποίησης των νέων. Για να εξεταστεί ο στόχος αυτός αρχικά αναζητήσαμε παρόμοιες έρευνες, έτσι ώστε να δούμε ποιοι είναι οι λόγοι που αποτελούν κίνητρο στο να ξεκινήσουν οι σπουδαστές να δραστηριοποιούνται στον επιχειρηματικό κόσμο. Έπειτα στην βιβλιογραφική ανασκόπηση αναλύσαμε περισσότερο τους λόγους αυτούς και έπειτα τους χρησιμοποιήσαμε στην διεξαγωγή της έρευνας μέσω των ερωτηματολογίων που διενεργήθηκαν στους σπουδαστές. Τέλος εφαρμόσαμε τη μέθοδο ανάλυσης συχνοτήτων (Frequencies), το Friedman test και τα μη παραμετρικά τεστ (MannWhitney, Kruskal-Wallis) στα στοιχεία που είχαν συγκεντρωθεί μέσω των ερωτηματολογίων για να δείξουμε τα τελικά συμπεράσματα.
- Προβληματισμοί επιχειρηματικής δραστηριοποίησης των νέων. Ο στόχος αυτός αποτελεί έναν πολύ σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει αρκετά τους σπουδαστές όσον αφορά τις καινοτόμες επιχειρηματικές αποφάσεις

- Δυνατότητα δημιουργίας επιχείρησης. Βάση του στόχου αυτού, οι σπουδαστές θέτουν τον εαυτό τους στη διαδικασία να απαντήσουν σε ορισμένα βασικά ερωτήματα, σχετικά με τις δυνατότητες τους να δημιουργήσουν μια δική τους επιχείρηση (π.χ. αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση)
- Πρόθεση δημιουργίας επιχείρησης. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε αν ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν μια επιχείρηση σχετικά με το αντικείμενο που έχουν σπουδάσει ή όχι. Ο στόχος αυτός χρησιμοποιήθηκε και σαν ερώτημα στο ερωτηματολόγιο μας.
- Συμβολή του ΤΕΙ στην επιχειρηματικότητα των σπουδαστών του. Με αυτόν τον στόχο, εξετάζουμε στην ουσία πώς συμβάλλει το ΤΕΙ στην επιχειρηματικότητα και στην καινοτομία των σπουδαστών του τμήματος (π.χ. προσφέρει καινοτόμες ιδέες; Ενθαρρύνει τους σπουδαστές του τμήματος να δημιουργήσουν την δική τους επιχείρηση;)

5.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σ' αυτό το σημείο παραθέτουμε ομαδοποιημένα τα σημαντικότερα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των αποτελεσμάτων, που προηγήθηκε στο παραπάνω κεφάλαιο. Πιο συγκεκριμένα, τα συμπεράσματα ομαδοποιούνται βάσει των στόχων που θέσαμε στην έρευνα. Πρώτα αναφέρονται τα συμπεράσματα για τα αποτελέσματα των κυριότερων λόγων που επηρεάζουν τους σπουδαστές στη λήψη καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων.

5.3.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ-ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Από όλους τους παράγοντες που μελετήσαμε βρήκαμε ότι τα κίνητρα που επηρεάζουν περισσότερο τις επιχειρηματικές δράσεις των σπουδαστών του τμήματος Λογοθεραπείας, είναι πως θα έχουν πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είναι εργαζόμενοι στην επιχείρηση κάποιου άλλου. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι η σίγουρη απασχόληση είναι ίσως ο πιο σπουδαίος λόγος για αυτούς, για να

δημιουργήσουν την δική τους επιχείρηση, το γεγονός ότι θα είναι ταυτόχρονα και εργαζόμενοι και εργοδότες χωρίς το φόβο της απόλυσης ως απλοί υπάλληλοι.

Ένας δεύτερος παράγοντας είναι ότι θα εφαρμόσουν τις ιδέες τους. Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι είναι πολύ σημαντικό να βρουν την ευκαιρία να υλοποιήσουν τα όνειρα τους. Να κάνουν πράξη αυτά που σκέφτονται. Να ικανοποιήσουν τις φιλοδοξίες τους δημιουργώντας ένα δικό τους επιχειρηματικό άνοιγμα.

Ακόμη, κάτι άλλο που τους επηρεάζει επίσης είναι πως θα μπορέσουν να δημιουργήσουν κάτι καινοτόμο, κάτι διαφορετικό! Κάτι που θα είναι αποκλειστικά αποτέλεσμα δικής τους προσπάθειας! Το γεγονός ότι είναι νέοι, σημαίνει ότι έχουν φαντασία, άρα και καινοτόμες ιδέες για κάτι διαφορετικό.

5.3.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των σπουδαστών, παρατηρούμε πως το γεγονός ότι δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορούν να εμπιστευτούν, είναι ένας βασικός λόγος για να τους προβληματίσει και κατά συνέπεια να τους αποθαρρύνει να ξεκινήσουν μια επιχειρηματική δραστηριότητα. Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν, βάσει του αντικείμενου των σπουδών τους, ότι οι γνώσεις τους για τις επιχειρήσεις είναι σαφώς περιορισμένες και δεν έχουν άμεση επαφή με το γνωστικό τους αντικείμενο. Άρα είναι αναγκασμένοι να απευθυνθούν αλλού για τις συμβουλές που τους χρειάζονται. Ωστόσο και αν η εναλλακτική αυτή λύση αποδειχτεί μη εφικτή, θα τους είναι εξαιρετικά δύσκολο να πάρουν την πρωτοβουλία για οποιαδήποτε επιχειρηματική δράση.

Από την άλλη μεριά, λαμβάνουν πολύ σοβαρά υπόψη τους πως θα πρέπει να αφιερώνουν πολύ χρόνο στην επιχείρησή τους, κατά συνέπεια θα πρέπει να εργάζονται αρκετές ώρες. Συμπεραίνουμε λοιπόν πως αναλογίζονται την ευθύνη που θα έχουν σαν ιδιοκτήτες μίας επιχείρησης, καθώς θα πρέπει να έχουν πλήρη έλεγχο σε όλα τα θέματα για την ομαλή λειτουργία της.

Ωστόσο, λιγότερο φαίνεται να προβληματίζονται για την ανάληψη ρίσκου, για τις απαιτούμενες γνώσεις που χρειάζονται, για την γραφειοκρατία και για την αστάθεια του οικονομικού περιβάλλοντος.

5.3.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Μελετώντας τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους σπουδαστές, καταλήξαμε στο συμπέρασμα, ότι μετράει πολύ για αυτούς το γεγονός αν μπορούν ή όχι να διαπιστώσουν τα κενά που υπάρχουν στην αγορά για νέα, καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες. Για να μπουν στην διαδικασία μίας επιχειρηματικής δραστηριότητας θα πρέπει να είναι σε θέση να μπορούν ν' αντιληφθούν τι ελλείψεις υπάρχουν στη αγορά και από τι έχει ανάγκη η αγορά.

Στη συνέχεια, σημαντικό φαίνεται να είναι και η εύρεση αναγκαίων κεφαλαίων, καθώς χωρίς αυτά είναι πολύ δύσκολο να προβούν σε επιχειρηματικά ανοίγματα. Λιγότερο σημαντικό για τη δυνατότητα δημιουργίας μια επιχείρησης σύμφωνα με τους σπουδαστές φαίνεται να είναι οι επιχειρηματικές ικανότητες μια επιχείρησης.

5.3.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΘΕΣΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Στο στόχο αυτό, κρίνοντας τα αποτελέσματα που δόθηκαν από τις απαντήσεις των σπουδαστών, καταλαβαίνουμε πως το πρώτο που σκέφτονται είναι αν η δημιουργία της δικής τους επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής τους απασχόλησης ή όχι.

Ωστόσο φαίνεται να είναι αρκετά προβληματισμένοι, αφού τα αποτελέσματα στην συγκεκριμένη ερώτηση έδειξαν πως ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν.

Τώρα από την άλλη μεριά, κάτι που παίζει εξίσου σημαντικό ρόλο στην πρόθεση τους να δημιουργήσουν μια επιχείρηση είναι το ενδεχόμενο μιας πιθανής

συνεργασίας. Μάλιστα συμπεραίνοντας από τα αποτελέσματα φαίνεται πως είναι αρκετά θετικοί στο ενδεχόμενο αυτό.

Λιγότερο σημαντικό όμως για τους σπουδαστές είναι το γεγονός να κάνουν ένα δικό τους επιχειρηματικό άνοιγμα πάνω σε αυτό που έχουν σπουδάσει ή όχι.

5.3.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΤΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΟΥ

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα καταλήξαμε στο εξής συμπέρασμα: οι σπουδαστές θεωρούν πως το ΤΕΙ συμβάλει στην επιχειρηματικότητα των σπουδαστών του προσφέροντας την πρακτική άσκηση όπου τους δίνεται η ευκαιρία να μάθουν επί του πρακτέου τα όσα διδάχθηκαν στη σχολή τους.

Όμως καταλαβαίνουμε επίσης, πως το πρόγραμμα σπουδών τους δεν τους προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας και καινοτόμες ιδέες.

5.3.6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που δόθηκαν, παρατηρούμε ότι οι σπουδαστές επηρεάζονται αρκετά από τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά όσον αφορά το αν έχουν κάποιους από τους γονείς ή κάποιον από το στενό τους οικογενειακό περιβάλλον επιχειρηματία. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι σπουδαστές που έχουν γονέα ή συγγενή επιχειρηματία αισθάνονται πιο ικανοί να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση και θεωρούν πως έχουν τις κατάλληλες γνώσεις. Μπορούμε όμως να καταλάβουμε πως θα έχουν σίγουρα και κάποιο στήριγμα και βοήθεια από την πλευρά των γονιών τους ή από τους συγγενείς τους αφού έχουν εμπειρία πάνω σε επιχειρηματικά θέματα και μπορούν να τους συμβουλέψουν.

5.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να αναφερθούμε σε πιθανές προτάσεις που αφορούν κυρίως το ΤΕΙ και τους σπουδαστές του τμήματος Λογοθεραπείας, με βάση τα πορίσματα της έρευνας που διεξήγαμε.

5.4.1 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΤΕΙ

Όσον αφορά το ΤΕΙ, θα μπορούσαμε να προτείνουμε αρχικά, να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Λογοθεραπείας μαθήματα που αφορούν την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, έτσι ώστε να μπορούν οι σπουδαστές να λαμβάνουν ορισμένα εφόδια πάνω σε επιχειρηματικά ζητήματα. Ακόμη, θα μπορούσε να διεξάγει περισσότερα σεμινάρια και ημερίδες που να αφορούν την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα των νέων για να μπορούν οι σπουδαστές να λαμβάνουν επιπλέον γνώσεις και εκτός σχολής. Η επιχειρηματική δραστηριότητα των ανθρώπων όπως αναφέραμε και στο κεφάλαιο 2, έχει σαν στόχο την οικονομική και προσωπική τους εξέλιξη, μέσα από την αυτό-απασχόληση τους και αυτό, οι σπουδαστές που ενδιαφέρονται να ανοίξουν μελλοντικά μια επιχείρηση είναι κάτι που θα πρέπει να γνωρίζουν. Η καινοτομία από την άλλη προϋποθέτει καλλιέργεια και μάθηση. Άρα αυτήν την καλλιέργεια σε ένα σημαντικό βαθμό οφείλει το ΤΕΙ να τους την προσφέρει.

5.4.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ

Μερικές συμβουλές που θα μπορούσαμε να δώσουμε στους σπουδαστές σχετικά με την καλύτερη ενημέρωση τους πάνω σε θέματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, είναι η παρακολούθηση σεμιναρίων και ημερίδων όχι μόνο του ΤΕΙ, αλλά και άλλων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων όπως το ελληνικό ανοιχτό πανεπιστήμιο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

1. Καραγιάννης Ηλίας (2010) <<Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα, Θεωρία-Πράξη>>, Εκδόσεις ΣΟΦΙΑ.
2. Ξανθάκου Γιώτα Δημιουργικότητα και καινοτομία στο σχολείο και την κοινωνία Εκδόσεις Διάδραση 2011
3. Σιώμος Γεώργιος (2008) <<Έρευνα Αγοράς>>, Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε.
4. Χατζηκωνσταντίνου Γιώργος Θ. και Γωνιάδης Ηρακλής Ι. Επιχειρηματικότητα και καινοτομία (Από την ίδρυση στη διοίκηση και την επιβίωση της νέας επιχείρησης) Πρώτη έκδοση Ιανουάριος 2009 εκδόσεις Gutenberg

Διεθνής

1. Abercrombie, M.L.J. (1986). Δημιουργική διδασκαλία και μάθηση. Αθήνα: Gutenberg.
2. Adair, J. (2007). The art of creative thinking. How to be innovative and develop great ideas. London: Kogan Page.
3. Board, J. (1991). A special relationship: Our teachers and how we learned. Wainscot: Pushcart Press.
4. Bohn, R.E. 1994. Measuring and managing technical knowledge, Sloan Management Review, No Fall, pp. 61- 72.
5. Cropley, A. (1993). More ways than one: Fostering creativity. New Jersey: Ablex Publishing Corporation.
6. Csikszentmihalyi, M. (1999). Implications of a systems perspective for the study of creativity. In R. Sternberg (Ed.), Handbook of creativity (pp. 313-335). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
7. Dasgupta, S. (1994). Creativity in invention and design. New York, CA : Cambridge University Press.
8. Ferrari, A., Cachia, R., & Punie, Y. (2009). Innovation and creativity in education and training in the EU Member States: Fostering Creative learning and supporting innovative teaching. Luxembourg: JRC, Institute for Prospective Technological Studies, European Commission.
9. Fisher, R. (1990). Teaching children to think. Cheltenham, UK: Stanley Thornes.
10. Gowan, C.L., Demos, D.G., & Torrance, P.E. (1967). Creativity: Its educational implications. New York, CA: Hogn Wiley & Sons.
11. Guilford, J. (1950). Creativity, The American Psychologist, 9, 444-454.
12. Hunsaker, S. (1992). Toward an ethnographic perspective on creativity research. Journal of Creative Behavior, 26, 235-241.
13. Hunt, J., Paraskevopoulos, J. (1980). Children's psychological development as a function of the inaccuracy of their mothers' knowledge of their abilities. Journal of Genetic Psychology, 136, 285-298.
14. Inhelder, B., & Cellier, G. (1992). Le cheminement des decouvertes de l' enfant. Paris: Delachaux et Niestle.
15. Jelinek M. 1979. Institutionalizing Innovation: A Study of Organizational Learning, New York.

16. Lee, V., & Webberley, R., & Litt, L. (1987). Νοημοσύνη και δημιουργικότητα. Αθήνα: Open University.
17. Maltzman, I. (1960). On the training of originality. *Psychological Review*, 67, 229-242.
18. Ruggiero, V. (1995). *The art of thinking: A guide to critical and creative thought*. New York, CA : Harper Collins.
19. Runco, M.A., Johnson , D., & Bear, P., (1993). Parents' and teachers' implicit theories of children's creativity. *Child Study Journal*, 23(2), 91-112.
20. Schwab, J.J., & Brandwein, P.E. (1962). *The teaching of sciences*. Cambridge: Harvard University Press.
21. Sisk, D. (1987). *Creative teaching of the gifted*. New York, CA: Mc Graw –Hill.
22. Slabbert , J. (1994) Creativity in education revisited: Reflection in aid of progression. *The Journal of Creative Behavior* , 28(1), 60-69.
23. Sternberg, R. (1995). Styles of though. Abstracts of the IV European Congress of Psychology (p. 15). Athens: Ellinika Grammata.
24. Torrance, E.P., & Myers, E. (1974). *Creative learning and teaching*. New York, CA: Dodd, Mead & Company.

Διαδίκτυο

1. <https://pithos.grnet.gr>
 2. <http://ps.innovation.upatras.gr/>
 3. https://dasta.uom.gr/Moke/files/afises_seminaria/seminario1122011.pdf
 4. <http://www.patris.gr/articles/13467?PHPSESSID=#.VXFQWs-eDGc>
 5. <http://supportbusiness.gr/entrepreneurship/youth-entrepreneurship/146-h-dunamikh-ths-neanikhs-epixeirhmatikothtas-ereuna-tou-iobe-gia-thn-epixeirhmatikothta-sthn-ellada-2013-2014>
 6. <http://www.kathimerini.gr/751366/article/oikonomia/epixeirhseis/meleth-toy-iove-gia-thn-epixeirhmatikothta-sthn-ellada>
 7. http://klydonas.blogspot.gr/2012/06/blog-post_7466.html
- <http://antikleidi.com/finance-accounting/success-vs-failure/>

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το ερωτηματολόγιο αυτό είναι ακαδημαϊκό-ερευνητικό, αφορά την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία και έχει ως στόχο τη μελέτη και ανάλυση των προβληματισμών, των αναγκών και της συμπεριφοράς των νέων στην ανάληψη καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων. Δεν περιέχει ερωτήσεις προσωπικού χαρακτήρα (ονοματεπώνυμο κ.τ.λ.) και δεν θα χρησιμοποιηθεί παρά μόνον από τον Υπεύθυνο Καθηγητή και τον/την φοιτητή/τρια.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΝΕΩΝ

1. Λόγοι-κίνητρα επιχειρηματικής δραστηριοποίησης των νέων

Παρακαλούμε σημειώστε με ✓ το βαθμό που συμφωνείτε ή διαφωνείτε σχετικά με τους λόγους για τους οποίους θα επιθυμούσατε να δραστηριοποιηθείτε επιχειρηματικά. (1=Διαφωνώ απόλυτα, 2=Μάλλον διαφωνώ, 3=Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, 4=Μάλλον συμφωνώ, 5=Συμφωνώ απόλυτα)

		1	2	3	4	5
1.1	Με την επιχειρηματική δραστηριότητα θα κερδίσω περισσότερα χρήματα από ό,τι ως υπάλληλος	☐	☐	☐	☐	☐
1.2	Θα έχω πιο σίγουρη απασχόληση από ότι εάν είμαι εργαζόμενος	☐	☐	☐	☐	☐
1.3	Θα έχω μεγαλύτερη κοινωνική καταξίωση	☐	☐	☐	☐	☐
1.4	Θα αποδείξω την αξία μου	☐	☐	☐	☐	☐
1.5	Θα έχω τον έλεγχο της δουλειάς μου	☐	☐	☐	☐	☐
1.6	Θα κάνω αυτό που απολαμβάνω	☐	☐	☐	☐	☐
1.7	Θα εφαρμόσω τις ιδέες μου	☐	☐	☐	☐	☐
1.8	Θα ρυθμίζω τις ώρες και τις συνθήκες εργασίας μου	☐	☐	☐	☐	☐
1.9	Θα μπορέσω να δημιουργήσω κάτι το καινοτόμο	☐	☐	☐	☐	☐

2. Προβληματισμοί επιχειρηματικής δραστηριοποίησης των νέων

Παρακαλούμε σημειώστε με ✓ το βαθμό που συμφωνείτε ή διαφωνείτε σχετικά με τους προβληματισμούς για τους οποίους δεν θα αποφασίζατε να δραστηριοποιηθείτε επιχειρηματικά. (1=Διαφωνώ απόλυτα, 2=Μάλλον διαφωνώ, 3=Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, 4=Μάλλον συμφωνώ, 5=Συμφωνώ απόλυτα)

		1	2	3	4	5
2.1	Η δημιουργία επιχείρησης απαιτεί την ύπαρξη μεγάλων κεφαλαίων	☐	☐	☐	☐	☐
2.2.	Θα πρέπει να εργάζομαι πολύ στην επιχείρησή μου	☐	☐	☐	☐	☐
2.3.	Δεν επιθυμώ την ανάληψη ρίσκου	☐	☐	☐	☐	☐
2.4.	Υπάρχει πιθανότητα αποτυχίας και απώλειας χρημάτων	☐	☐	☐	☐	☐
2.5.	Δεν έχω τις απαιτούμενες γνώσεις	☐	☐	☐	☐	☐
2.6.	Φοβάμαι τον ανταγωνισμό που πρέπει να αντιμετωπίσω	☐	☐	☐	☐	☐
2.7.	Υπάρχει γραφειοκρατία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της επιχείρησης	☐	☐	☐	☐	☐
2.8	Το οικονομικό περιβάλλον είναι ασταθές και ως εκ τούτου δεν ευνοείται η επιχειρηματικότητα	☐	☐	☐	☐	☐
2.9	Θα περιοριστεί η προσωπική μου ζωή	☐	☐	☐	☐	☐
2.10	Δεν έχω καινοτόμες ιδέες για το τι επιχείρηση να δημιουργήσω	☐	☐	☐	☐	☐
2.11	Δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι σύμβουλοι και υπηρεσίες που μπορώ να εμπιστευτώ	☐	☐	☐	☐	☐
2.12	Δεν θα έχω σταθερό μηνιαίο εισόδημα	☐	☐	☐	☐	☐

3. Δυνατότητα δημιουργίας επιχείρησης

Παρακαλούμε σημειώστε με ✓ το βαθμό που συμφωνείτε ή διαφωνείτε σχετικά με τη δυνατότητα να δραστηριοποιηθείτε επιχειρηματικά. (1=Διαφωνώ απόλυτα, 2=Μάλλον διαφωνώ, 3=Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, 4=Μάλλον συμφωνώ, 5=Συμφωνώ απόλυτα)

		1	2	3	4	5
3.1	Αισθάνομαι ικανός να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	☐	☐	☐	☐	☐
3.2.	Είμαι σίγουρος ότι η επιχείρηση που θα δημιουργήσω θα επιτύχει	☐	☐	☐	☐	☐
3.3.	Διαθέτω τις επιχειρηματικές ικανότητες για να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	☐	☐	☐	☐	☐
3.4.	Μπορώ να διαπιστώσω τα κενά της αγοράς για νέα προϊόντα και υπηρεσίες	☐	☐	☐	☐	☐
3.5.	Μπορώ να αντιδράσω γρήγορα σε απροσδόκητες αλλαγές ή αποτυχίες	☐	☐	☐	☐	☐
3.6.	Μπορώ να παρέχω προϊόντα – υπηρεσίες που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών	☐	☐	☐	☐	☐
3.7.	Μπορώ να βρω τα αναγκαία κεφάλαια για τη δημιουργία της επιχείρησης	☐	☐	☐	☐	☐

4. Πρόθεση δημιουργίας επιχείρησης

Παρακαλούμε σημειώστε με ✓ το βαθμό που συμφωνείτε ή διαφωνείτε σχετικά με την πρόθεση να δραστηριοποιηθείτε επιχειρηματικά. (1=Διαφωνώ απόλυτα, 2=Μάλλον διαφωνώ, 3=Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, 4=Μάλλον συμφωνώ, 5=Συμφωνώ απόλυτα)

		1	2	3	4	5
4.1	Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα σε σχέση με τις σπουδές μου	☐	☐	☐	☐	☐

		1	2	3	4	5
4.2.	Με ενδιαφέρει να κάνω ένα δικό μου επιχειρηματικό άνοιγμα που δεν έχει σχέση με τις σπουδές μου	☐	☐	☐	☐	☐
4.3.	Σκοπεύω να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση εντός μιας πενταετίας από την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο ΤΕΙ	☐	☐	☐	☐	☐
4.4.	Η δημιουργία της δικής μου επιχείρησης είναι η πλέον προτιμώμενη επιλογή επαγγελματικής ενασχόλησης	☐	☐	☐	☐	☐
4.5.	Με ενδιαφέρει να δημιουργήσω μια επιχείρηση σε συνεργασία με κάποιον άλλον	☐	☐	☐	☐	☐

5. Συμβολή του ΤΕΙ στην επιχειρηματικότητα των σπουδαστών του

Παρακαλούμε σημειώστε με ✓ το βαθμό που συμφωνείτε ή διαφωνείτε σχετικά με τη συμβολή του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας να σας προετοιμάσει ώστε να δραστηριοποιηθείτε επιχειρηματικά. (1=Διαφωνώ απόλυτα, 2=Μάλλον διαφωνώ, 3=Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, 4=Μάλλον συμφωνώ, 5=Συμφωνώ απόλυτα)

		1	2	3	4	5
5.1	Ενθαρρύνει να δημιουργήσω τη δική μου επιχείρηση	☐	☐	☐	☐	☐
5.2.	Προσφέρει καινοτόμες ιδέες	☐	☐	☐	☐	☐
5.3.	Διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	☐	☐	☐	☐	☐
5.4.	Προσφέρει την Πρακτική Άσκηση	☐	☐	☐	☐	☐
5.5.	Γενικά μου παρέχει αυτά που χρειάζονται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης	☐	☐	☐	☐	☐
5.6.	Το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει μαθήματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	☐	☐	☐	☐	☐

5.7.	Η όλη εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω τις ικανότητες μου	☐	☐	☐	☐	☐
5.8.	Η εκπαίδευση με βοηθά να αναπτύξω την αυτοπεποίθησή μου	☐	☐	☐	☐	☐
5.9.	Η διδασκαλία συχνά μου απαιτεί το ενδιαφέρον	☐	☐	☐	☐	☐
5.10.	Η εκπαιδευτική διαδικασία με ενθαρρύνει να είμαι ενεργός φοιτητής	☐	☐	☐	☐	☐

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ

6. Φύλο Σπουδαστή

1.	Άνδρας	☐
2.	Γυναίκα	☐

7. Έτος Σπουδών;

1.	1 ^ο	☐
2.	2 ^ο	☐
3.	3 ^ο	☐
4.	4 ^ο	☐
5.	Επί πτυχίω	☐

8. Κάποιος από τους γονείς είναι επιχειρηματίας;

1.	ΝΑΙ	☐
2.	ΟΧΙ	☐

9. Κάποιος από το στενό οικογενειακό περιβάλλον είναι επιχειρηματίας;

1.	ΝΑΙ	☐
2.	ΟΧΙ	☐

Σας ευχαριστούμε για το χρόνο που διαθέσατε για να απαντήσετε στο παρόν ερωτηματολόγιο!